

Disproporcije

Večeras će u Dvorani sportova u Subotici biti održan X. po redu Festival bunjevački pisama. Nedavno osnovana Hrvatska glazbena udruga, organizatori festivala, očekuju i priželjkuju punu Dvoranu sportova kraj Dudove šume, kao znak podrške publike i uzvanika, kao i prethodnih devet godina. Nesumnjivo će publike biti jer, kako kaže predsjednik udruge, »dobre pjesme uvijek dođu do slušatelja«, a o sve većoj popularnosti festivala govori i činjenica da će se ove godine festival izravno prenositi ne samo u Vojvodini već i u Hrvatskoj, Mađarskoj i Bosni i Hercegovini. Prenositi će ga Radio Subotica i Radio Srbobran u Vojvodini, Pitomi radio iz Pitomače i Radio Slatina iz Orahovice u Hrvatskoj, Radio Croatica u Mađarskoj te Radio Herceg Bosna iz Mostara. Osim toga, ove je godine festival u neku ruku postao i međunarodni, jer će se natjecati i dva tamburaška orkestra iz Hrvatske, na zadovoljstvo organizatora, a vjerojatno i publike.

U Golubincima je Hrvatsko kulturno-prosvjetno društvo »Tomislav« po prvi puta organiziralo »Večeri i noći Ilije Žarkovića« u čast prerano preminulog hrvatskog pjesnika, glazbenika i kulturnog djelatnika. Večeri su uspješno organizirane i privukle brojnu publiku.

Isto tako i dobre i vrijedne knjige nađu svoj put do čitatelja, pa je tako nedavno objavljena knjiga u izdanju NIU »Hrvatska riječ« – »Kulturna povijest bunjevačkih i šokačkih Hrvata« dr. Matije Evetovića – u kratkom roku postala najviše i najbrže prodavana knjiga naše nakladničke kuće.

No, pokraj uspjeha, kojima se trebamo ponositi, makar ne imali svi isti glazbeni ili književni ukus, još je mnogo problema ostalo neriješeno. Jedan od tih je svakako disproporcija uposlenika na Radio televiziji Vojvodine u TV redakciji na štetu hrvatskog programa, a što svakako pridonosi tome da dnevnim vijestima dominiraju vijesti iz raznih zemalja svijeta, a priloga o životu Hrvata u Srbiji je najmanje. S druge strane, na Radio Vojvodini hrvatski program do danas niti ne postoji, dok primjerice slovačka redakcija broji oko 15 uposlenika i emitira višesatni dnevni program. Ovaj je problem iznio predsjednik Izvršnog odbora Hrvatskog nacionalnog vijeća na zajedničkoj sjednici Odbora za informiranje i Odbora za međunacionalne odnose Skupštine AP Vojvodine. Kako će se i kada riješiti ovaj problem ostaje da se vidi, a za sada od strane direktora RTV-a nije ponuđeno rješenje, već samo još jedna molba »za razumijevanje« i strpljenje.

J. D.

Sve zainteresirane osobe koje bi željele obavljati posao kolportera tjednika »Hrvatska riječ« na dogovor se mogu javiti u Uredništvo NIU »Hrvatska riječ« na adresi Trg cara Jovana Nenada 15/II.

SADRŽAJ

AKTUALNO

U Vladi Vojvodine održan sastanak s predsjednicima nacionalnih vijeća
NOVI DOPRINOS UNAPREĐIVANJU SURADNJE.....7

Pismo predsjednika HNV-a i DSHV-a upućeno hrvatskom državnom vrhu
BEOGRADSKO DOPISNIŠTVO HTV-A NE TREBA UKIDATI..... 9

TEMA

Gospodarska suradnja bivših republika

PREDNOSTI I KONTROVERZE »JUGOSFERE«.....8-9

U Subotici predstavljena »Kulturna povijest bunjevačkih i šokačkih Hrvata« dr. Matije Evetovića

KAPITALNO DJELO NA KOJE SE DUGOČEKALO.....10-11

INTERVJU

Prim. dr. Marko Sente, predsjednik Hrvatske glazbene udruge »Festival bunjevački pisama«

DOBRE PJESME UVIJEK DOĐU DO SLUŠATELJA.....12-13

DOPISNICI

Franjevci orguljaši i graditelji orgulja u Baču

POSLEDNJE DJELO FRA SIMONA SANGLA.....16

Zbog kiše izostao mimohod Vinkovačkih jeseni, mažoretkinje, puhači, jahači, zaprege...

PORUKA ZAJEDNIŠTVA I VJERE IPAK PRENESENA.....20-21

KULTURA

Dani europske baštine u Baču

RAZNOLIKI PROGRAM U OKRILJU SPOMENIKA KULTURE.....32-33

SPORT

Nebojša Mezei, nogometaš Nogometnog kluba Spartak Zlatibor voda

ČEKAM SVOJU ŠANSU.....47

U VLADI VOJVODINE ODRŽAN SASTANAK S PREDSEDNICIMA NACIONALNIH VIJEĆA

Novi doprinos unapređivanju suradnje

Predsjednik Vlade AP Vojvodine dr. **Bojan Pajtić** i pokrajinski tajnik za propise, upravu i nacionalne zajednice mr. **Andor Deli** sastali su se 16. rujna s predsjednicima novoizabranih nacionalnih vijeća nacionalnih zajednica koja imaju sjedište na teritoriju Vojvodine.

O temama koje su bile na dnevnom redu sastanka i planovima, pokrajinski tajnik za propise, upravu i nacionalne zajednice mr. **Andor Deli** je rekao: »Ovaj je sastanak bio inicijalni u tom smislu što smo prvi put sazvati predsjednike nacionalnih vijeća i mogu se pohvaliti činjenicom da su se svi odazvali pozivu. Predsjednike nacionalnih vijeća je pozdravio predsjednik Vlade AP Vojvodine dr. **Bojan Pajtić**, nakon čega smo razgovarali o nekim tehničkim aspektima naše suradnje.«

PRAVNA POMOĆ VIJEĆIMA

Mr. **Deli** kaže kako su ovim sastankom željeli, osim upoznavanja, postojeću suradnju učiniti što učinkovitijom. »U tom smo cilju imenovali koordinate u mjerodavnim tajništvima, u tajništvu za obrazovanje, u našem tajništvu, kao i u tajništvu za lokalnu samoupravu i međuopćinsku suradnju i tajništvu za informiranje, kako bismo na taj način imali jednu konkretnu adresu na koju se nacionalna vijeća obraćaju, kako bismo ubrzali razmjenu informacija, podataka i službenih procedura davanja mišljenja, prijedloga, suglasnosti – što nacionalna vijeća mogu raditi zahvaljujući novom Zakonu o nacionalnim vijećima. U svim ovim postupcima postoje rokovi, u pogledu davanja mišljenja, suglasnosti... i te smo rokove htjeli skratiti na ovaj način, upravo tako što smo predviđjeli koordinate kojih do sada nije bilo.«

»To je bio jedan aspekt priče, a

Susret dužnosnika Bojan Pajtić i Slaven Bačić

s druge strane smo, radi pružanja neke vrste pravne pomoći nacionalnim vijećima, sagledavanjem i analiziranjem nadležnosti nacionalnih vijeća, pripremili sheme akata upravo za davanje mišljenja, prijedloga, prethodne suglasnosti, prethodnog mišljenja s namjerom da njihovim službama i pravnicima olakšamo posao, kako bi mogli koristiti te sheme u svom radu. S druge strane želimo uniformirati način postupanja i izgled tih akata, čime se postiže veća učinkovitost rada«, objašnjava mr. **Deli**.

Predsjednici nacionalnih vijeća su na sastanku bili upoznati i s jesenskim aktivnostima tajništva, prije svega o onima koja se vezuju za sagledavanje stanja u pogledu službene uporabe jezika. »U suradnji s Ministarstvom za ljudska i manjinska prava sastavili smo pozamašnu anketu koju smo uputili svim općinama i gradovima, kao i državnim tijelima i sudovima na teritoriju pokrajine, nakon čega smo sagledali rezultate tih anketa i uočili kako, bez obzira što postoji očigledan i nesporan napredak u odnosu na prethodne godine, ipak postoje problematična mjesta, točke i općine, gdje bi ipak trebalo izravno djelovati. U tom

smo segmentu tražili potporu nacionalnih vijeća, prije svega onih čiji su jezici u pitanju. Također smo se pozabavili i temom općinskih vijeća za međunacionalne odnose koja su uvedena Zakonom o lokalnoj samoupravi u 2007. godini i koja su osnovana mahom u mješovitim sredinama, općinama. Međutim, očekivanja i rezultati njihova rada nisu na istoj razini. U tom smislu predstoji analiza stanja na terenu i tu želimo uključiti nacionalna vijeća«, kaže mr. **Deli**.

Predsjednici su izložili trenutačne aktivnosti nacionalnih vijeća, kao i stanje glede konstituiranja i buduće aktivnosti koje zaslužuju prioritet u radu. Mr. **Deli** je najavio kako će biti ustaljeno redovito ili periodično sastajanje te da su dogovoreni i posjeti svim nacionalnim vijećima u nekoliko idućih tjedana. »Zbog razlike u interesima, veličini, razvijenosti infrastrukture, kao i institucionalne strukture nacionalnih zajednica, postoje situacije kada su interesi različiti, mimoilaze se pa se čak i sukobljavaju. Shodno tome smo mislili kako je najjednostavnije izići na teren i osobno sagledati te probleme, kao i da nam predsjednici nacionalnih vijeća iznesu probleme i

svoje stavove«, objasnio je mr. **Deli**.

DOBRI PREDUVJETI BUDUĆE SURADNJE

Predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća dr. **Slaven Bačić** kazao je nakon sastanka kako su iznijeli aktivnost HNV-a u protekla dva i pol mjeseca od konstituiranja nacionalnog vijeća, kao i to da je oformljen Izvršni odbor i da su usuglašena akta, osobito Statut, s novim Zakonom o nacionalnim vijećima.

»U odnosu na druge nacionalne zajednice, s jedne strane imamo sličnosti, osobito glede problema koji se javljaju i kod nas i kod nama sličnih nacionalnih zajednica, kao što je slovačka nacionalna zajednica, a to su, među ostalim, pitanje vezano za upis djece na nastavu na materinjem jeziku i sam odaziv roditelja. Ono što nas izdvaja jest riješeno pitanje prostora za rad. Mi, glede našeg rada, inzistiramo i ubuduće i radimo na ostvarivanju onih prava koja su nam zajamčena pozitivnim propisima, kao i potvrđenim međunarodnim aktima. Također smo istaknuli kako dio proračuna izdvajamo za projekte u području kulture. Za svaku su pohvalu aktivnosti Pokrajinskog tajništva za propise, upravu i nacionalne zajednice koje olakšavaju aktivnosti nacionalnim vijećima, a vezane su za adrese koji sadrže podatke o svim nacionalnim vijećima, kao i kontakt osobe u pojedinim tajništvima koje će pružati pomoć. Također je dobra vijest ta što predstavnici tajništva imaju namjeru obići nacionalna vijeća i upoznati stanje na terenu. Takve aktivnosti, adresari, kontakt osobe i modeli akata koja su neophodna u radu nacionalnih vijeća svakako su dobar preduvjet buduće suradnje«, rekao je dr. **Bačić**.

Ankica Jukić-Mandić

Ljubinko Vračarić, predsjednik Savjeta MZ Stanišić

Isti odnos prema svima

Savjet Mjesne zajednice Stanišić nedavno je donio odluku da ne podrži molbu HKUD-a »Vladimir Nazor« iz Stanišića da im se dodijeli prostorija zgrade doma bivšeg KUD-a »Vladimir Nazor« u Stanišiću na korištenje i upravljanje. Predsjednika Savjeta MZ Stanišić **Ljubinka Vračarića** zamolili smo da

pojasni i prokomentira ovu odluku.

»Mjesna zajednica je ranije donijela odluku o namjeni tog prostora, da on postane umjetnička galerija, i samim tim nije bila u mogućnosti dati ga na korištenje HKUD-u »Vladimir Nazor«. U nekim elementima tog zahtjeva stoji da su neravnomjerni KUD-ovi ili sama nacionalna zajednica Hrvata, ali upravo

zbog ravnopravnosti i jest donesena takva odluka. I drugi KUD-ovi su svojevremeno podnosili zahtjeve za dodjelu vlastitih prostorija za rad, doduše ne ovih prostorija, i odbijeni su – i KUD »Dositej« i KUD »Izvor« – i upućeni su na korištenje zajedničkih prostorija. Sva tri KUD-a su podnosila prije registracije zahtjeve Mjesnoj zajednici za suglasnost za korištenje prostorija novog doma kulture u Ulici oslobođenja 92, jer je to bio i uvjet za njihovu registraciju. Ako gledamo da smo prema svima jednako postupili i odbili

njihove zahtjeve za dodjelu vlastitih prostorija, a prihvatili zahtjev da im se dodijeli na korištenje prostor novog doma kulture, vidi se kako nismo imali različit odnos prema nekima. Inače, sama zgrada je još 2006. stavljena na popis objekata za adaptaciju, da bi ove godine Direkcija za izgradnju grada donijela odluku da se dom obnavlja po projektu koji je dostavila MZ. To su razlozi zbog kojih nije prihvaćena molba HKUD-a »Vladimir Nazor«, objašnjava Vračarić.

Savo Tadić

MANJINSKI MEDIJI U VOJVODINI

Neusuglašenost propisa temeljni problem

Kada govorimo o svojini i financiranju manjinskih medija, činjenica je da ograničen broj tiraže ne može voditi prema samostalnom financiranju, niti samoodržavanju, tako da je potpora države obvezna, rekla je Eva Vukašinić *

Hrvatska je zajednica u nepovoljnijem položaju u odnosu na druge nacionalne zajednice, upozorio je Darko Sarić Lukendić

Izješće Pokrajinskog pučkog pravobranitelja o stanju manjinskih medija u AP Vojvodini bilo je jedina točka dnevnog reda na zajedničkoj sjednici Odbora za informiranje i Odbora za međunarodne odnose Skupštine APV održane u utorak, 21. rujna. Izješće je rezultat istraživanja koje je obavljeno 2010. godine i obuhvaća pitanja manjinskih medija i njihove uloge u ostvarivanju manjinskih prava nacionalnih zajednica, analizu svojine, načina financiranja, razine pokrivenosti, najzastupljenijih područja, broja uposlenika, uvjeta za rad i problema u radu.

Zamjenica Pokrajinskog pučkog pravobranitelja *Eva Vukašinić* je rekla kako se u području zaštite prava nacionalnih manjina svake godine opredjeljuju za jednu temu, a ove se godine tema manjinskih medija sama nametnula.

POTPORA DRŽAVE OBVEZNA

»Kako bismo označili ključne probleme i odredili mehanizme za funkcioniranje u području informiranja manjinskih medija, izradili smo ovo izvješće. Jedan od temeljnih problema je svakako neusuglašenost propisa koja omogućava različita tumačenja. Ovim je izvješćem obuhvaćeno 49 medija i medijskih proizvoda na teritoriju Vojvodine, s tim da mnogi mediji nisu odgovorili na upitnike koje smo im slali. Međunarodne preporuke u ovom dijelu su veoma značajne i korisne, ali sam stupanj osiguravanja i unapređivanja treba postići«, kazala je Vukašinić.

»Kada govorimo o svojini i financiranju manjinskih medija, činjenica je da ograničen broj tiraže ne može voditi prema samostalnom financiranju, niti samoodržavanju, tako da je potpora države obvezna. Način financiranja putem oglasa također ne daje potrebne rezultate, jer podaci ukazuju na to kako je broj oglasa u tisku u 2009. godini niži za 30-50 posto nego u 2008. godini. Primijetili smo i kako ne postoje precizni kriteriji koji bi osigurali raspodjelu sred-

stava putem natječaja. Što se tiče broja medija koji djelomice ili u cijelosti izvještavaju na jezicima nacionalnih zajednica, smatramo kako prema nacionalnoj zastupljenosti stanovništva taj broj zadovoljava. Područja koja su zastupljena, odnosno teme kojima se mediji bave, su prvenstveno kultura, zatim informiranje, životni okoliš, a negdje pri samom dnu su to događanja iz matične zemlje. Što se tiče broja zaposlenika – on svakako varira, ali je postignuta ravnopravna zastupljenost spolova, a kada je u pitanju obučenos, ankete su pokazale kako nedostaje osposobljenih kadrova. Tehničko-tehnološki uvjeti za rad su prosječni ili u lošem stanju«, iznijela je Vukašinić nalaze istraživanja te je dodala kako je njihov stav »da je promjena statusa RTV-a neprihvatljiva i sa stajališta informiranja na jezicima nacionalnih zajednica«.

Prof.dr. *Svetlana Lukić-Petrović*, članica Odbora za informiranje i predsjednica Programskog odbora RTV-a, ukazala je na činjenicu da ovom studijom nije obuhvaćena i RTV 2 koja emitira program na jezicima nacionalnih zajednica, i da bi ti podaci dali značajno drugačiju sliku. Također je ukazala na insinuacije, odnosno namjere da se RTV transformira i zatražila od Odbora podršku Programskom odboru u zauzimanju stava koji je protiv transformacije ovog javnog servisa.

Direktor RTV-a *Blažo Popović* je pohvalio ovaj dokument tre-

rajući ga kao polaznu osnovu za rješavanje problema. Također je zamolio predsjednike nacionalnih vijeća za razumijevanje, jer su otpori prema promjenama veoma veliki i treba više vremena da se urade neophodne stvari.

VEĆINSKI I MANJINSKI MEDIJI SE NE MOGU TRPATI U ISTI KOŠ

Predsjednik Izvršnog odbora HNV-a *Darko Sarić Lukendić* kazao je kako HNV u cijelosti podržava ovo izvješće. »Iako danas nije bila tema razgovora, moram spomenuti medijsku studiju koja se radi na republičkoj razini, koja definira strategiju razvoja medija u Republici Srbiji, a koja predviđa nekoliko nepovoljnijih rješenja od postojećih. Naime, ta studija nije dovoljno senzibilizirana za položaj medija koji informiraju na jezicima nacionalnih zajednica i stajalište je HNV-a da manjinski mediji ni slučajno ne mogu biti stavljeni u isti koš, tretirani na isti način i privatizirani na isti način kao što je to preporuka za medije koji informiraju na većinskom jeziku. Nadalje, ta studija kao mogućnost alternativne za postojanje manjinskih medija nudi rješenje u vidu neovisnih produkcija, a mi smatramo da to nije dovoljno kvalitetno i odgovarajuće rješenje i da je to uvod u postupno gašenje informiranja na manjinskim jezicima. Pitanje privatizacije medija i alternativa tome u vidu neovisne produkcije apsolutno su

neprihvatljivi. Jedna od ideja koja je prisutna u javnosti jest da treba umanjiti utjecaj nacionalnih vijeća na rad medija koji informiraju na manjinskim jezicima, što je također neprihvatljivo jer su vijeća krovne institucije i predstavljaju cjelokupnu nacionalnu zajednicu, i tko bi mogao bolje znati što je nekoj zajednici potrebno od legitimno izabranih predstavnika te zajednice. Mi smo se usprotivili novim rješenjima koja su predviđena za RTV, smatramo da ona mora biti tretirana na poseban način, prije svega zbog višegodišnjeg iskustva i postojanja, ne možemo na isti način tretirati problematiku onih medija koji se tek trebaju osnovati na regionalnoj razini i RTV-a«, kazao je Sarić Lukendić.

Sarić Lukendić je govorio i o problemima hrvatske redakcije na RTV-u. »Veoma je značajno naglasiti kako je u tijeku izrada nove sistematizacije radnih mjesta u RTV-u i smatramo da je važno otkloniti određene disproporcije kada je u pitanju zastupljenost i broj osoba angažiranih za rad u određenim redakcijama za informiranje na jezicima nacionalnih zajednica. Tu su u donekle povoljnijem položaju nacionalne zajednice kao što su mađarska, slovačka i još neke u odnosu na hrvatsku nacionalnu zajednicu. Jedini način da se ta disproporcija otkloni je zapravo angažiranje dodatnih ljudi i proširivanje kako programske sheme, tako i poboljšanje kvalitete sadržaja koji se nude na hrvatskom jeziku. S tim u svezi iznimno je važno da se nastave razgovori u svezi s otvaranjem redakcije na Radiju Novi Sad, kako bismo mogli imati i informiranje na radijskom programu na hrvatskom jeziku.«

Sjednici su, osim članova spomenutih odbora, nazočili i predsjednici nacionalnih vijeća nacionalnih zajednica, zamjenik pokrajinskog tajnika za propise, upravu i nacionalne zajednice *Mato Groznica* i pomoćnik pokrajinske tajnice za informiranje *Kalman Kuntić*.

Ankica Jukić-Mandić

GOSPODARSKA SURADNJA BIVŠIH REPUBLIKA

Prednosti i kontroverze »jugosfere«

Hrvatska kompanija INA tvrdi kako je kupoprodajni ugovor ništavan i traži da joj bude vraćeno 167 benzinskih crpki Beopetrola (u bivšem vlasništvu INE) i isplaćeno 90 milijuna eura po osnovi izgubljene dobiti * Velike kompanije u ex republikama bivše države ovakvi sudski slučajevi ne ometaju da ožive stare ekonomske veze

Dok hrvatski i srbijanski gospodarstvenici u sve više područja postižu sporazume i šire suradnju, s druge strane još traju sudski postupci zbog preotimanja imovine koja je ostala na teritoriju susjeda – osamostaljenih država. Tako su u prethodna dva tjedna, skoro paralelno, objavljene vijesti o nastavku suđenja po tužbi INE protiv države Srbije zbog prodaje beogradskog poduzeća »Beopetrol« ruskom »Lukoilu«. Istodobno, prema izvješću Bloomberga, poznatog internetskog sajta koji se bavi ekonomskim kretanjima širom svijeta, tri kompanije iz Hrvatske, Slovenije i Srbije planiraju oživjeti stare ekonomske veze.

Atlantic group, Gorenje i Naftna industrija Srbije u pregovorima su da spoje zračne i željezničke linije u državnom vlasništvu kako bi ponovnim povezivanjem pojačali svoje ekonomije. Konačno, početkom rujna predstavnici željeznica Srbije, Hrvatske i Slovenije potpisali su u Beogradu protokol, kojim je definiran dogovor postignut u svezi s osnivanjem zajedničkog

željezničkog poduzeća »Cargo 10«. Registracija tog poduzeća trebala bi biti završena do 1. listopada ove godine, a prvi vlakovi za prijevoz robe krenuli bi odmah nakon toga. Poduzeće će imati tri direktora, sjedište u Ljubljani, i zadatak da ubrzavanjem graničnih procedura značajno skрати teretni prijevoz na Koridoru 10, odnosno od Ljubljane do Istanbula.

NAFTAŠI NE ODUSTAJU OD SPORA

Podsjetimo, INA je zbog prodaje Beopetrola prije dvije godine pokrenula spor protiv Agencije za privatizaciju Srbije, Akcijskog fonda i ruskog »Lukoila«.

Beopetrol je prodat Lukoilu 2003. godine, a hrvatska kompanija tvrdi kako je kupoprodajni ugovor ništavan i traži da joj bude vraćeno 167 benzinskih crpki Beopetrola (u bivšem vlasništvu INE) i isplaćeno 90 milijuna eura po osnovi izgubljene dobiti. Pravni zastupnik INE Ante Brašković izjavio je novinarima kako je novim podneskom ta

kompanija osporila ugovor o prodaji Beopetrola, jer je suprotan Zakonu o obligacijskim odnosima i međudržavnom ugovoru koji su 2006. godine sklopile Hrvatska i Srbija. Strankama je dan rok od 30 dana da se izjasne o podnesenim podnescima. Pravni zastupnici Agencije za privatizaciju ranije su navodili kako se u slučaju privatizacije Beopetrola radi o prodaji kapitala društvenog poduzeća, a ne njegove imovine i da se potraživanja INE mogu riješiti samo bilateralnim međudržavnim sporazumom. Inače, Akcijski fond Srbije, koji je drugootuženi u ovom postupku, prestao je postojati izmjenama Zakona o privatizaciji, a njegov pravni nasljednik je Agencija za privatizaciju. Sukcesija se, kao što je poznato, ne primjenjuje pa je pitanje kada će spor naftnih tvrtki odnosno INE i države Srbije biti okončan.

U svezi s ovim sporom oglasila se Vlada Srbije i sama za sebe ocijenila kako se »u postupku prodaje Beopetrola ponijela odgovorno i zaštitila kupca tog poduzeća«. Kompaniji Lukoil Vlada je u listopadu 2008. godine produžila jamstva

do 2013. godine da će snositi sve troškove u sudskom sporu u kojem hrvatska naftna kompanija INA potražuje »imovinu Beopetrola«, jer se radi o višegodišnjem sporu, započetom prije dolaska tog investitora. Inače, Srbija i Hrvatska još nisu riješile pitanja imovine ostale na teritoriju druge države jer međudržavni ugovor o sukcesiji nije u primjeni. Vlada Srbije je, navodno, prije oko osam mjeseci Hrvatskoj dostavila prijedlog bilateralnog sporazuma kojim bi se riješila pitanja sukcesije između tih dviju država, ali još nije dobila odgovor.

Statistika

Prema podacima MMF-a, zajednički BDP šest bivših jugoslavenskih zemalja – Slovenije, Hrvatske, Srbije, Makedonije, Crne Gore i Bosne i Hercegovine te Kosova iznosi 192 milijarde dolara, što je na razini portugalskog ili češkog BDP-a.

NAJVIŠE KONTROVERZI IZAZIVA SAM TERMIN »JUGOSFERA«

Po svemu sudeći, velike kompanije u ex republikama bivše države ovakvi sudski slučajevi ne ometaju da ožive stare ekonomske veze. Već spomenuti Atlantic group, Gorenje i Naftna industrija Srbije u pregovorima su da spajanjem zračnih i željezničkih linija u državnom vlasništvu pojačaju svoje ekonomije. *Franjo Bobinac*, izvršni direktor slovenskog Gorenja, izjavio je u povodu ove inicijative kako se sjeća vremena kada su političari kritizirali kompanije koje su poslovale s ostalim zemljama iz bivše Jugoslavije. On je dodao da troje direktora želi »promovirati vrhunske proizvode iz nekoć ujedinjene države«. Šef istraživačkog odjela tržišta u razvoju koji djeluje u sklopu »Royal Bank of Scotland« *Timoti Esh*, kako prenosi B92, kaže kako se te zemlje čine kao »prirodni partneri«. Istovremeno, novinar časopisa Economist *Tim Judah* kaže kako ljudi možda nisu spremni na »novu jugosferu, ali u njoj žive«.

»Ujutro piju hrvatsko mlijeko, zatim gledaju program na bosanskoj televiziji jedući grickalice iz proizvodnje srpske kompanije koju posjeduje slovenska kompanija, a koju bi trebala kupiti hrvatska kompanija«, objašnjava on.

Međutim, u Atlantic grupi tvrde kako nisu dio bilo kakve »formalne ili neformalne asocijacije kojoj je cilj uspostavljanje jugosfere«. Direktorka komunikacija u ovoj kompaniji *Gabrijela Kasapović* kaže kako je »logično i dobro da se odnosi među zemljama u regiji unapređuju, prije svega na gospodarskom planu, ali i u kulturnoj razmjeni ili sportskim natjecanjima. Međutim, nitko ne spominje ideju bilo kakvog institucionalnog, političkog povezivanja. Za nju najviše kontroverzi izaziva sam termin »jugosfera«.

Ekonomski ekspert *Ljubomir Madžar* smatra kako je pitanje koliko je vremena potrebno da se nova jugosfera realizira, i ocjenjuje da je dobro o tome razmišljati. On objašnjava kako »postoje nekakve stare veze koje se mogu oživjeti jer je njihovo obnavljanje lakše nego

da se iz početka stvaraju poslovi na potpuno novom, tuđem terenu. »Pripadnici bivših jugoslavenskih republika imaju informacije koje drugi poslovni ljudi nemaju. Znaju jezik, znaju lokalne prilike, znaju naravi. Mnogi ljudi se još uvijek međusobno poznaju, pa se poslovne veze na toj osnovi brzo uspostavljaju«, ocjenjuje Madžar. »Također, dosta je teško probiti se na tržište EU i izvan nje. Zašto ne iskoristiti prilike koje postoje u bliskom okruženju?«, kaže Madžar i dodaje da su politički uvjeti sada povoljni, jer da nisu, ova se ideja ne bi ni javila. Na upit - kako bi eventualno mogla izgledati ova buduća suradnja, s obzirom da se spomenute kompanije ne bave sličnom proizvodnjom, Madžar nagada kako bi to bila trgovina po principu »kupujte naš benzin, a mi ćemo vaše proizvode«.

ZAJEDNIČKI TERET, ZAJEDNIČKOM ŽELJEZNICOM

Prvi direktor budućeg zajedničkog željezničkog poduzeća »Cargo 10«, *Robert Vuga*, kaže kako će ono »raspolagati s 5 posto od ukupnih vlakova željeznica triju država i u prvo vrijeme nisu planirane veće infrastrukturne investicije, iako su potrebne«. On je dodao kako će Cargo 10 biti »značajan igrač u željezničkom transportu«. Željeznice Srbije, Hrvatske i Slovenije imat će po trećinu udjela u Cargo 10, a u istom postotku će biti dijeljen i profit. U međuvremenu ovoj se »trojci« pridružila i Makedonija. Prvi teretni vlakovi trebali bi krenuti iz Ljubljane, a onda će »proživjeti« kroz sve četiri države bez opterećujućih carinskih peripetija i duljih zadržavanja. Pojednostavljivanjem propisa bi se, kako tvrdi srpski ministar za infrastrukturu *Milutin Mrkonjić*, svakoj od zemalja put od Ljubljane do Istambula skratio sa sadašnjih 60 sati na 35, bar dio robe koja se sada transportira preko Mađarske bio bi preusmjeren na taj koridor, a željeznice triju zemalja od novih poslova inkasirale bi godišnje po 50 milijuna eura.

B. Oprijan Ilić

Pismo predsjednika HNV-a i DSHV-a upućeno hrvatskom državnom vrhu

Beogradsko dopisništvo HTV-a ne treba ukidati

Hrvatsko nacionalno vijeće i Demokratski savez Hrvata u Vojvodini, u povodu najave zatvaranja dopisništva Hrvatske radio televizije u Beogradu, uputili su pismo predsjedniku Republike Hrvatske *Ivi Josipoviću*, predsjedniku Hrvatskog sabora *Luki Bebiću*, predsjednici Vlade Republike Hrvatske *Jadranki Kosor*, v. d. ravnatelju Hrvatske radio televizije *Mislavu Stipiću* i v. d. glavnog ravnatelja HRT-a *Josipu Popovcu*. U pismu stoji sljedeće:

Obraćamo Vam se u ime hrvatske manjinske zajednice iz susjedne Vojvodine, odnosno Republike Srbije, u povodu najave zatvaranja dopisništva Hrvatske radio televizije u Beogradu.

Naime, želimo Vam ovim putem iznijeti stajalište da ta odluka ne samo da nije u interesu ovdašnje hrvatske manjinske zajednice, o kojoj se još uvijek u Hrvatskoj malo zna, osim eventualno kada je u pitanju folklor, nego je nadasve protivna politici hrvatske Vlade, koja upravo najavljuje donošenje Strategije i Zakona o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske.

Kao još uvijek mladoj neovisnoj državi, u Hrvatskoj još uvijek ne postoji dovoljna svijest, pa ni znanje o autohtonom hrvatskom stanovništvu u susjednim zemljama, u koje ulazi i Vojvodina, odnosno Srbija, pa i dan-danas mnogi u Hrvatskoj uopće ne znaju da u Srbiji ima preko 70.000 Hrvata. Držimo da je jedna od zadaća javnog servisa, kakav je HRT, i predstavljanje našega kulturnoga i političkoga život u Hrvatskoj

i promoviranje znanja o Hrvatima u susjednim zemljama, a da praćenje toga nikako neće moći biti postignuto iz osječkoga dopisništva, kako je predloženo. Slobodni smo tu iznijeti usporedbu sa Srbijom i Mađarskom, koje medijski veoma pažljivo prate život i sudbinu Srba i Mađara u susjednim zemljama, jer u matičnoj državi postoji veoma raširena svijest o sunarodnjacima u okolnim državama.

Ne negirajući potrebu racionalizacije poslovanja HRT-a, držimo da se u tome ipak treba voditi određenim prioritetima i načelima, i da usporedba s drugim dopisništvima koja se ukidaju (Ljubljana, London) ili onima koja ostaju (dva u BiH itd.) govori također u prilog gornjem.

Uz to, slobodni smo i iznijeti svoje viđenje da u hrvatskome javnome mišljenju i dalje postoji značajan interes za događanja u Srbiji, koja zajedno s Hrvatskom predstavlja najznačajniji politički i gospodarski čimbenik u regiji, neusporedivo veći u odnosu na sve ostale susjedne zemlje (osim, naravno, BiH), tako da najavljenog ukidanje beogradskoga dopisništva zasigurno nije u interesu korisnika javnoga servisa.

Također, želimo Vas upoznati i s činjenicom da se programi HRT-a slobodno distribuiraju na području Republike Srbije i da su veoma gledani, ne samo od mjesnoga hrvatskog stanovništva u cijeloj Vojvodini i Srbiji, nego i od strane većinskoga naroda, tako da bi ukidanje beogradskoga dopisništva negativno utjecalo i na promidžbu Hrvatske i hrvatskih interesa u Srbiji.

U nadi da ćete se moći založiti da ne dođe do najavljenoga ukidanja beogradskoga dopisništva HRT-a, čime bi bili oštećeni, ne samo naša hrvatska manjinska zajednica, nego i interesi Hrvata u Hrvatskoj i same Republike Hrvatske,

S poštovanjem

Slaven Bačić, predsjednik HNV-a
i Petar Kuntić, predsjednik DSHV-a

U SUBOTICI PREDSTAVLJENA »KULTURNA POVIJEST BUNJEVAČKIH I ŠOKAČKIH HRVATA« DR. MATIJE EVETOVIĆA

Kapitalno djelo na koje se dugo čekalo

Stevan Mačković: Dobar temelj za daljnja istraživanja * Sanja Vulić: Neobjavljivanje Evetovićeve djela nanijelo je nepopravljivu štetu Hrvatima u Bačkoj * Milovan Miković: Po svom pristupu, obuhvatu i obradbi, ovo je važno djelo za učvršćenje samosvijesti Bunjevaca i Šokaca kao dijela hrvatskog korpusa

Svetan Mačković, Sanja Vulić i Milovan Miković

Prvo u planiranom nizu predstavljanja knjige »Kulturna povijest bunjevačkih i šokačkih Hrvata« dr. *Matije Evetovića* (1894.-1972.) održano je u subotu, 18. rujna, u Subotici u Velikoj vijećnici Gradske kuće. Riječ je o znanstvenoj monografiji koja predstavlja kapitalno djelo i po obujmu (720 stranica) i po značaju, a na čije se objavljivanje

čekalo gotovo sedam desetljeća, budući da je njezino pisanje autor završio još daleke 1941. godine. »Kulturna povijest« je nekoliko godina unatrag u nastavcima objavljivana u subotičkom časopisu »Klasje naših ravni«, a svoje konačno objavljivanje, u integralnoj verziji, dočekala je ove godine u nakladi NIU »Hrvatska riječ«.

PARADIGMA POLOŽAJA BUNJEVAČKIH HRVATA

Recenzent knjige *Stevan Mačković* je na predstavljanju knjige govorio o utjecaju povijesnih i društvenih okolnosti na život Matije Evetovića, kao »paradigme položaja bunjevačkih Hrvata u Subotici«. Kao osnova Mačkovićeva izlaganja poslužili su dokumenti koje

je o Matiji Evetoviću pronašao u Historijskom arhivu u Subotici. Mačković je tako, među ostalim, ukazao na podatak da je Evetović školske 1909./1910. kao učenik VI. razreda isključen iz subotičke Gradske mađarske više gimnazije. »Nezadovoljavajuću ocjenu iz vladanja je dobio jer u školi tijekom sata nije poštovao disciplinu. Sablažnjavao je svoje drugove nepatriotskim izjavama te se zbog toga 16. ožujka 1910. po nalogu školskog vijeća odstranjuje iz škole.«, ukazao je Mačković, citirajući izvješće školske uprave.

Evetović školovanje nastavlja u travničkoj gimnaziji, do mature. Studij je, kao stipendist Grada Subotice, završio u Zagrebu 1921. godine, na Filozofskom fakultetu, gdje je 1923. obranio doktorsku radnju. Po povratku u Suboticu, djelovao je kao pedagog i kulturni djelatnik: nastavnik u subotičkoj gimnaziji, počasni knjižničar Gradske knjižnice, tajnik Bunjevačke prosvjetne matice, direktor Ženske realne gimnazije, urednik »Subotičkih novina«... Kasnije ulazi u politiku, te obnaša više dužnosti u gradskim tijelima: šef je Gradskog trošarinskog odjela, jedno vrijeme dogradonačelnik Subotice, savjetnik Kulturno-socijalnog odjela Subotice do 1941. godine... Tijekom Drugoga svjet-

Njegov rad nije bio uzaludan

O dr. Matiji Evetoviću ovom je prigodom govorio i suprug njegove kćeri Snežane, doktor Lajčo Kovač. On je, među ostalim, naglasio kako su na izdavanju ovoga rukopisa od velike pomoći bili prim. dr. Marko Sente, preč. mr. Andrija Anišić i urednik Milovan Miković.

Doktor Kovač je ukazao i na nesebičnost Matije Evetovića koji je svoj rukopis davao svakome na uvid. »Tako su mnogi doktorirali iz toga materijala, mnogi su i prepisivali iz tog rukopisa. Mnogi su spomenuli izvor, neki su zaboravili da ga spomenu. Na moj upit – 'zašto vi rukopis dajete svima tako bez kontrole?', on mi je odgovorio: 'Sinko, ako o nama pišu i na ovaj način, to je dobro. I trebaju što više pisati'«, prisjetio se Kovač.

Doktor Lajčo Kovač je također izrazio nadu da Evetovićev rad na ovoj knjizi, koji je trajao dva desetljeća, nije bio uzaludan. »Njegova žarka želja bila je ovom knjigom skupiti sve kulturne događaje i sve ono što je pisano na jedno mjesto i da mi imamo vlastitu enciklopediju o tome. Mislim da je poprilično toga sakupljeno. Ako ova knjiga treba poslužiti kao poticaj da se nastavi pisati o bunjevačkim i šokačkim Hrvatima, onda je njome postigao cilj«, zaključio je Lajčo Kovač.

skoga rata biva otpušten iz gradske službe, iz nacionalnih razloga.

Nakon II. svjetskog rata ravnatelj je Muške gimnazije u Subotici, iako su ga tadašnje komunističke vlasti smatrale »politički apsolutno nepouzdanim« i »priso vezanim s klerikalcima«. Iz Gimnazije biva otpušten 1947. godine i postavljen da radi u novoosnovanom Gradskom muzeju u kojem ostaje raditi do odlaska u mirovinu 1953. godine.

Stevan Mačković je također ukazao i na činjenicu da je od završetka rukopisa do njegova tiskanja prošlo 69 godina, što, kako je ocijenio, govori o okolnostima koje nisu dozvoljavale da se djelo objavi. »Nakon rata je bio pohranjen u Gradskoj knjižnici i bio je dostupan zainteresiranim čitateljima, ali su oni morali znati što traže da bi došli do toga«, dodao je on.

Mačković je zaključio kako Evetovićeve knjige predstavljaju dobar temelj za buduća pisanja o bunjevačkim i šokačkim Hrvatima te izrazio nadu da bi, upravo u tom kontekstu, mogla biti poticajna budućim istraživačima ove teme.

KNJIGA OSUĐENA NA NEOBJAVLJIVANJE

O knjizi je govorila i doc. dr. sc. *Sanja Vulić* iz Zagreba, koja se bavi izučavanjem jezičnih i kulturnih prilika Hrvata izvan Hrvatske. Ona je, među ostalim, istaknula kako bi ova knjiga, da je tiskana kada je rukopis završen, odigrala iznimno važnu ulogu u jačanju nacionalne svijesti Hrvata u Bačkoj. »Velika je i neprocjenjiva šteta što 'Kulturna povijest bunjevačkih i šokačkih Hrvata' nije objavljena kada je napisana nego je dugi niz desetljeća ostala u rukopisu, daleko od očiju javnosti. Kao što bi *Kašićev* prijevod Svetoga pisma najvjerojatnije bio usmjerio razvoj

hrvatskoga književnoga i poslije normiranoga jezika u drugom pravcu, tako bi i Evetovićevo djelo odigralo iznimno važnu ulogu u jačanju nacionalne svijesti Hrvata u Bačkoj, pa danas ne bi bilo Bunjevaca nehrvata, ili bi im broj bio zanemariv«, smatra Vulić.

Ona je navela kako svakomu tko pročita Evetovićeve knjige postaje jasno zašto je u Jugoslaviji ta znanstvena monografija bila osuđena na neobjavlivanje. »Zadivljuje spoznaja o količini literature i arhivskih spisa koje je Evetović kao ozbiljni istraživač proučio. Neobjavlivanje njegova djela nanijelo je u velikoj mjeri nepopravljivu štetu Hrvatima u Bačkoj, posebice učvršćivanju i jačanju njihova nacionalnoga identiteta i nacionalnoga ponosa. Navođenjem brojnih pisanih dokumenata, arhivskih izvora, literature, rasvjetljavanjem događaja, Evetović, kao malo tko prije i poslije njega, pokazuje koliko je silno intelektualcima iz redova bunjevačkih i šokačkih

Hrvata u Bačkoj bilo stalo do njihova hrvatstva, a posebice onima u Subotici«, dodala je Sanja Vulić.

Po njezinim riječima, Evetoviću i mnogim drugim velikanima duha i pera o kojima on piše, interes kolektiva bio je ispred osobnoga interesa i takav su svijet promicali. »Na žalost, danas smo svjedoci brutalnoga liberalizma u kojem je pojedinac sam sebi centar svijeta, a posljedice takvoga pristupa i poimanja života već su u sadašnjosti krajnje zabrinjavajuće, a u budućnosti nesagledive. Evetović se kao čovjek formirao i u travničkoj gimnaziji koju su završili mnogi budući istaknuti hrvatski katolički intelektualci, koji su promicali istinske ljudske vrijednosti. Zbog toga, i nipošto ne samo zato, ovo je do sada nedvojbeno najzanimljivija knjiga objavljena u nakladi 'Hrvatske riječi', te je svima toplo preporučujem«, zaključila je Sanja Vulić.

NEZAOBILAZNO IDENTITETSKO DJELO

Urednik nakladničke djelatnosti *Milovan Miković* je istaknuo kako bio ova knjiga objelodanjena u vrijeme kada je Evetović završio rukopis postala nezaobilaznim identitetskim djelom predstavlja-

nja pred sobom i pred drugima. No, kako je dodao Miković, imalo ju je smisla objaviti i u današnje vrijeme. »Knjigu je bilo potrebno objaviti jer je ona po svom pristupu, obuhvatu i obradbi važno djelo za učvršćenje samosvijesti Bunjevaca i Šokaca kao dijela hrvatskog korpusa. Pokazuje nam put, obnavlja vjeru da možemo i moramo biti dionici u kreiranju vlastite sudbine. U prilog ovakvog stajališta ide i do sada pokazano zanimanje u javnosti za ovo djelo, kao i do sada zatraženo predstavljanje iz drugih kulturnih središta i gradova, kako ovdje u Vojvodini, tako u Mađarskoj i Hrvatskoj«, naveo je Miković.

U umjetničkom dijelu programa sudjelovali su zbor Collegium musicum catholicum pod ravnanjem *Miroslava Stantića* i Festivalski tamburaški orkestar pod ravnanjem prof. *Mire Temunović*, te mladi vokalni solisti *Dubravka Vukoja*, *Marija Sekereš* i *Snežana Orčić*. Stihove i tekstove dr. Matije Evetovića kazivali su *Ivana Rudić* i *Ivan Kovač* iz Hrvatske čitaonice u Subotici. Prije predstavljanja knjige u franjevačkoj crkvi u Subotici održana je sveta misa zahvalnica za pokojnog dr. Matiju Evetovića.

D. B. P.

Predstavljanje u Baji

»Kulturna povijest bunjevačkih i šokačkih Hrvata« dr. Matije Evetovića bit će predstavljena danas (petak, 24. rujna) u Baji (Republika Mađarska). Promocija će biti održana u Narodnosnom domu, s početkom u 16 sati. O knjizi će govoriti recenzent Stevan Mačković i urednik Milovan Miković, a rad NIU »Hrvatska riječ« ovom prigodom predstaviti će odgovorna urednica tjednika Jasminka Dulić.

Dobre pjesme uvijek dođu do slušatelja

Razgovor vodila: Željka Vukov

Očekujem i priželjkujem punu Dvoranu sportova kao znak podrške, kao i prethodnih devet godina * U natjecateljskom dijelu programa nastupit će 18 izvođača

Hrvatska glazbena udruga »Festival bunjevački pisama« osnovana je 24. studenoga 2009. godine. Udruga radi na očuvanju i unapređenju glazbene kulture hrvatske nacionalne manjine u Republici Srbiji. Također, prema svojim organizacijskim, tehničkim,

kadrovskim, materijalnim i drugim mogućnostima bavi se i drugim segmentima kulture koji su zacrtani u statutu. Ujedno, ova udruga organizira Festival bunjevački pisama, koji će večeras (petak, 24. rujna) biti održan po deseti put. Iza svakog festivala snimljen je CD s pjesmama

koje su izvedene određene godine, te je trajno zabilježeno oko 150 novih pjesama.

Ovim povodom razgovarali smo s prim. dr. Markom Senteom, predsjednikom udruge i idejnim tvorcem ovoga festivala, koji je svih ovih 10 godina radio na okupljanju mladih, kao i na stvaranju novih događanja, poput Smotre dječjih pjevača i zborova, Petrovačkog koncerta i svetih misa, na kojima se svake godine okupilo preko 1000 djece.

HR: Večeras će u Dvorani sportova u Subotici biti održan X. po redu Festival bunjevački pisama. Koja su vaša očekivanja i kako ste zadovoljni odazivom izvođača općenito?

Očekujem i priželjkujem punu Dvoranu sportova kraj Dudove šume, kao znak podrške publike i uzvanika, kao i prethodnih devet godina. Ovaj deseti festival je pokazao kako je zaživio i među glazbenicima. To dokazuje podatak da smo ove godine imali veći broj poslanih pjesama za natječaj, te je tako stručno povjerenstvo (žiri) za glazbu izabralo 18 skladbi koje će večeras biti predstavljene publici u svojoj praiizvedbi, nadam se na zadovoljstvo publike, točnije da ćemo barem djelomično ispuniti očekivanja publike. Na veliko zadovoljstvo Upravnog odbora ove će godine dva tamburaška sastava iz Republike Hrvatske sudjelovati u natjecateljskom dijelu programa. Jedan je iz Pitomače. Njihov dolazak je rezultat suradnje koju je profesor *Vojislav Temunović* uspostavio s ravnateljem Pitomog radija iz Pitomače. Drugi tamburaški sastav dolazi iz Županje, njihov je dolazak rezultat osobnog angažiranja *Nikole Jaramazovića*, čiji je angažman u radu Festivala bunjevački pisama kontinuiran i dragocjen.

HR: Kakav program na današnjem festivalu očekuje posjetitelje i koje će sve nagrade biti dodijeljene?

Kao i do sada, glavnu će riječ imati tamburaši i naravno prava tamburaška večer. Nagrade koje se dodjeljuju na festivalu su sada već tradicionalne. Imamo osam nagrada. Tri su novčane i dodjeljuju se od sredstava prikupljenih od sponzora. Novčane nagrade se dodjeljuju najboljim skladateljima na osnovi odluke stručnog žirija. To su prva, druga i treća nagrada za najbolju skladbu. Ostale nagrade koje dodjeljuje

stručni žiri su: nagrada za najbolji aranžman, za najboljeg interpretatora i najboljeg debitanta. Dvije specijalne nagrade su nagrada publike, koja se dobiva zbrajanjem glasačkih listića u dvorani i zbrojem sms i telefonskih glasova. Poseban žiri od pet članova kojeg čine: *Katarina Čeliković*, *Ljiljana Dulić*, *Ivana Petrekanić-Siđ*, *Tomislav Žigmanov* i *Milovan Miković*, bira najbolji neobjavljeni tekst, na taj način da svaki član ocjenjuje tekstove neovisno, i šalje rezultate Upravnom odboru gdje se glasovi zbroje i tako se dobije najbolji neobjavljeni tekst. Ovih pet nagrada su u obliku slika koje dobivamo na poklon od naših sponzora.

HR: Jesu li, po vašem mišljenju, pjesme s ovoga festivala zaživjele među narodom?

Po mom saznanju jedan broj pjesama je sigurno našao svoje slušatelje, a to se da vidjeti i po tome koje skladbe djeca odabiraju za Smotru dječjih pjevača i zborova. Izbor je sad već zavidan, ima preko stotinu novih pjesama. Jedan broj pjesama se češće čuje na radijskim valovima.

HR: U sklopu HGU organizira se i škola tambure. Tko radi s djecom i kakav je odziv?

Odziv u školu tambure je odličan, jedini problem koji imamo je nedostatak vlastitog prostora, koji nam onemogućava primanje još većeg broja djece. Školu vode *Mira Temunović* i *Vojislav Temunović*, profesori tambure u Muzičkoj školi u Subotici. Oni su ujedno i članovi Upravnog odbora naše udruge. Rezultati njihovog rada su vidljivi i poznati široj javnosti Subotice. Omladinski festivalski tamburaški orkestar radi i postiže zavidne rezultate, održali su Petrovački koncert, VI. Smotru dječjih pjevača i zborova, ali o tome više drugom prigodom.

HR: Kao što ste napomenuli, udruga nema vlastiti prostor. No, također ste nedavno izjavili kako imate obećanje lokalne samouprave da ćete prostor i dobiti. O čemu je točno riječ?

Kako je već bilo riječi, mi smo od prošle godine registrirani kao samostalna udruga i kao takvi nemamo vlastite prostorije za rad. Imamo obećanja iz lokalne samouprave da će se taj problem u skorijoj budućnosti riješiti i da ćemo dobiti na uporabu odgovarajući prostor u kome bi se mogle organizirati redovite probe tamburaškog orkestra i

održavati sati tambure za polaznike škole. Nadam se da ćemo to uskoro i dobiti.

HR: Danas je mnogim udrugama osnovni problem novac. Kako se vi kao udruga financirate?

I to je poznato svima koji prate naš rad i koji nas podupiru. Naša se udruga financira isključivo sredstvima dobivenim na natjecanjima grada Subotice, AP Vojvodine i Republike Srbije, Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici, koji je u našem radu prepoznao veoma kreativnu snagu na očuvanju nacionalnog identiteta Hrvata u Vojvodini, i zato nas podupire ne samo financijski već i na svaki drugi način, na čemu smo im posebno zahvalni. Jednako tako dragocjenu pomoć pružaju nam naši sponzori koji su tijekom deset godina omogućili svojim priložima kontinuirano održavanje festivala i tiskanje CD-a da bi se izvedene pjesme sačuvala od zaborava i da bi bile dostupne publici.

HR: Osim samog Festivala bunjevački pisama HGU organizira i Smotru dječjih pjevača i zborova, koja je održana 10. rujna. Kako ste zadovoljni ovogodišnjom Smotrom?

Bit ću slobodan parafrazirati komplimente koji su mi kao predsjedniku organizacijskog odbora upućeni neposredno nakon završetka smotre u Velikoj vijećnici Gradske kuće. Oni bi skupno glasili ovako: »Svake godine sve ste bolji.« To i jest istina, organizacija je bila odlična, Omladinski festivalski tamburaški orkestar i interpretatori su sjajni. Naravno, malo treme i tu i tamo poneka nesigurnost samo su pridonijeli draži ove manifestacije, jer svake godine imamo mnogo debitanta uzrasta 7-8 godina.

HR: Prošlu subotu, 18. rujna, djeca i mladi okupili su se na sve-toj misi – zazivu Duha Svetoga, koja je također u organizaciji Hrvatske glazbene udruge. Pokraj ove mise u školski kalendar događanja ušla je i misa zahvalnica. Kako je do toga došlo?

Organizacijski odbor HGU Festivala bunjevački pisama unazad tri godine pokušava provesti ideju da se školska godina započne zazivom Duha Svetoga, a završi zahvalnom svetom misom, što je u skladu s našom višestoljetnom tradicijom. Također nam je bila želja da se ova aktivnost institucionalizira i bude unesena u redoviti plan i program vjerske nastave kao trajna aktivnost, te da se može prakticirati na teritoriju cijele Republike Srbije,

Izravni prijenos u Vojvodini, Hrvatskoj, Mađarskoj i Bosni

Na konferenciji za tisak koja je održana u utorak, 21. rujna, predstavljena je Hrvatska glazbena udruga »Festival bunjevački pisama«, te je najavljen X. festival bunjevački pisama. O udruzi je govorila članica organizacijskog odbora festivala Stanislava Stantić-Prčić, dok je sam festival najavio dopredsjednik udruge Vojislav Temunović.

Ovogodišnji festival izravno će se prenositi i putem sljedećih radijskih postaja: u Vojvodini na Radio Subotici – hrvatska redakcija i Radio Srbobranu, u Hrvatskoj na Pitomom radiju iz Pitomače, Radio Slatini iz Orahovice, zatim u Mađarskoj na Radio Croatici i u Bosni i Hercegovini na Radio Herceg Bosni iz Mostara, kao i na drugim manjim lokalnim radijskim postajama.

kao obvezatna aktivnost djece koja pohađaju vjersku nastavu. Znači, ne samo one djece koja pohađaju katolički vjeronauk na hrvatskom i srpskom nastavnom jeziku, već i sve ostale djece koja pohađaju vjersku nastavu. Na žalost, u toj namjeri za sada nismo uspjeli.

Uspjeli smo zahvaljujući razumijevanju, predusretljivosti i podršci

pokrajinskog tajnika za prosvjetu profesora dr. Zoltána Jegesa da ova aktivnost uđe u kalendar rada za 2010./11. školsku godinu, što nam je omogućilo da u dogovoru sa svećenicima Hrvatima odredimo ove termine kako bi ih ravnatelj škole mogli uvrstiti u svoj radni kalendar.

HR: U okviru rada udruge na Petrovo ove godine organiziran

Festival bunjevački pisama 2010

Deseti po redu Festival bunjevački pisama bit će održan večeras, 24. rujna, u Dvorani sportova u Subotici. U natjecateljskom dijelu programa nastupit će 18 izvođača, kao i Festivalski tamburaški orkestar. Ulaznice se mogu kupiti na samom ulasku u dvoranu po cijeni od 250 dinara, a početak je u 20 sati.

je prvi takozvani Petrovački koncert. Imate li još neki koncert u planu?

Ove je godine naša udruga proširila svoju »djelatnost« te smo održali prvi Petrovački koncert Festivalskog tamburaškog orkestra, na kojem smo našim simpatizerima i dobročiniteljima prikazali presjek dostignuća ovog orkestra.

Planiramo održati i jesenski koncert, za koji smo se dogovorili da bude izveden na dan osnivanja naše udruge, dakle 24. studenoga, tj dan kasnije na sv. Katu.

Planiramo da će oba koncerta imati tradicionalni karakter i da će na njima biti prikazan presjek dostignuća Festivalskog tamburaškog orkestra i solista.

Uz ovo, vrijedno je istaknuti kako je u okviru udruge osnovan i tamburaški sastav »Klasovi« koji se već vrlo uspješno predstavio javnosti i s kojim se također veoma ponosimo.

HR: Svim ovim događanjima možemo reći kako ste zaokružili cijelu godinu, dakle počevši od svete mise zahvalnice pa do koncerta za svetu Katu. Koliko ljudi radi u realizaciji svih ovih manifestacija?

Pa to je vrlo teško reći. Sam Upravni odbor broji 11 članova, ali je veoma veliki broj suradnika bez kojih je cijeli proces organizacije nezamisliv, ako primjerice zamislite organizaciju svete mise, tu su uključeni ravnatelj, nastavnici, vjeroučitelji, učitelji, razredne starješine, pojedini roditelji i naravno svećenici kao vjeroučitelji ili župnici. A u pripremi smotre gdje imate izravno sudjelovanje oko 70 djece, možete zamisliti koja je logistička potpora i razumijevanje potrebno kako bismo došli do završnog pljeska i skladbe »Subotica milija od zlata«.

HR: Kada možemo očekivati CD na kojem će se naći pjesme s ovogodišnjeg Festivala bunjevački pisama?

Pa, ukoliko sve bude išlo planiranim tijekom za jesenski koncert će svakako biti gotov, a vjerojatno i nešto ranije.

Koristim prigodu zahvaliti svim suradnicima, pokroviteljima, sponzorima i svim djelatnicima medija, napose vama i Hrvatskoj riječi koja nas dosljedno prati, podržava i radi na promidžbi svih naših aktivnosti, što nam je od posebnog značaja i pomoći. Hvala svima. A hvala i našoj publici i dragim čitateljima što će i večeras biti s nama u Dvorani sportova da proslavimo prvu desetogodišnjicu postojanja Festivala bunjevački pisama.

OD POČETKA GODINE U SVIJETU UBIJENA 52 NOVINARA, OBJAVIO MEĐUNARODNI NOVINARSKI INSTITUT

Novinarstvo i dalje rizično zanimanje

*Na konferenciji svjetske novinarske organizacije (IPI), te njoj srodne institucije iz južne, središnje i jugoistočne Europe (SEEMO) u Beču i Bratislavi, ocijenjeno kako novinari i dalje stradaju zbog sukoba, ekstremista, plaćenika, vlada, trgovaca drogom, korumpiranih političara, beskrupuloznih dužnosnika sigurnosti * Na konferencijama i desetak novinara iz Hrvatske, Srbije i drugih država bivše Jugoslavije*

Miroslav Lajčák na konferenciji u Bratislavi (prvi slijeva)

Od početka godine u svijetu su ubijena 52 novinara, službeno je priopćio Međunarodni novinarski institut (IPI), koji je prošloga tjedna u Beču i Bratislavi održao svoju godišnju konferenciju, uz sudjelovanje više od 300 novinara iz cijelog svijeta. Popis obuhvaća novinare koji su ubijeni dok su obavljali posao ili su poginuli zbog posla kojim se bave. Najviše novinara, njih 10, stradalo je u proteklih osam mjeseci u Meksiku, zatim Hondurasu gdje ih je poginulo 8, te Pakistanu 6. Tijekom prošle godine stradalo je 110 novinara. Najopasniji kontinent za novinarsku profesiju ove je godine Južna Amerika s ukupno 20 smrtnih slučajeva, zatim Azija s 18, Afrika s 8, dok su u Evropi stradala 2 novinara.

»Novinari i dalje stradaju zbog sukoba, ekstremista, plaćenika, vlada, trgovaca drogom, korumpiranih političara, beskrupuloznih dužnosnika sigurnosti«, izjavila je na konferenciji zamjenica direktora IPI Alison Bethel McKenzie.

ULOGA NOVINARA U DEMOKRATIZACIJI DRUŠTAVA

Da je novinarska profesija i dalje iznimno opasna govore ne samo tragične vijesti o ubojstvima, nego

i nepregledni niz »blažih« incidence koje IPI svakodnevno registriira, a kreću se od ranjavanja novinara, njihovog mučenja, otmica, progona i zatvaranja, do prijetnji, osuđivanja, otpuštanja s posla i onemogućivanja u radu.

Sve to, iz ovdašnje perspektive, može izgledati daleko i nestvarno, no ne treba zaboraviti kako su i na našim prostorima do ne tako davno novinari bili česte žrtve u ratnim sukobima. Uz sve to, prije samo dvije godine u Zagrebu su ubijeni urednik i njegov suradnik, neki su novinari pretučeni, u Srbiji još nisu rasvijetljena ubojstva troje poslenika »sedme sile«, a prijetnji ima skoro stalno.

Posljednjeg dana konferencije IPI-a, 14. rujna, u Bratislavi se sudionicima, među kojima je bilo i desetak novinara iz Srbije,

Jubileji

Konferencijama u Beču i Bratislavi obilježeno je 60 godina postojanja Međunarodnog novinarskog instituta (IPI, 1950.) i 10 godina od osnutka Medijske organizacije jugoistočne Europe u Zagrebu 2000. godine.

Hrvatske, te drugih država bivše Jugoslavije, obratila slovačka premijerka *Iveta Radičová*, a u jednom dijelu tribine sudjelovao je i bivši ministar vanjskih poslova Slovačke *Miroslav Lajčák*, ovdje poznatiji kao visoki predstavnik EU za Bosnu i Hercegovinu (2007.-2008.) i izaslanik EU za provođenje referenduma o osamostaljenju Crne Gore (2006.).

Slovačka je premijerka u prepunoj dvorani hotela Kempinski odgovarala na brojna pitanja novinara, ističući veliku ulogu novinara u demokratizaciji društava. Našem je uhu vrlo bliska bila njezina priča o slušanju Glasa Amerike i Radija Slobodne Europe u vrijeme komunizma u Slovačkoj, a u to nas je vrijeme vratilo i njezino podsjećanje na tada učestala upozorenja roditelja svojoj djeci: »To što kažu na radiju i TV-u nije istina, istina je nešto drugo, ali to ne smiješ reći u školi.«

Na skupu su, uz mnoge, upečatljivo govorili novinar iz Vijetnama koji je u zatvoru, zbog svog posla, proveo 20 godina, te novinar s Haitija, koji je svjedočio o iznimno teškim uvjetima obavljanja novinarskog posla nakon proljetnog zemljotresa, iz šatora pored porušene kuće i bez osnovnih sredstava za rad i život.

ŠTO S EKSTREMISTIMA

Ključna pitanja, na koja niti ovog puta nije ponuđen jednoznačan odgovor, bila su: treba li do kraja ostati odan profesiji i izvještavati o nečemu čak i onda ako to ugrožava nečiji život, te što raditi s ekstremistima u politici – pisati o njima i davati im medijski prostor, ili ih ignorirati. Mišljenja su podijeljena, od onih koji tvrde kako, recimo, pisanjem o *Jörgu Haideru* austrijski novinari nisu sudjelovali

u njegovu vrtoglavom političkom usponu, do onih koji su podsjetili kako neke redakcije kod nas jedno vrijeme nisu objavile niti slova o

Novinari na prijemu u Beču...

Slovačka premijerka Iveta Radičová pred sudionikima skupa

Vojislavu Šešelju, što je njega činilo iznimno nervoznim.

Miroslav Lajčák je, govoreći o svojim iskustvima iz Crne Gore i Srbije, upozorio na činjenicu da novinari mogu imati ogroman utjecaj na politička zbivanja, što je ilustrirao pisanjem većine srbijanskih listova prije nego što je Crna Gora proglasila neovisnost. Ti su

su srbijanski novinari promijenili pristup i počeli pisati afirmativno, o tome koliko su dvije države bliske i vezane jedna za drugu, no već je bilo kasno. Lajčák dodaje i kako su mediji na Balkanu 90-ih bili glasnogovornici ekstremnih političara, te otvorenim ostavlja pitanje – kako u novinama pisati o ekstremnim političarima i strankama. Pitanje koje je ostalo lebdjeti u zraku je i – kako definirati ekstremnog političara ili ekstremističku stranku?

MOĆ I OPASNOST NOVIH MEDIJA

Samo dan nakon završetka konferencije Međunarodne novinarske organizacije u Beču je 15. i 16. rujna održana konferencija Medijske organizacije jugoistočne Europe (SEEMO), koja se također bavila odnosom profesije prema političkim zbivanjima, ali u nešto užem zemljopisnom kontekstu. Razgovaralo se, među ostalim, o regionalnoj suradnji i obrazovanju, profesionalnim standardima, medijima i EU, te zapadnom Balkanu i EU, ulozi medija u sukobima

listovi, kaže Lajčák, o Crnoj Gori pisali isključivo kao o mafijaškoj državi, što je izazvalo kontraefekt u crnogorskoj javnosti. Kasnije

... i na konferenciji u Bratislavi

i ratu, stereotipima u medijima, govoru mržnje itd.

Kao tema nametnuli su se i novi mediji (internet), koji posljednjih godina gutaju sva druga sredstva informiranja, čak i televiziju. Tu je situaciju možda najbolje opisao novinar Los Angeles Timesa *Simon Li*, ispričavši kako je u početku njegova bavljenja novinarstvom svaki tekst u listu pregledalo 5 urednika, a danas svatko može biti novinar i svatko bez bilo kakve kontrole može na internet postaviti svoju verziju istine.

Od novinara iz Srbije i Hrvatske, koji su među ostalim došli iz

vama od kojih ćemo izdvojiti živopisno obraćanje novinara iz turskog dijela Cipra, koji je, govoreći o regionalnoj kooperaciji, rekao otprilike kako oni na svom otoku to već provode, jer su i na SEEMO konferenciju njih dvojica ciparskih Turaka i njihov kolega ciparski Grk stigli istim zrakoplovom, nalaže se tu u istoj prostoriji, te da su, kao krunski dokaz suradnje i razumijevanja, čak i ručali za istim stolom.

U Beč i Bratislavu novinari su na ove dvije konferencije sa svih strana svijeta pristigli različitim prijevoznim sredstvima: većina

Erhard Busek, bivši specijalni koordinator Pakta za stabilnost jugoistočne Europe

Srbija ima europske šanse, ali se mora mijenjati

»Europske šanse za Srbiju postoje, ali mi se čini kako poneki srbijanski političari često govore što bi EU trebala uraditi, a ne što bi oni trebali uraditi«, kaže za HR bivši specijalni koordinator Pakta za stabilnost jugoistočne Europe Erhard Busek, koji je također sudjelovao na konferenciji SEEMO. »To neće ići. Mogu razumjeti da je Srbija prešla dug put i da su promjene teške, ali moramo se truditi da život učinimo boljim nego što je sada.«

redakcija Danasa, Politike, Blica, B92, Radiotelevizije Vojvodine, Hrvatske riječi i Udruženja novinara Srbije, te HRT-a i Hrvatskog novinarskog društva, zapaženije izlaganje imala je nekadašnja urednica zagrebačkog Radija 101, a sada savjetnica predsjednika Republike Hrvatske, *Zrinka Vrabec-Mojzeš*, čija je, međutim, slika stanja medija u Hrvatskoj jasno pesimistička. »Vlada kontrolira hrvatsku javnu televiziju (HRT), pa je zanimljiv podatak kako je ove godine Nova TV po prvi put gledanija od HTV-a«, rekla je Zrinka Vrabec-Mojzeš. S druge strane, *Radomir Ličina* iz beogradskog Danasa smatra kako ljudi u srbijanskim medijima niti danas ne shvaćaju najbolje što se to događa u svijetu i da se i dalje misli kako su Srbi samo žrtve povijesti, te da treba ući u EU, ali pod našim uvjetima.

OPREMLJENOST VRHUNSKA

Brojna predavanja redovito su obogaćivana zanimljivim raspra-

zrakoplovom, jedan broj osobnim vozilima, a neki autobusom. Ovdje nije loše napomenuti kako su mnogi novinari danas (ne samo snimatelji i fotoreporteri!) opremljeni najsuvremenijom tehnikom. Gotovo niti jednog od njih nije bilo bez laptopa, većeg ili manjeg, a mnogi su imali i iPad, koji se u prodaji prvi put pojavio proljetos. Beč i Bratislava u potpunosti su pokriveni bežičnim internetom, tako da čovjek na bilo kojem mjestu i u bilo koje doba može biti u kontaktu s cijelim svijetom.

I na koncu, osobni dojam: dok je Beč uglavnom isti kakav je bio i prije više godina, lijep i uredan, šljasteći i bogat, Bratislava je možda i najbolji primjer brzog napretka jedne države uz pomoć EU. Bratislava danas, s umivenim pročeljima zgrada, bogatim izlozima, odličnim voznim parkom i nasmijanim prolaznicima, sušta je suprotnost onome što pamtim iz vremena kada djeca u školi nisu smjela reći ono što čuju od roditelja.

Zvonimir Perušić

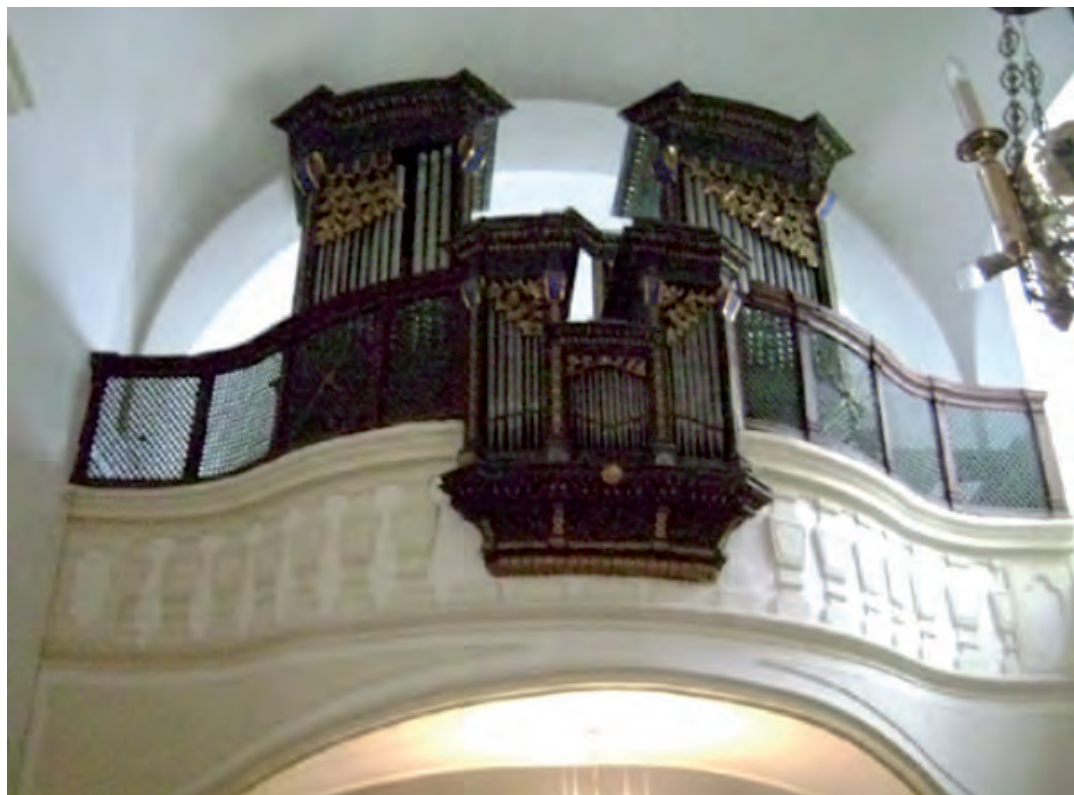
FRANJEVCI ORGULJAŠI I GRADITELJI ORGULJA U BAČU

Posljednje djelo fra Simona Sangla

*Franjevački je samostan imao orgulje u svojoj crkvi već od početka XVIII. stoljeća * Orgulje u Baču postoje i danas, ali već više godina nisu u funkciji * Imaju 16 registara i 2 manuala, a uz malo dobre volje ljudi u odgovarajućim institucijama mogle bi se osposobiti ne samo za liturgijsku uporabu, nego i za orguljske koncerte*

Bački je samostan u XVIII. i XIX. stoljeću bio novicijski samostan, gdje su franjevci provodili vrijeme kušnje i upoznavali redovničko Pravilo, Ustanove reda, lijepo vladanje i posluživanje kod sv. mise. Pokraj ovih poslova učili su i pjevanje, a sposobniji i orguljanje. Manje je poznato kako je ovaj samostan imao orgulje u svojoj crkvi već od o. Marka Dragojevića, koji je, kao gvardijan u Baču od 1716. do 1719. godine, nabavio i prve orgulje. Iako se tek od 1761. godine može pratiti redosljed orguljaša u samostanskoj crkvi, orguljaši su, dakle, u Baču postojali i do 1761. godine.

Prema popisu sastavljenom na temelju godišnjih tabula za samostan u Baču, službu orguljaša, a za vrijeme novicijata i službu magistra pjevanja i orguljanja, od 1761. do 1897. vršili su: fra Samuel Storger, fra Kuzma Vutschka, fra Hubert Paumann, o. David Engert, o. Fortunat Fridrich, o. Cecilijan Svoboda, fra Ignacije Lehner, fra Ivan Markotić, fra Michael Merковиć, o. Hijacint Bodi, fra Serafin Graff, o. Florijan Turanji, o. Orob Szabo, o. Marko Klasanović, fra Konrad Veszeli, o. Ivan Bohath, fra Gotard Antalicz, fra Kasijan Ržebetz, o. Mauricije Reh, o. Stjepan Vujević, fra Julije Ongrady, fra Martin Bertić, fra Gaudioz Pakledinac, fra Kvirin Pakledinac, fra Peregrin Letić, fra Bruino Budanović, o. Michael Suto, o. Timotej Stančik, fra Inocent Trapp, o. Ernest Benišić, o. Metod Pennavin.

DOBAR, RADIŠAN I POBOŽAN REDOVNIK

Iz ovoga se popisa vidi kako su službu orguljaša u Baču vršila braća pomoćnici, a među njima je najveći bio fra Samuel Storger, koji je umro u Baču 3. kolovoza 1817. Veliki i znameniti orguljaši bili su i fra Kuzma Vutschka, kao i fra Konrad Veszeli i o. Marko Klasanović.

U starim samostanskim kronikama Vukovara i Bača spominju se

kao graditelji orgulja fra Simon Sangl, fra Ignacije Lehner i njihov pomoćnik, stolar fra Fridolin Wagner. Izgradnju sadašnjih orgulja u Baču započeli su 15. svibnja 1827. a završili 20. rujna 1829. Za materijal je provincijal o. Petar Becker dao 800 forinti. Gradilo se točno dvije godine i tri mjeseca. Bilo je to posljednje djelo Simona Sangla, jer je 20. ožujka 1829. umro u Baču, a orgulje je sastavio, ugodio i na njima svirao fra Ignacije Lehner.

U samostanskoj je kronici ostalo zapisano: »Brat Simon, dobar, radišan i pobožan redovnik, napravivši dispoziciju za ovo svoje posljednje djelo 20. ožujka 1829., našavši počinak ovdje, blago je u Gospodu preminuo«. Sahranjen je u samostanskoj kripti.

Fra Ignacije Lehner je bio stolar, a od Sangla je naučio i sam graditi orgulje. Bački ga kroničar već 1827.-1829. naziva »organifex«, a on dovršava započete orgulje Simona Sangla. Kao orguljaš koji u pjevanju poučava novake, on službu orguljaša i učitelja pjevanja i sviranja na orguljama nastavlja u Baču i od 1829. godine.

PRELIMINARNO U KULTURNIM DOBRIMA

Vjerni suradnik Ignacija Lehnara i Simona Sangla bio je i fra Fridolin Wagner, stolar, pa i njega treba spomenuti. Danas su, osim u Baču, još u uporabi dvoje orgulja ovih zaslužnih graditelja orgulja – u samostanima u Iloku i Slavenskom Brodu.

Orgulje u Baču postoje i danas, ali već više godina nisu u funkciji. Imaju 16 registara i 2 manuala. Drugi manual se spaja s prvim povlačenjem. Smješteni su u dva ormara. Sviraonik je u sredini, sprijeda. Uz malo dobre volje ljudi u odgovarajućim institucijama mogle bi se osposobiti ne samo za liturgijsku uporabu, nego i za orguljske koncerte. Pogotovo što je ovaj franjevački samostan uključen u projekt »Stoljeća Bača«, a nedavno i u projekt »Grad Bač s okolicom«, gdje je, pokraj manastira Bodani i bačke tvrđave, preliminarno uvršten u kulturna dobra, koja će biti nominirana za upis na listu svjetske kulturne baštine UNESCO-a.

Zvonimir Pelajić

U javnost je bačena ružna sjena!

U listu Hrvatska riječ br. 389 od 27. rujna 2010. u članku pod nazivom »Po zakonu isti u praksi nisu« objavljene su neistinite informacije o radu Pokrajinskog zavoda za zaštitu spomenika kulture iz Petrovaradina. Na sav trud i rad Zavoda na istraživanju, konzerviranju i populariziranju franjevačkog samostana u Baču, u javnosti je bačena ružna sjena, što ne možemo prihvatiti, samim tim što su u pitanju neistine!

Šaljemo vam odgovor s obrazloženjem, koji je Zavod uputio Pokrajinskom ombudsmanu, na predstavku fra. *Josipa Špehara*, u kome su sadržani ključni podaci.

Molimo vas da u cilju objektivnog informiranja omogućite da se Pokrajinski zavod oglasi i demantira podatke iz predmetnog članka. Uvjereni smo da zajedno možemo pridonijeti dobroj informiranosti javnosti o radu na očuvanju kulturnog naslijeđa, samim tim što ste prije nekoliko brojeva objavili afirmativan članak o našem projektu »Stoljeća Bača«. Također vas pozivamo da napravite prilog o radu naše institucije, koja svoju djelatnost obavlja i širom regije jugoistočne Europe i čini veliki napor da se multietničko i multikonfesionalno naslijeđe obnovi, u skladu s europskim standardima.

Očekujemo vaš odgovor.

ODGOVORI ZAVODA POKRAJINSKOM OMBUDSMANU

Netočni su navodi iz stavka 1. ovog dopisa u kojima fra Josip Špehar ukazuje »na nepravilnost pri raspodjeli donacija talijanske vlade od 450.000 eura, s obzirom da je za obnovu manastira Bođani odobreno 390.000 eura, a za franjevački samostan svega 60.000 eura, pri čemu izvršeni

radovi ne dostižu ni taj iznos«.

Obrazloženje:

Za rad na spomenicima kulture u Baču i Bođanima nikada nije dobivena donacija od talijanske vlade. Dobivena su određena namjenska sredstva za projektne aktivnosti u okviru talijansko-srpskog projekta I.Ne.P.S – kulturno naslijeđe i ona su osigurana preko Ministarstva za ekonomski razvoj Republike Italije. Temeljem Sporazuma o suradnji, iz kojega je stajalo Pokrajinsko tajništvo za kulturu, za franjevački samostan je bilo predviđeno i realizirano: 22.700 eura za radove i opremanje adaptiranih prostorija u samostanu (12.000 eura u 2007. i 10.700 eura u 2008./9. godini) i 5500 eura za obuku tehničara za rad na preventivnoj zaštiti knjige, kao i komunikaciju i izradu promidžbenog materijala. Za sufinanciranje ispitivačkih radova na manastiru Bođani osigurano je iz istih izvora 4300 eura u 2008. godini.

Netočni su navodi iz stavka 2. predmetnog dopisa kako je »na Vijeću Europe (Ljubljanski proces) prihvaćen projekt koji su oni ponudili, ali da je posredstvom Ministarstva kulture i Pokrajinskog zavoda za zaštitu spomenika kulture taj projekt proširen i na manastir Bođani i Tvrđavu Bač. Franjevački samostan, za čiju su obnovu prvenstveno i odobrena sredstva, je na kraju dobio manje novca nego manastir Bođani, a po tvrdnji stranke od radova skoro ništa nije urađeno«.

Obrazloženje:

Franjevački samostan u Baču nije ponudio bilo kakav projekt Vijeću Europe. Ovaj iznimno vrijedan spomenik kulture je na prijedlog Ministarstva kulture Republike Srbije od 2005. uključen u zajed-

nički program Vijeća Europe i Europske komisije nazvan Regionalni program za kulturno i prirodno naslijeđe jugoistočne Europe (1RPP / SAAH – Integrated Rehabilitation Project Plan / Survey of the architectural and archaeological heritage), kao jedan od 18 prvobitno ponuđenih spomenika kulture iz Srbije. Kroz obradu dokumenata u sljedećim fazama, a u skladu s utvrđenim pravilima, smanjivao se broj spomenika kulture, da bi se u fazi izbora konsolidiranih projekata njihov broj sveo na svega tri spomenika – odnosno projekta, koji se bave njihovim obnovama. Ovi su projekti 13. svibnja 2008. godine u Ljubljani verificirani od strane Vijeća Europe i poznati su pod imenom Ljubljanski proces. Franjevački samostan u Baču čini, zajedno s manastirom Bođani, dio konsolidiranog projekta u kontekstu interkulturnog dijaloga i prezentacije života i riznica dviju monaških zajednica. Izbor među 26 konsolidiranih projekata u cijeloj jugoistočnoj Europi predstavljao je priznanje uključenim stručnjacima i Pokrajinskom zavodu na ustrajnom radu na obradi dokumenata i rezultatima koji su u međuvremenu postignuti u okviru Razvojnog projekta »Stoljeća Bača«. O radu nacionalnih i međunarodnih eksperata na ovoj aplikaciji postoji odgovarajuća dokumentacija, a razni dokumenti su objavljeni na službenom sajtu Vijeća Europe, zaključno s biznis planom. Tvrđava Bač nikada nije bila dio predmetnog konsolidiranog projekta, a pojavljuje se u raznim dokumentima isključivo kao potencijal za razvoj ovog jedinstvenog podunavskog područja.

Po osnovi sudjelovanja u Ljubljanskom procesu dobiva se samo jasna potpora Vijeća Europe

i Europske komisije i pravo na korištenje međunarodnih proračuna/donacija, ali ne postoji automatizam kojim se ta sredstva dobivaju, niti su unaprijed osigurane proračunske stavke za financiranje pojedinih projekata. Do sada po osnovi Ljubljanskog procesa nije dobiven niti jedan jedini euro! Radi pojašnjenja podatka o ulaganju u obnovu manastira Bođani obavještavamo vas da se ovi radovi od 2007. godine financiraju sredstavima Fonda za kapitalna ulaganja AP Vojvodine, a nikako iz nepostojećih stranih donacija i ovi se radovi obavljaju u organizaciji manastira. Iznosi sredstava koje naša država ulaže u obnovu naslijeđa služe da međunarodne organizacije steknu uvid u stupanj ulaganja u ovom području, što je učinjeno i prilikom iznošenja podatka u dokumentima Vijeća Europe.

Ocjenu o tome što je i kako urađeno u franjevačkom samostanu u Baču može donijeti mjerodavno i nadležno tijelo ili institucija. Pokrajinski zavod posjeduje kompletnu dokumentaciju, kao i zapisnike kojima je utvrđeno kako su radovi urađeni sukladno ugovorenoj dokumentaciji, zajedno s pratećom financijskom dokumentacijom. Želimo istaknuti kako je ekspertski tim Vijeća Europe u srpnju 2010. godine dao odličnu ocjenu o rezultatima postignutim u okviru konsolidiranog projekta »Franjevački samostan u Baču i manastir Bođani«.

O radu Pokrajinskog zavoda na istraživanju, zaštiti i prezentaciji franjevačkog samostana u Baču za razdoblje 2006.-2009. godina postoji opširno izvješće s tabelom gdje su detaljno predložena ukupna ulaganja, koji vam možemo dostaviti ukoliko bude potrebno.

S poštovanjem,

Direktor Zoran Vapa

NAKON LJETNE STANKE NARODNA KUHINJA U SUBOTICI NASTAVILA RADITI ISTIM KAPACITETOM

Potreban veći broj obroka

*Rad narodne kuhinje u okviru Crvenog križa polovicom sredstava financira se iz gradskog proračuna, a drugim dijelom donacijama * Planirajući iduću godinu, Crveni je križ ponovio zahtjev Gradskoj upravi da se obroci za 650 korisnika narodne kuhinje u cijelosti financiraju iz proračuna, što bi omogućilo da se sredstva iz donacija usmjere prema povećanju broja korisnika*

Za 650 korisnika narodne kuhinje u okviru Gradske organizacije Crvenog križa od 1. rujna se ponovno svakodnevno pripremaju kuhani obroci i isporučuju na 14 distributivnih mjesta za najugroženije stanovnike 22 mjesne zajednice. Tijekom srpnja i kolovoza iz higijensko-epidemioloških razloga kuhani obroci se ne pripremaju i ne raznose na mjesta za raspodjelu, nego su korisnici početkom ljetnog razdoblja opskrbljeni paketima osnovnih životnih namirnica (ove je godine u paketima bilo oko 26 kilograma hrane). »Od 16 milijuna dinara potrebnih za financiranje programa narodne kuhinje u 2010. godini, Gradska je uprava u proračunu osigurala 8,5 milijuna dinara, što je tek 50 posto potrebnih sredstava, dok preostali dio osigurava Gradska organizacija Crvenog križa, jasno, zahvaljujući donacijama u novcu i u robi od donatora iz lokalne sredine i s područja Srbije, od nacionalnog društva, Izvršnog vijeća Vojvodine i robnih rezervi. Na taj je način osigurano nesmetano funkcioniranje programa do kraja 2010. godine. Da nije bilo donacija u tom opsegu, i novčanih i robnih, jasno da broj korisnika ni u kom slučaju ne bi mogao biti 650«, kaže tajnik Crvenog križa u Subotici *Mihalj Pece*.

DA SE NA VRIJEME PLANIRA

Već krajem srpnja organizacija Crvenog križa se obratila Gradskoj upravi s projekcijom sredstava potrebnih za program narodne kuhinje za 2011. godinu, kojim se također predviđa 650 korisnika, što je na osnovi srpanjskih cijena prehrambenih artikala iznosilo 17 milijuna dinara. »U slučaju da Grad bude u mogućnosti osigurati stopostotno financiranje 650 obroka, sve donacije u robi i novcu koje Crveni križ uspije osigurati za 2011. godinu isključivo će služiti za povećanje

nje broja korisnika i uključivanje novih mjesnih zajednica u program. Ukoliko Grad bude samo sufinancirao program s određenim udjelom, Crveni križ će se angažirati na tome da iz tih donacija pokuša nadopuniti razliku i da se ostane na 650 korisnika«, kaže Mihalj Pece o planovima i dodaje kako je iz kuta Crvenog križa i s humanitarnog stajališta neophodno povećati broj obroka koji se svakodnevno pripremaju u narodnoj kuhinji za socijalno najugroženije sugrađane, jer pojedine izvangradske mjesne zajednice godinama nisu uključene u program kuhinje, a time ni egzistencijalno ugroženi u Starom i Novom Žedniku, Đurđinu, Bikovu, Tavankutu ... Kuhani se obroci svakoga dana distribuiraju na 14 mjesta na

području grada, kao što je rečeno, za 650 osoba s teritorija 22 mjesne zajednice. U Crvenom križu procjenjuju kako su u sadašnjim teškim ekonomskim (ne)prilikama potrebe znatno veće, a broj kuhanih obroka omeđen iznosom novca koji se u ove namjene izdvaja. »Duboko smo uvjereni da je na popisu narodne kuhinje, na žalost, manji dio ugroženog stanovništva. Naša je procjena da bi najmanje 1500 obroka bilo potrebno za najugroženiju grupaciju, i da distribucijom hrane tada budu obuhvaćene sve mjesne zajednice«, govori Mihalj Pece o procjenama potreba iz kuta humanitarne organizacije, uz podsjećanje da je u razdoblju od 2000. do 2004. godine narodna kuhinja dnevno pripremala čak 3000 obroka, ali je tada bila finan-

cirana sredstvima međunarodnog Crvenog križa. »Trebalo imati u vidu da je program narodne kuhinje jedan od najskupljih humanitarnih programa, jer je obroke potrebno razvoziti na brojne punktove, osigurati prijevozna sredstva i inventar, kao i sanitarne preglede i knjižice za volontere koji rade na ovim poslovima.«

POMAŽU VOLONTERI

Program narodne kuhinje Crvenog križa započeo je 1993. godine sa 180 korisnika i od tada traje u kontinuitetu. Prvih je godina realiziran uz potporu Grada, zatim uz potporu međunarodnih institucija Crvenog križa, a posljednjih pet-šest godina uglavnom po principu sufinanciranja, pri čemu Grad izdvaja između 33 i 50 posto potrebnih sredstava, a broj korisnika se kreće od 320 do 650. Narodna kuhinja stalno ima potporu i pomoć mjesnih zajednica gdje se osiguravaju uvjeti i prostori za raspodjelu obroka, ali i u ljudima, volonterima, educiranim za dobrovoljni socijalni rad i voljnim da svoje slobodno vrijeme, dobru volju i energiju stave u službu dobrovoljnog socijalnog rada. Jer, u Crvenom križu u programu narodne kuhinje profesionalno su angažirane samo četiri osobe, a na svakom distribucijskom mjestu još najmanje četiri osobe angažirane su u statusu volontera. To su aktivisti Crvenog križa i građani iz tih mjesnih zajednica za koje se vrši distribucija. Neki aktivisti pomažu na programu narodne kuhinje još od 2000. godine. Uz svesrdnu pomoć volontera važno je istaknuti i doprinos mjesnih zajednica, kao institucija, jer su oni partneri humanitarnoj organizaciji u nastojanju da se program narodne kuhinje ne samo sačuva već i proširi, da bi se najugroženijim stanovnicima svakoga dana osigurao tanjur kuhane hrane.

K. Korponaić

Popis utvrđuje Centar

Program narodne kuhinje realizira Crveni križ, ali popis korisnika za ovaj, prošireni oblik prava iz područja socijalne skrbi sačinjava Centar za socijalni rad, te tako i put naših sugrađana koji žive u teškim socijalnim uvjetima, tako teškim da se ne mogu prehraniti, počinje od mjesne zajednice, gdje se može dobiti informacija o načinu ostvarivanja prava, a zatim vodi prema Centru za socijalni rad. Crveni križ raspodjelu obroka obavlja na temelju popisa Centra za socijalni rad. Obroke distribuiraju na punktove u sljedećim mjesnim zajednicama: Makova sedmica, Željezničko naselje, Mali Radanovac, Novo selo, Dudova šuma, Kertvaroš, Palić, Hajdukovo, Čantavir, Bajmok, Mali Bajmok, Peščara, Zorka i Kelebija.

LISTOPAD JE MJESEC PRAVILNE ISHRANE I POVOD ZA UPOZNAVANJE RADA SAVJETOVALIŠTA ZA PRAVILNU ISHRANU

Čuvari zdravlja u tanjuru

U Subotici u okviru Zavoda za javno zdravlje od 1998. godine postoji Savjetovalište za pravilnu ishranu u koje se najčešće stiže na dva načina: po uputnici liječnika kada su neophodne promjene u načinu prehrane zbog bolesti, ili samoinicijativno radi očuvanja zdravlja i dobre tjelesne forme

Od oko 500 pacijenata, koliko ih se tijekom jedne godine obrati Savjetovalištu za pravilnu ishranu u sklopu subotičkog Zavoda za javno zdravlje, većina (oko 63 posto) su u najproduktivnijoj dobi, starosti između 20 i 59 godina, nešto manje je djece i mladih između 2 i 19 godina (34 posto), a najmanje starijih od 60 godina (3 posto). U Savjetovalištu rade liječnice specijalistice higijene dr. Karolina Berenji i dr. Jasna Čopić, viša dijetetičarka-nutricionistica Nada Macura, medicinska sestra Karolina Čakić i medicinski tehničar Arpad Vas. Savjetovalište prima pacijente samo određenim danima u tjednu, a preglede je potrebno zakazati na telefone 024/571-074, 571-191 i 572-899, ili osobno u Zavodu za javno zdravlje, Zmaj Jovina 30. Prvi i kontrolni pregledi zakazuju se za srijedu od 7,30 do 13 sati, s tim da je u planu da se tijekom listopada produži vrijeme prijama pacijenata do 16,30. Dijetetske konzultacije odvijaju se četvrtkom od 8 do 13 sati. Rad u Savjetovalištu se naplaćuje, i to za prvi pregled 1000 dinara za odrasle, 500 dinara za djecu, a kontrolni pregledi su 300 dinara za sve. »Obraćaju nam se pacijenti koje upućuju liječnici opće prakse, ili, vrlo često, endokrinolozi, kao i liječnici drugih specijalnosti, kada je neophodno promijeniti način prehrane zbog bolesti. Često se pacijenti javljaju i osobnom inicijativom, bez uputnice liječnika, zbog potrebe da se reducira tjelesna masa ili promijeni način prehrane i pravilnije hrani. Mnogima radni dan traje do 17-18 sati, pa su im potrebne konzultacije kako da se hrane u takvim okolnostima«, kaže dr. Karolina Berenji, jedna od liječnica, specijalistica higijene u okviru Savjetovališta.

ZA SNAGU I ZAŠTITU

U momentu kada želimo »samo« utoliti glad, »nešto prigristiti« i nastaviti dalje s obvezama, važno

je sjetiti se da je hrana više od »hrane za trbuh«, da je to »pogonsko gorivo« za svaku našu stanicu organizma, hrana ali i zaštita, i da zato svaki zalogaj daje i trenutačne i dugoročne efekte. »Svaka stanica organizma gradi se i obnavlja od onoga što joj je na raspolaganju, što unesemo u organizam. Zbog toga je vrlo važan unos i vitamina i minerala i raznih antioksidanata koji stanice štite od vanjskih loših utjecaja, a danas ih ima jako mnogo - od zagađenog zraka do zagađenja u pijaćim vodama i hrani. Sve je to atak na organizam i pravilan način prehrane jest jedan od načina da svojim stanicama osi-

iz mnoštva istraživanja, preporuke o različitim namirnicama, upozorenja o lošim utjecajima, recepti, rubrike u novinama, TV emisije o kulinarskim vještinama) isplanirati obroke koji će nam činiti najbolje sa zdravstvenog aspekta. Sugovornica savjetuje da se pri tome oslanjamo na podatke i preporuke renomiranih zdravstvenih europskih i svjetskih institucija, kao i stavove priznatih stručnjaka u ovoj oblasti.

O tome što je dobro a što treba mijenjati u načinu prehrane stanovništva ovih krajeva, dr.

Karolina Berenji kaže: »Malo se koriste žitarice u izvornom obliku, u cijelom zrnju, dakle kuhana

Školska užina

Za užinu đaka u Savjetovalištu za pravilnu prehranu preporučuju da se kombinira mliječni napitak (mlijeko, može i čokoladno, jogurt, kiselo mlijeko) s integralnim kruhom ili pecivom, još je bolje ako sadrži sjemenke, primjerice suncokreta ili lana. I obvezno voće, jabuke, na primjer. »To je kombinacija koja će dijete potkrijepiti i kalcijem i integralnom žitaricom i voćem. Vrijeme u školi je pogodno da se uzme voće koje često u prehrani izostane tijekom dana i drugih aktivnosti«, savjetuje dr. Karolina Berenji.

guramo tu antioksidativnu zaštitu, odnosno da spriječimo pojavu bolesti. Virusne i bakterijske bolesti također kreću od lošeg imunološkog sustava«, naglašava dr. Karolina Berenji važnost pravilnog izbora namirnica. Danas nije lako iz obilja informacija kojima smo okruženi (podaci

riža, kuhana pšenica, kuhani ječam, ovsene pahuljice... Žitarice se uobičajeno uzimaju iz bijelog kruha, što je loše, jer je bijeli kruh očišćen od B vitamina, željeza, cinka i ostalih minerala i vitamina kojih je žitarica puna. Što se tiče mliječnih proizvoda, za razliku od prije 10-15 godina u prehrani su

danas više zastupljeni niskomasni mliječni proizvodi, što je dobro. Ono što ne valja je da veliki postotak stanovništva uzima margarine, mnogi svakodnevno, a margarin je vrsta umjetno stvorene masnoće koja nije dobra. Najzdravije je, na žalost, i najskuplje, pa ako netko ima potrebe koristiti namaze, onda se preporučuje da to budu maslaci od jezgrastih plodova, kao što su maslac od suncokreta, bundevinih sjemenki, kikirikija.«

PREVIŠE SLASTICA

Dr. Karolina Berenji, na osnovi dojmova iz razgovora s brojnim pacijentima, smatra kako su povrće i voće sastavni dio trpeze svake obitelji, ali ne u dovoljnoj mjeri, odnosno količini. U tablici preporučenih jelovnika ova grupa namirnica zastupljena je u obliku pet porcija, što je, najjednostavnije rečeno, tri rajčice i dvije jabuke na dan. »Riba se uzima, ne dovoljno, ali postoji svijest da je važno unositi morske plodove i ribu. Ono što se definitivno uzima previše su slastice, 'grickalice' i umjetni sokovi, to su prazne kalorije a zastupljene su u prehrani skoro kod svih. Preporuka je da se kao slastica uzima crna čokolada čije zrno kakao ima vrlo bitne antioksidantne aktivnosti, ili mliječna čokolada s dodatkom nekog suhog ili jezgrastog voća, zatim med i ječmeni slad, odnosno malteks. Ječmeni slad je kvalitetna zamjena za konzumni šećer.« Tako zvana »piramida prehrane« u svijetu se pokazala kao vodič koji se najlakše prihvaća i od odraslih i od djece. U Savjetovalištu prave tablice s određenim brojem porcija za svaku vrstu namirnica, pri čemu postoji mjera što je to jedna porcija (napr. jedna jabuka srednje veličine, ili količina namirnica izražena u gramima). Za dnevne potrebe utvrđuje se broj neophodnih porcija iz svih grupa namirnica, prema individualnim potrebama pacijenta.

K. Korponaić

ZBOG KIŠE IZOSTAO MIMOHOD VINKOVAČKIH JESENI, MAŽORETKINJE, PUHAČI, JAHAČI, ZAPREGE...

Poruka zajedništva i vjere ipak prenesena

U dugoj povijesti ove manifestacije ovo je drugi put da je loše vrijeme poremetilo sadržaj

Prigodnim govorom gradonačelnika dr. *Mladena Karlića* u nedjelju su navečer zatvorene jubilarne 45. vinkovačke jeseni, jedinstvena manifestacija očuvanja i promicanja hrvatske tradicijske kulture u nas, a vjerojatno i u svijetu. Još jednom je grad neponovljive ljepote na rijeci Bosut bio velika pozornica Državne smotre hrvatskog izvornog folklora, a na više od 50-ak priredaba opetovano je s koliko brižnosti i poštovanja se čuva i njeguje tradicija narodnog stvaralaštva. Još jednom je prenijeta poruka zajedništva, optimizma i vjere u budućnost.

Sve je počelo u petak, 10. rujna, tradicijskim susretom Vinkovačkih

šokačkih rodova i prijatelja, pa su u predvečerje ispred šokačkog šatora ispraćeni vukovarsko-srijemski župan *Božo Galić* i gradonačelnik Vinkovaca dr. *Mladen Karlić* kako bi na Trgu vinkovačkih jeseni otvorili Folklorne večeri. Ta je manifestacija okupila 79 folklornih skupina iz čitave Hrvatske te hrvatskih društava u Bosni i Hercegovini i Srbiji, a ove su godine na Jesenima bili HKPD »Vladimir Nazor« iz Sombora u Vojvodini, te društva iz Livna, Grude, Ljubuškog i Oštre Luke-Bok u Bosni i Hercegovini. Folkloriši su svoja umijeća prikazivali svakodnevno sve do 15. rujna.

VIŠE OD 2 TISUĆE DJECE U ŽIVOPISNOM RUHU

Tradicionalno već, prva je nedjelja rezervirana za Dječje vinkovačke jeseni, pa je 12. rujna Vinkovcima prodefiliralo više od 2 tisuće djece u živopisnom narodnom ruhu svojega kraja iz 60-tak društava i udruga, te Udruge za rad s invalidnim osobama »Bubamara« iz Vinkovaca. Ni Dječje vinkovačke jeseni nisu prošle bez Hrvata izvan domovine, pa su Vojvodinu predstavljali HKC »Bunjevačko kolo« iz Subotice, a Bosnu i Hercegovinu HKUD »Jabuka-Livada« iz Tomislav Grada.

Nažalost, ove je godine zbog kiše izostala kruna Vinkovačkih jeseni i brand Vinkovaca, svečanog mimohoda 3-4 tisuće sudionika

iz 80 udruga i društava, obvezne mažoretkinje i Gradski puhački orkestar, samičari i Hrvatski gajdaški orkestar, Sokolska garda i predstavnici tradicijskih šokačkih manifestacija iz Antina, Ilače i Starih Mikanovaca, neizostavni Vinkovački šokački rodovi i KUD »Tkanica« u stiliziranome gradskom ruhu. Izostalo je i 25 svatovskih zaprega i 50-tak jahača iz okolnih konjogojskih udruga.

Drugi je to puta u bogatoj i dugotrajnoj povijesti Vinkovačkih jeseni da se svečani mimohod otkazuje zbog vremenskih prilika i neprilika, rekao nam je *Aleksandar Nović*, organizator Folklornih večeri i svečanog mimohoda, na žalost brojnih društava i još brojnijih posjetitelja.

Razgovarali smo s novinarkom HRT-a, Vinkovčankom *Zrinkom Turalija-Kurtak*, kojoj je pripala čast da već 5. godinu zaredom vodi svečani mimohod s kolegom *Brankom Uvodićem*. »Drago mi je da su moji Vinkovčani prepoznali moj talent i baš meni povjerili ovu lijepu zadaću, no kiša je otkazala svečanost a ja sam se došla družiti s mojim sugrađanima.« Zrinka je odjenula najstarije šokačko ruho vinkovačkog kraja - rubac, oplećak i skute stariji su i od stotinu godina, a nju godinama za ovu prigodu odijeva poznata vinkovačka etnologinja *Branka Žakula*.

ŠTAN DO STANA POKRAJ ŠUME STOJI

Još jedan voditeljski par bilježi ove godine vrijedan jubilej, 30 godina vođenja Folklornih večeri. Novinarica *Milka Vida* i *Zvonimir Petričević*. »Radila sam tada kao spikerica na

HKUD »Vladimir Nazor« iz Sombora

PREDSTAVNICI DSHV-A NA SVEČANOM OTVORENJU VINKOVAČKIH JESENI

Razgovori s državnim dužnosnicima

Izslanstvo Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini, koje su činili predsjednik stranke *Petar Kuntić* i petero aktivista Mladeži DSHV-a, nazočili su svečanom otvorenju 45. Vinkovačkih jeseni. Nakon svečanog otvorenja predsjednik DSHV-a je u nekoliko kratkih razgovora upoznao prisutne dužnosnike Hrvatskog sabora i Vlade Republike Hrvatske s aktualnim stanjem hrvatske zajednice u Republici Srbiji nakon izbora novog saziva Hrvatskog nacionalnog vijeća.

Radio Vinkovcima, danas Radio-postaja Vinkovci, i ni sanjala nisam da će to trajati tako dugo, ali naravno da mi je drago, jer Zvonko i ja postali smo zaštitni znak Folklornih večerica, rekla nam je kolegica Vida. Zvonimir se s Vinkovačkim jesenima sreo još desetak godina prije, 1970. kada je kao član »Seljačke sloge« iz rodni Slakovaca nastupio na Jesenima, a po preseljenju u Vinkovce

uključio se u tim Jeseni. Honorarni spiker na Radio Vinkovcima bio je 1980, a zapazio ga je pokojni Marcel Lončar, legenda Vinkovaca i jedan od osnivača Jeseni.

I da spomenemo i svečanost otvorenja ovogodišnjih Vinkovačkih jeseni koju je izravno prenosio I. program HRT-a pod nazivom Stan do stana pokraj šume stoji, autorsko djelo prof. Ane Cvenić.

Ljepotu nekadašnjeg življenja na stanu oživotvorili su glumci iz Zagreba i Osijeka, tri-četiri KUD-a iz Vinkovaca i okolice i isto toliko tamburaških sastava i ženskih i muških pjevačkih skupina, a među gostima su zapaženi brojni uvaženi gosti, članovi Vlade RH i Hrvatskog sabora.

Slavko Žebić

BEREŽANI GOSTOVALI U BELIM SELIMA

Grupa »Falš« koja svira sve samo ne falš

U Ivanovcima, malom prigradskom naselju grada Valpova, prošle je nedjelje održana peta smotra folklor »Selo moje belo«. Domaći KUD »Šokadija« okuplja članove iz triju sela: Ivanovaca, Zelčina i Marjančaca, što je specifičnost ovog društva. Predsjednica mjesnog odbora Ivanovaca *Spomenka Stanić* kaže kako su ponosni na svoje društvo koje aktivno radi već 12. godinu i koje je imalo nastupe diljem Hrvatske i u inozemstvu.

»Nastupili smo i u raznim televizijskim emisijama kao što su 'Ljepom našom', 'Za srce i dušu' i možemo se pohvaliti kako smo svim ljudima u Hrvatskoj predstavili našu Šokadiju. Radimo i duhovne stvari i pjevamo na misama. Naše društvo ima dramsku sekciju i tri sekcije plesača za članove različitih uzrasta. Mnogi KUD-ovi imaju problema s

nedostatkom muških članova, a mi možemo biti ponosni, jer imamo više muških članova nego ženskih. Ove godine je osnovana i ženska pjevačka skupina 'Šokice' iz Ivanovaca i na ovoj će smotri imati svoj prvi nastup«, kaže Spomenka Stanić.

U valpovačka Bela sela spadaju Marjančaci, Ivanovci, Zelčin i Harkanovci. Pretpostavlja se kako su ovaj zajednički naziv dobili po tome što su u njima živjeli isključivo Šokci, dok je druga varijanta – po prašini koje je bilo svugdje, kada još

nije bilo asfaltiranih cesta, pa su i krovovi kuća bili prašnjavi – bijeli. Ova su sela smještena na području između Valpova i Koške i praktički su spojena.

Osim KUD-a domaćina i KUD-ova iz Kupine, Harkanovaca, Vladislavaca i Bizovca, na ovoj smotri folklor je nastupio i HKPD »Silvije Strahimir Kranjčević« iz Bačkog Brega. Cijeli program se trebao odvijati na otvorenom, ali je organizatore omela kiša, tako da je smotra održana u školskoj dvorani. Berežani su nastupili posljednji i prikazali običaj šokačkih svatova iz Berega. Brojni posjetitelji su im spontano prišli i s njima zaigrali Šokačko kolo. Nakon programa, u Domu kulture priređena je zabava na kojoj su svirali tamburaši iz Berega i grupa »Falš«.

Z. G.

POVIJESNE HRVATSKE GRAĐEVINE (V. DIO)

Svoju povijest Trakošćan započinje u 13. stoljeću kao vojna utvrda koja služi za kontrolu cesta kroz Hrvatsko zagorje. Prvi gospodari Trakošćana nisu poznati, kao što se sa sigurnošću ne može tvrditi niti kako je dobio ime. Po jednoj verziji Trakošćan je naziv dobio po antičkoj utvrdi Thacorom koja je tu postajala, dok druga verzija govori o vitezovima Drachestein koji su gospodarili tim prostorima.

Prvi poznati gospodari Trakošćana su grofovi *Celjski*, koji osim Trakošćana u svom posjedu imaju i cijelo Zagorje, no nakon što je obitelj *Celjski* izumrla, Trakošćanom vladaju mnogi gospodari. Nakon *Celjskih* dvorac dobiva vojskovođa *Jan Vitovac*, a zatim sin ugarskog kralja *Matijaša Ivaniš Korvin*, koji je bio oženjen hrvatskom plemkinjom *Beatricom Frankopan*. Godine 1584. dvorac s cjelokupnim imanjem dolazi u posjed hrvatske plemićke obitelji *Drašković*. *Juraj Drašković* ga zbog ratnih zasluga dobiva u nasljedno uživanje. Svoj najveći procvat Trakošćan doživljava sredinom 19. stoljeća kada se dograđuje i uređuje okolica dvorca i tada dobiva svoj sadašnji izgled. Dvorac ostaje u vlasti grofova *Draškovića* sve do 1944. godine kada je obitelj otišla u Austriju, a dvorac nacionaliziran i pretvoren u muzej.

RAZVOJ DVORCA

Prvobitno je Trakošćan bio vojna utvrda, pa je zato od nastanka i idućih nekoliko stoljeća obrambena funkcija bila važnija od estetskih vrijednosti. Za vrijeme nastanka u 13. stoljeću Trakošćan se sastojao od stambene zgrade s utvrđenim dvorištem i jedne obrambene kule. Razvoj vatrenog oružja te provale i stalne prijetnje Turaka uvjetovali su dogradnju i jačanje bedema te izgradnju još jedne kule na zapadnom dijelu. U vremenu nakon turske opasnosti Trakošćan gubi vojnu ulogu i biva zapušten, no to se mijenja početkom 19. stoljeća kada dolazi do njegove restauracije i obnove. Od 1840. do 1862. godine Trakošćan se obnavlja u neogotičkom stilu, napušta izgled vojne utvrde i prednost se daje estetskim ljepotama, a osim dvorca uređuje se i njegova okolica. Izgradnjom brane pokraj dvorca stvara se jezero dugo oko 1,5 kilometara s dubinom većom od 2,5 metra. Također se

Trakošćan

Prvi poznati gospodari ovog zdanja su grofovi Celjski, koji osim Trakošćana u svom posjedu imaju i cijelo Zagorje, a 1584. dvorac s cjelokupnim imanjem dolazi u posjed hrvatske plemićke obitelji Drašković

Piše: Dario Španović

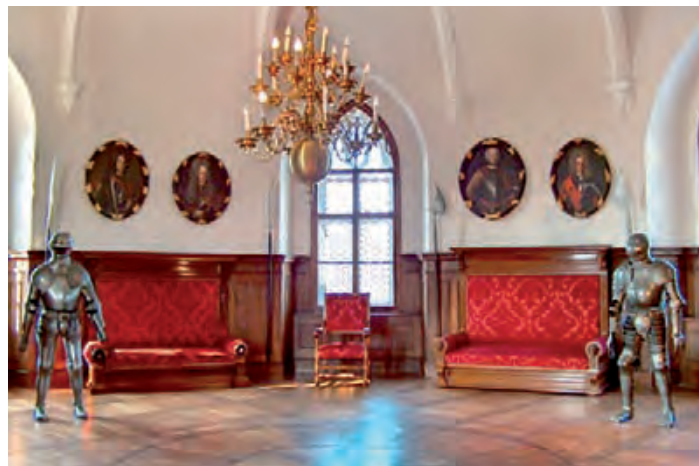

oko jezera i dvorca sadi jedinstveni park – šuma s uređenim šetalištem.

UNUTARNJE UREĐENJE DVORCA

Dvorac Trakošćan se sastoji od četiriju razina od kojih svaka ima

drugačiju namjenu: nisko prizemlje, visoko prizemlje, prvi kat i drugi kat. Nisko prizemlje se sastoji od kuhinje, oružarnice, skladišta, radionice i tamnice, koja se nalazila ispod zapadne kule. U oružarnici, koja je nekad služila za smještaj oružja, danas se nalazi izložbeni prostor

oružja gdje najstarije datira s početka 15. stoljeća. Najstariji eksponati iz zbirke hladnog oružja su tri dvoručna viteška mača, nekoliko helebardi (sjekira koja se nalazila na vrhu koplja dužine oko 2 metra) koje su služile za borbu protiv konjice, zbirke raznih mačeva i turskih sabli oduzetih u borbi. Zbirka vatrenog oružja sastoji se od eksponata iz najranijeg razdoblja ove vrste oružja, pa do 19. stoljeća. Zbirku čine mnogobrojne različite puške, pištolji i četiri topa. Na visokom prizemlju nalazi se knjižnica, pred-soblje ukrašeno svećanim slikama i portretima i tri dvorane: obiteljska dvorana, lovačka i viteška dvorana. U obiteljskoj su dvorani portreti grofova *Draškovića* te plemkinja udanih za *Draškoviće*, kao i »Mala genealogija«, dokument-slika s podacima o vojsci, grbu, obitelji i izgledu dvorca. Lovačka dvorana je predstavljala mjesto gdje su se muškarci okupljali nakon lova, koji je u to vrijeme bio izuzetno popularan kod plemstva, te je ukrašena mnogobrojnim lovačkim trofejima. Viteška dvorana označava vojnu povijest grofova *Draškovića* koji su se borili kako protiv turskih osvajača, tako i na mnogim europskim bojištima. Gotički uređen prostor sadrži viteške oklope i oružja od 15. do 17. stoljeća, slike vojskovođa i ratne zastave. Prvi kat predstavlja prostor kojem je najviše pozornosti poklonjeno prilikom uređenja dvorca, na njemu je plemstvo provodilo najveći dio svog vremena. Najznačajnije prostorije prvog kata su blagovaonica, mali salon, spavaonica, vidikovac, glazbeni salon, soba za molitvu, mala knjižnica i Julijanova soba, a iznad svih vrata ovog kata nalaze se grbovi obitelji s kojima su grofovi *Draškovići* stupali u ženidbene veze. Po svojoj ljepoti ističe se glazbeni salon namješten u neobaroknom stilu ukrašen rezbarijama i pozlatom. Julijanova soba je posvećena *Julijani Drašković*, prvoj akademski obazovanoj ženi slikarici u Hrvatskoj, te je ukrašena njenim slikama. Drugi kat se sastoji od soba uređenih u različitim stilovima (barok, neorenesansa, rokoko, bidermajer, klasicizam), časničke sobe, galerije sa slikama i galerije s portretima dječjih članova obitelji *Drašković*. Svojom očuvanošću i ljepotom Trakošćan predstavlja neprocjenjivo blago Hrvatske koje svjedoči o moći i značaju jedne od najznačajnijih hrvatskih plemićkih obitelji.

SUBOTICA KOJA NESTAJE

Najamna kuća Istvána Kladeka – Prvomajska 27

Ova je kuća Planom detaljne regulacije za dio prostora ovičenog ulicama Maksima Gorkog, Beogradskog puta, Blaška Rajića i Senčanskog puta u Subotici iz 2007. godine predviđena za rušenje. Na taj će se način izbrisati još jedan od tragova načina života u XIX. stoljeću na ovim prostorima

Piše: dr. Viktorija Aladžić

István Kladek bio je poduzimljivi subotički građanin na prekretnici XIX. u XX. stoljeće. U njegovu je vlasništvu bilo nekoliko kuća. Prvu je kuću izgradio 1882. godine prema projektu arhitekta Jánosa Wernera, danas u Prvomajskoj ulici br 27,¹ dok je još živio u roditeljskom domu na Senčanskom putu koji je kasnije naslijedio.² Na predmetnoj parceli se prije toga nalazio jedan omanji objekt, koji je mogao biti dvodijelna ili trodijelna seoska kuća, uvučena u parcelu u odnosu na regulacijsku liniju ulice.

István Kladek je 1882. godine dogradio prednji dio kuće, odnosno tri sobe s ulice i kuhinju koja je novi dio kuće povezivala s postojećim objektom u kojem su tada smještene ostava za hranu i ostava za drva. Kuća je nakon ove dogradnje dobila osnovu u obliku slova L. Prema dvorištu je bio izgrađen zatvoreni trijem koji je međusobno povezivao prostorije kuće. Kuća je bila izgrađena bez suhog ulaza. U projektu je bilo predviđeno da fasada bude izvedena sa stilskim karakteristikama neorenesanse, međutim nije urađeno kako je planirano, što se danas vidi prema drugačijem rasporedu i broju svjetlosnih otvora na fasadi. U svakom slučaju, izgubila je svoje originalne dekorativne ukrase, ali njena unutrašnjost, raspored prostorija i originalna drvenarija još uvijek svjedoče o tipu karakteristične prizemne građanske kuće XIX. stoljeća.

IZVANREDNA ORGANIZACIJA PROSTORA

Ova je kuća Planom detaljne regulacije za dio prostora ovičenog ulicama Maksima Gorkog,

¹ Signatura projekta sačuvanog u HAS-u poznata autoru.
² U Maluševlju adresu navodi se da je István Kladek stanovao na Senčanskom putu u kući na parceli br. 8, koja se nalazila na mjestu današnje autobusne postaje. Malusev, S. (1906): Szabadka Sz. Kir. Város czim-és lakjegyzéke, Szabadka: Kladek és Hamburger, str. 144.

Beogradskog puta, Blaška Rajića i Senčanskog puta u Subotici iz 2007. godine predviđena za rušenje. Na taj će se način izbrisati još jedan od tragova načina života u XIX. stoljeću na ovim prostorima. Kladekova je parcela bila veoma dobro organizirana, naime, parcela

se pruža od današnje Prvomajske ulice do Ulice Zaharija Orfelina. Na taj način nije bilo potrebno na kući u Prvomajskoj 27 podizati veliku kolsku kapiju. Parcela je bila izdijeljena na prednji, reprezentativni i čisti dio koji je bio orijentiran prema Prvomajskoj ulici, i na onaj sporedni, nečisti, orijentiran prema manjoj ulici, današnjoj Zaharija Orfelina. Za nečiste poslove korištena je kapija prema današnjoj Ulici Zaharija Orfelina, kao što je unošenje ogrjeva ili iznošenje smeća. Prednji dio kuće bio je namijenjen za reprezentativne funkcije: ulazak i izlazak ukućana, prijam gostiju, itd. Položaj parcele omogućio je ovu izvanrednu organizaciju prostora na parceli s odvojenim funkcijama kućanstva, tipičnu za XIX. stoljeće, koju tada sebi nisu mogli priuštiti niti

mnogo bogatiji građani Subotice, zato što im parcela nije pružala pogodnost izlaska na dvije ulice.

Osim kuće u današnjoj Prvomajskoj ulici i kuće u kojoj je stanovao, bio je vlasnik i skromne trodijelne seoske kuće u današnjoj Ulici Sonje Marinković, koja je

osim izvođenja građevinskih radova bavio i proizvodnjom cigle i crijepa. Prema Maluševlju adresu iz 1906. godine, broj telefona njegove tvrtke bio je 88.⁵ Kladek je 1903. godine otkupio tiskaru pa je bio nakladnik i Maluševljeva adresara. Godine 1906. zaveden je kao jedan od osnivača Građanske štedionice. Uvećavanje njegova kapitala utjecalo je i na daljnje širenje poslova, pa je 1909. godine planirao gradnju najamne kuće s više skromnih dvosobnih stanova na parceli supruge Tivadara Vojnića na današnjem Senčanskom putu između tadašnjih parcela br. 698 i 700.⁶

Sljedeće godine István Kladek je predao molbu za podizanje objekta s dvadesetak skromnih stanova za radnike željeznice,⁷ pa potom još jednu prizemnu kuću s četiri stana za iznajmljivanje u ulici koja je porušena izgradnjom Majšanskog mosta.⁸ Godine 1909. u kući u Prvomajskoj ulici 27. stanovao je Frigyes Hemzer koji je iste godine predao molbu da na kući otvori vrata prema ulici,⁹ vjerojatno u namjeri da otvori trgovinu. Suhi ulaz s pješačkom kapijom na kući izgrađen je 1914. godine, kada se u molbi za izdavanje građevinske dozvole jasno navodi da je kuća bila najamna.¹⁰

Sve ovo svjedoči o uspješnosti poslova Istvána Kladeka početkom XX. stoljeća. Njegov napredak zaustavljen je izbijanjem Prvog svjetskog rata. Kladekova obitelj, slovačkog podrijetla, obitelj zidar-skih majstora i poduzimaca, poslije je rata napušta Suboticu, a njihovi potomci danas žive u Košicama u Slovačkoj.

bila porušena tijekom bombardiranja 1944. godine. Tijekom 1894. godine predao je molbu da na toj kući uradi novu fasadu i u dvorištu dogradi pomoćni objekt, prema projektu Nándora Wágnera³, koji je projektirao i njegovu treću kuću, 1897. godine, na uglu današnje Kumičićeve ulice i Braće Radića (Braće Radića 49).⁴ Iako ova kuća i danas postoji, u velikoj joj je mjeri izmijenjena fasada, kao i zamijenjena drvenarija, te je teško reći je li uopće izvedena prema projektu.

RAT ZAUSTAVIO NAPREDAK

István Kladek bio je vrlo poduzimljiva osoba, od 1896. godine imao je građevinsku tvrtku, ali se

³ Signatura projekta sačuvanog u HAS-u poznata autoru.

⁴ Signatura projekta sačuvanog u HAS-u poznata autoru.

⁵ Malusev, S. (1906): Szabadka Sz. Kir. Város czim-és lakjegyzéke, Szabadka: Kladek és Hamburger, str. 99.

⁶ Signatura projekta sačuvanog u HAS-u poznata autoru.

⁷ Signatura projekta sačuvanog u HAS-u poznata autoru.

⁸ Signatura projekta sačuvanog u HAS-u poznata autoru.

⁹ Signatura projekta sačuvanog u HAS-u poznata autoru.

¹⁰ Signatura projekta sačuvanog u HAS-u poznata autoru.

U SOMBORU PREDSTAVLJENA MONOGRAFIJA »HALŠTANSKA NEKROPOLA ĐEPFELD«

Doroslovo iz starijeg željeznog doba

Nekropola je otkrivena još 1957. godine, s urnama i skeletnim grobovima

Dušanka Trajković

Nekropola Đepfeld kod Doroslova otkrivena je 1957. godine, a prve arheološke podatke o njoj zabilježila je *Olga Brukner*. Tada je ovaj teren posjetila ekipa arheologa radi raspoznavanja i zaštitnih iskapanja povodom radova na izgradnji kanala Dunav-Tisa-Dunav, koji će ići trasom rijeke Mostonge. Ekipa arheologa obavila je površinska arheološka ispitivanja lijeve i desne obale Mostonge od Doroslova

i skeletnim grobovima iz starijeg željeznog doba. Ispitane su tri površine i evidentirani prvi grobovi, pet sa spaljenim i četiri sa skeletno pokopanim pokojnicima.

ARHEOLOŠKI NALAZI

Manja istraživanja na potezu Đepfeld obavljena su 1963. godine kada su radove vodili kustosi Gradskog muzeja u Somboru *Ilinka* i *Petar Nađ*. Otkrivena su 23 groba s isključivo spaljenim pokojnicima i cjelokupnim grobnim inventarom, a bilo je i puno grobova koji su uništeni obradom zemljišta za vinograde i dubokim oranjem. Zbog nedostatka kompletne dokumentacije iz 1963. godine o grobnim cjelinama, rasporedu grobova i okolnostima nalaza, nova iskapanja su poduzeta 1974. godine. Iskapanja su prerasla u sustavna istraživanja koja su trajala do 1980. godine. Otkriveno je 155 grobova od kojih je 147 bilo s ostacima spaljenih pokojnika i 8 sa skeletno ukopanim pokojnicima.

do Prigrevice, a ta su istraživanja otkrila kako na ugroženom terenu postoji različit arheološki materijal kojeg je trebalo istražiti probno-zaštitnim iskapanjima manjih razmjera.

Iste su godine ispitivane lijeva i desna obala Mostonge u ataru Doroslova, Stapara, Sonte, Prigrevice i Svilojeva. Kod Doroslova, na imanju *Jánosa Diosija*, oko 3,5 kilometra sjeverozapadno od sela, otkrivena je nekropola s urnama

Arheološki nalazi otkriveni u grobovima uglavnom se sastoje iz keramičkih posuda. Osim urni najbrojnije su zdjele – poklopci urni, plitke zdjele s blago uvučenim obodom u kojima su najčešće nalazeni ostaci životinjskih kostiju i pehari s dvije drške.

Veoma su oskudna saznanja o ekonomiji stanovništva. Pougljeni ostaci žitarica u urnama ukazuju da je ovo stanovništvo obrađivalo zemlju, a može se pretpostaviti i kako

su uzgajani lan i konoplja. Prema nalazima u grobovima može se reći kako je u uporabi bila i vuna, jer su nalaženi keramički alati za tkanje. Prilično je bilo zastupljeno i stočarstvo, na što ukazuju kosti domaćeg goveda, koze, ovce, svinje, psa i kokoši, a od divljih životinja pronađene su kosti prahistorijskog goveda, jelena i ptica, kao i minijature posude u obliku ptica. Otkriveno je i više kostiju konja i konjske opreme. Osim stočarstva i lova, ovi su se ljudi bavili i ribarenjem, na što ukazuju pronađene kosti riba, ali i udice, kao i tegovi

za ribarsku mrežu. Vrlo je važna bila i trgovina koja se odvijala s obližnjim susjednim područjima, kao i s udaljenijim krajevima – na što ukazuju predmeti od metala i perle od jantara.

LOKACIJA NASELJA

Tijekom istraživanja postavljalo se pitanje lokacije naselja. Na blagoj uzvišici, na lijevoj obali bivšeg toka rijeke Mostonge, naspram nekropole u dužini od oko jednog kilometra prema Doroslovu nailazilo se na veći broj ostataka halštanskih posuda, životinja i materijala za kuće. Gradski muzej u Somboru je obavio probna istraživanja 1981. i 1982. godine, ali ova iskapanja nisu pružila očekivane rezultate zbog intenzivne obrade zemljišta dubokim oranjem. U humusnoj zemlji nailazilo se na izmiješani materijal od neolita do srednjeg vijeka.

KRUNA ARHEOLOŠKIH ISTRAŽIVANJA

Kruna dugogodišnjih arheoloških istraživanja ovog lokaliteta je monografija »Halštanska nekropola Đepfeld«, koja je nakladnički projekt Gradskog muzeja u Somboru. Autorica monografije je *Dušanka Trajković*, a u njoj su svojim tekstovima sudjelovali i dr. *Rastko Vasić*, *Svetlana Blažić*, dr. *Srbojčub Živanović* i *Branimir Mašulović*. Ovo je izdanje objavljeno još 2008. godine, ali je promocija održana prošlog tjedna, u četvrtak 16. rujna, u

Gradskom muzeju. Monografija je dvojezična (srpski i engleski) i na 415 stranica sadrži 145 tabli crteža i likovnih prikaza, karti i grafikona i 14 tabli fotografija u boji.

Autorica je arheologinja koja je dugogodišnjim sustavnim iskapanjima i kasnijom obradom materijala dala potpuni uvid u ovu nekropolu kraj Doroslova, s detaljnim povijesnim opisom istraživanja lokaliteta, s karakterom i opisom grobova i načinom pokapanja. U monografiji su kataloški naznačene sve grobne cjeline i iscrpno opisani svi predmeti i podaci nekropole.

Dušanka Trajković je na kraju svog izlaganja prigodom promocije ove vrijedne monografije zahvalila svim sudionicima višegodišnjih iskapanja, konzervatoru, lektoru i prevoditelju. Izložbe predmeta iz nekropole Đepfeld priređivane su u mnogim mjestima naše zemlje, ali i u Hrvatskoj i Mađarskoj.

Zlatko Gorjanac

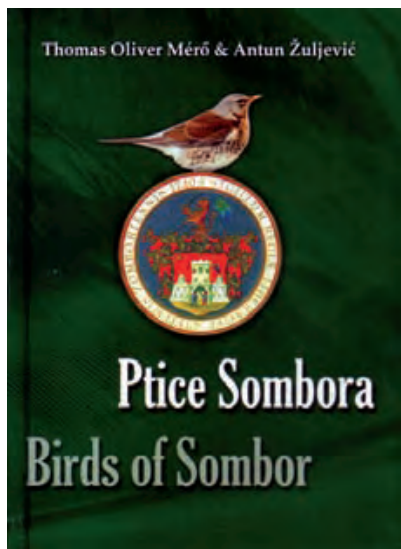
PREDSTAVLJENA KNJIGA O PTICAMA SOMBORA

Bogatstvo najzelenijeg grada

U stručnim ornitološkim krugovima dobro se zna kako istraživanje ptica u Vojvodini ima dugu tradiciju. Jedan od prvih značajnijih ornitologa koji je boravio u Somboru i okolici bio je *Otto Herman*. On je napisao knjigu »O korisnim i štetnim pticama«, djelo koje je u ono vrijeme postalo čuveno. To je bila jedna od prvih knjiga o pticama namijenjena široj publici. Početkom XX. stoljeća bilo je više ornitologa amatera koji su godišnje izvještaje o seobi ptica, kao i podatke o prstenovanim pticama, slali u tadašnju ornitološku centralu u Budimpešti.

Ti su podaci objavljivani u časopisu »Aquila« koji izlazi od 1894. godine.

U drugoj polovici XX. stoljeća svoja opažanja o pticama vojvođanski ornitolozi objavljivali su u časopisu »Larus«. Prstenovanje ptica postala je sve masovnija aktivnost u koju se uključivalo sve više ornitologa, među njima i *Antun Žuljević*, koji je jedan od autora knjige »Ptice Sombora«, nedavno izašle iz tiska. Knjiga je zajedničko djelo na kojem je radio i *Thomas Oliver Mero*, a promocija je u Somboru održana u četvrtak, 16. rujna, u Gradskoj kući.

Knjiga o pticama Sombora značajno je djelo napisano zanimljivim stilom, prihvatljivim širokom krugu čitatelja. Autori jasnim opisom i lijepim fotografijama nastoje približiti svaku pojedinu vrstu koju su zapazili i uspjeli fotografirati tijekom dugogodišnjih istraživanja. Najviše prostora posvećuju vrstama koje se gnijezde u gradu i koje su redoviti gosti u pojedinim godišnjim dobima. Većina fotografija ptica snimljena je u Somboru, a priložene su i informacije na osnovi kojih čitatelji mogu lakše saznati u kojem je dijelu grada i u kojim mjesecima najveća mogućnost zapaziti pojedine ptice.

U uvodnoj riječi recenzent, šef katedre za ekologiju životinja Sveučilišta u Pečuhu dr. *Jeno J. Purger*, koji pokraj svog potpisa dodaje kako je i građanin Sombora, između ostalog kaže:

»Ovo je prvi pokušaj kvantitativnog prikazivanja ornitofaune jednog grada kod nas i ta činjenica potvrđuje vrijednost ovog grada. Značaj ovih podataka s vremenom će biti sve veći, jer će služiti kao osnova za usporedbu rezultata budućih istraživanja i praćenja promjena populacija pojedinih vrsta. U današnje vrijeme svjedoci smo brzih i naglih promjena u prirodi izazvanih neposrednim čovjekovim

djelovanjem ili klimatskim promjenama na koje u velikoj mjeri utječe upravo čovjek.

Ptice reagiraju na ove promjene između ostalog i promjenom brojnosti svojih populacija. Za vrste koje se rjeđe pojavljuju u Somboru autori daju detaljnije faunističke podatke. Objavljivanjem ovih informacija ova knjiga predstavlja vrijedan izvor podataka ornitolozima koji se bave faunistikom ili proučavaju neku od navedenih vrsta.

Prilog knjizi je karta Sombora na kojoj su zabilježena značajna staništa i mjesta promatranja ptica u Somboru. Najviše podataka do sada o pticama Sombora objavljeno je u časopisu »Ciconia«, zahvaljujući opet autorima knjige »Ptice Sombora«. Na ovim prostorima, osim knjige *Jovana Lakatoša* »Ptice Apatina«, koja je objavljena prije tri desetljeća, do sada nisu objavljivane knjige o pticama nekog većeg naselja.

Sombor je dobio odličnu knjigu koja može poslužiti i u nastavi, a kao jedan od najzelenijih gradova u Europi stanište je mnogobrojnih ptičjih vrsta, te bi u budućnosti posmatranje ptica moglo postati jedna od turističkih ponuda ovoga grada, što je i želja autora.

Z.G.

ORGULJAŠ EDMUND ANDLER BORIĆ PRED PUBLIKOM U KARMELIĆANSKOJ CRKVI U SOMBORU

Prošloga je petka orgulje u somborskoj karmelićanskoj crkvi zasvirao *Edmund Andler Borić*, orguljaš iz Zagreba. Somborci su uživali slušajući melodije *Charls-Marie Widora*, *Guy Boveta*, *Felix Mendelssohna* i *George Thalben-Balla*.

Ovaj je vrsni glazbenik u Muzičkoj akademiji u Zagrebu diplomirao klavir u klasi prof. *Ide Gamulin*, orgulje u klasi prof. *Ljerke Očić*, a magistrirao orgulje u klasi prof. *Maria Penzara*. Orguljašku interpretaciju usavršavao je u majstorskim klasama *Jaroslava Tume*, *Pietera van Djika* i *Daniela Rotha*. Godine 1999. odnio je apsolutnu pobjedu na drugom hrvatskom natjecanju orguljaša »Franjo Dugan«.

Ističe se u izvedbama virtuosnih skladbi iz razdoblja romantizma i suvremene glazbe. Osobito je akti-

Koncert za pamćenje

van kao koncertant te je s održanih nekoliko stotina koncerata po cijeloj Hrvatskoj, u Sloveniji, Nizozemskoj, Njemačkoj, Mađarskoj, Bosni i Hercegovini, Češkoj, Slovačkoj, Austriji, Vojvodini, Južnoafričkoj Republici, SAD-u i u Rusiji najistaknutiji mladi umjetnik orguljaš.

Osim sudjelovanja na brojnim festivalima i sam je pokretač takvih glazbenih događanja u Hrvatskoj. Ravnatelj je festivala »Orgulje zagrebačke katedrale«, jedan je od pokretača te ravnatelj međunarodnog orguljaškog festivala »Ars organi Sisciae« u Sisku.

Izdavačka kuća Croatia Records izdala mu je prvi solistički CD 2009. godine, za kojeg je ove godine nagrađen hrvatskom diskografskom nagradom Porin.

Z.G.

Temeljem članka 64. stavak 3. Zakona o poljoprivrednom zemljištu (»Sl. glasnik RS«, broj 62/06, 69/08 i 41/09) i članka 1. Odluke o određivanju ovlaštenoga tijela za provedbu postupka davanja u najam poljoprivrednog zemljišta u državnom vlasništvu (»Sl. list općine Subotica« broj 29 /2008), a na temelju suglasnosti Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede broj: 320-11-1117/2010-15 od dana 20. 09. 2010. godine, gradonačelnik grada Subotice Saša Vučinić je dana 20. 09. 2010. godine, donio

**ODLUKU O RASPISIVANJU JAVNOGA NATJEČAJA ZA DAVANJE U NAJAM POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA
U DRŽAVNOM VLASNIŠTVU U GRADU SUBOTICI**

i raspisuje

**NATJEČAJ ZA JAVNU DRAŽBU U DRUGOM KRUGU ZA DAVANJE U NAJAM POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA U DRŽAVNOM
VLASNIŠTVU**

I. - Predmet javnoga nadmetanja -

1. Raspisuje se Natječaj za javnu dražbu u drugom krugu za davanje u najam poljoprivrednog zemljišta u državnom vlasništvu u Gradu Subotici u sljedećim katastarskim općinama:

KO	Broj javnog nadmetanja	Površina (ha, ari, m ²)	Početna cijena (din / ha)	Polog (din)	Razdoblje najma (god)
B. Vinogradi	0001	25,8964	3.500,00	9.063,74	3
B. Vinogradi	0002	34,3304	5.000,00	17.165,20	3
B. Vinogradi	0003	38,6026	6.500,00	25.091,69	3
B. Vinogradi	0005	9,0023	10.000,00	9.002,30	3
B. Vinogradi	0006	20,3211	10.000,00	20.321,10	3
B. Vinogradi	0007	2,9432	6.500,00	1.913,08	3
B. Vinogradi	0008	1,5250	4.500,00	686,25	3
B. Vinogradi	0009	6,8346	8.500,00	5.809,41	3
B. Vinogradi	0010	7,3107	5.500,00	4.020,89	3
B. Vinogradi	0011	2,2800	7.000,00	1.596,00	3
B. Vinogradi	0012	1,8808	4.500,00	846,36	3
B. Vinogradi	0013	13,2305	9.500,00	12.568,98	3
B. Vinogradi	0014	12,7040	9.000,00	11.433,60	3
B. Vinogradi	0015	2,9018	5.500,00	1.595,99	3
B. Vinogradi	0016	2,7773	9.500,00	2.638,44	3
B. Vinogradi	0017	3,3148	8.500,00	2.817,58	3
B. Vinogradi	0018	2,5491	8.000,00	2.039,28	3
B. Vinogradi	0019	31,6077	9.500,00	30.027,32	3
B. Vinogradi	0020	21,4043	8.500,00	18.193,66	3
B. Vinogradi	0021	10,4538	10.000,00	10.453,80	3
B. Vinogradi	0022	12,8926	10.000,00	12.892,60	3
B. Vinogradi	0029	8,4405	5.000,00	4.220,25	3
B. Vinogradi	0030	7,6509	3.000,00	2.295,27	3
B. Vinogradi	0031	13,9257	7.500,00	10.444,28	3
B. Vinogradi	0032	3,8371	6.000,00	2.302,26	3
B. Vinogradi	0033	1,6238	3.000,00	487,09	3
Bajmok	0035	90,9124	10.500,00	95.458,02	3
Bajmok	0037	55,9051	12.000,00	67.086,12	3
Bajmok	0038	78,8678	10.000,00	78.867,80	3
Bajmok	0040	71,6347	10.000,00	71.634,70	3
Bajmok	0041	71,0656	8.500,00	60.405,76	3
Bajmok	0042	37,9779	9.000,00	34.180,11	3
Bajmok	0043	51,3384	10.000,00	51.338,40	3
Bajmok	0044	11,5833	8.500,00	9.845,81	3
Bajmok	0045	22,7638	9.500,00	21.625,61	3
Bajmok	0046	38,9899	9.000,00	35.090,91	3
Bajmok	0047	98,4272	8.500,00	83.663,12	3
Bajmok	0050	30,4170	10.500,00	31.937,85	3
Bajmok	0051	20,5406	10.500,00	21.567,63	3
Bajmok	0052	70,7775	10.500,00	74.316,38	3
Bajmok	0053	56,7632	11.000,00	62.439,52	3
Bajmok	0054	20,8464	11.500,00	23.973,36	3
Bajmok	0055	46,0846	11.500,00	52.997,29	3
Bajmok	0057	49,3968	8.500,00	41.987,28	3
Bajmok	0058	77,7068	9.500,00	73.821,46	3

Bajmok	0059	40,5461	10.500,00	42.573,41	3
Bajmok	0060	111,5956	11.000,00	122.755,16	3
Bajmok	0063	29,3122	11.000,00	32.243,42	3
Bajmok	0064	25,6224	11.000,00	28.184,64	3
Bajmok	0065	19,4299	12.000,00	23.315,88	3
Bajmok	0066	60,2522	11.000,00	66.277,42	3
Bajmok	0067	26,1047	11.000,00	28.715,17	3
Bajmok	0068	58,5649	10.000,00	58.564,90	3
Bajmok	0069	44,7312	9.500,00	42.494,64	3
Bajmok	0077	37,2382	11.500,00	42.823,93	3
Novi grad	0078	10,8831	4.000,00	4.353,24	3
Novi grad	0079	4,2072	2.000,00	841,44	3
Novi grad	0080	0,4211	4.000,00	168,44	3
Novi grad	0081	0,5411	4.500,00	243,50	3
Novi grad	0082	10,8974	4.000,00	4.358,96	3
Novi grad	0083	11,5540	4.000,00	4.621,60	3
Novi grad	0084	5,7045	2.000,00	1.140,90	3
Novi grad	0085	4,7878	4.000,00	1.915,12	3
Novi grad	0086	9,2926	5.000,00	4.646,30	3
Novi grad	0087	22,6903	4.500,00	10.210,64	3
Novi grad	0088	76,5657	2.500,00	19.141,43	3
Novi grad	0089	19,2808	3.000,00	5.784,24	3
Novi grad	0090	19,1338	3.000,00	5.740,14	3
Novi grad	0091	6,7373	3.000,00	2.021,19	3
Novi grad	0092	34,8358	8.000,00	27.868,64	3
Novi grad	0093	78,4304	7.500,00	58.822,80	3
Đurđin	0101	1,5702	11.000,00	1.727,22	3
Đurđin	0106	1,6543	11.000,00	1.819,73	3
Đurđin	0107	0,7367	11.000,00	810,37	3
Đurđin	0127	61,3009	8.500,00	52.105,77	3
Čantavir	0132	30,0000	12.000,00	36.000,00	3
Čantavir	0134	14,6082	9.000,00	13.147,38	3
Čantavir	0135	1,0528	12.000,00	1.263,36	3
Čantavir	0144	14,5548	12.000,00	17.465,76	3
Čantavir	0149	0,6439	11.000,00	708,29	3
Čantavir	0150	0,7769	11.000,00	854,59	3
Čantavir	0151	3,3303	11.000,00	3.663,33	3
Čantavir	0152	0,8101	9.500,00	769,60	3
Čantavir	0153	0,8666	11.000,00	953,26	3
Čantavir	0154	0,7268	11.000,00	799,48	3
Čantavir	0155	0,7965	12.000,00	955,80	3
Čantavir	0156	0,8450	5.000,00	422,50	3
Čantavir	0158	1,0083	11.000,00	1.109,13	3
Palić	0161	31,6819	11.000,00	34.850,09	3
Palić	0162	60,4438	11.000,00	66.488,18	3
Palić	0165	11,5793	11.000,00	12.737,23	3
Palić	0166	5,4937	11.000,00	6.043,07	3
Palić	0167	1,8126	11.000,00	1.993,86	3
Palić	0168	5,6581	11.000,00	6.223,91	3
Palić	0169	4,6470	11.000,00	5.111,70	3
Palić	0170	31,2890	11.000,00	34.417,90	3
Palić	0171	24,1871	10.500,00	25.396,46	3
Palić	0172	17,0099	10.500,00	17.860,40	3
Palić	0173	35,5069	11.000,00	39.057,59	3
Palić	0174	17,2819	9.500,00	16.417,81	3
Palić	0175	22,3941	10.000,00	22.394,10	3
Palić	0176	7,7007	9.500,00	7.315,67	3
Palić	0177	5,6124	9.500,00	5.331,78	3
Palić	0178	3,8312	9.500,00	3.639,64	3

Palić	0179	37,3636	10.000,00	37.363,60	3
Palić	0180	35,7297	8.500,00	30.370,25	3
Palić	0182	5,2702	2.000,00	1.054,04	3
Palić	0183	17,2244	2.500,00	4.306,10	3
Palić	0184	4,7323	3.000,00	1.419,69	3
Palić	0185	19,4502	4.500,00	8.752,59	3
Palić	0186	21,1319	2.500,00	5.282,98	3
Palić	0187	21,1674	2.500,00	5.291,85	3
Palić	0188	21,2475	2.500,00	5.311,88	3
Palić	0189	21,3658	3.000,00	6.409,74	3
Palić	0190	21,2966	2.500,00	5.324,15	3
Palić	0191	23,5999	2.500,00	5.899,97	3
Palić	0192	43,9683	4.000,00	17.587,32	3
Palić	0193	41,0694	4.000,00	16.427,76	3
Palić	0194	41,1255	4.500,00	18.506,48	3
Palić	0195	34,9282	3.000,00	10.478,46	3
Palić	0196	49,8953	5.000,00	24.947,65	3
Palić	0197	55,5753	5.500,00	30.566,42	3
Bikovo	0199	28,2249	11.500,00	32.458,64	3
Bikovo	0209	25,1138	12.000,00	30.136,56	3
Bikovo	0236	5,4920	12.000,00	6.590,40	3
Bikovo	0248	3,0026	11.000,00	3.302,86	3
Bikovo	0249	3,7994	9.500,00	3.609,43	3
Bikovo	0252	2,8675	12.000,00	3.441,00	3
Tavankut	0257	17,5418	6.000,00	10.525,08	3
Tavankut	0258	11,1764	9.000,00	10.058,76	3
Tavankut	0259	5,7123	9.500,00	5.426,69	3
Tavankut	0260	10,8671	6.500,00	7.063,62	3
Tavankut	0261	11,8708	6.000,00	7.122,48	3
Tavankut	0268	1,1682	9.500,00	1.109,79	3
Tavankut	0269	2,8220	8.500,00	2.398,70	3
Tavankut	0270	3,8542	5.000,00	1.927,10	3
Tavankut	0271	6,8270	6.000,00	4.096,20	3
Tavankut	0272	4,7198	8.000,00	3.775,84	3
Tavankut	0276	3,2121	9.500,00	3.051,50	3
Tavankut	0278	2,1285	9.500,00	2.022,08	3
Tavankut	0279	1,4417	6.000,00	865,02	3
Tavankut	0280	39,4776	5.000,00	19.738,80	3
Tavankut	0281	31,5729	5.000,00	15.786,45	3
Tavankut	0283	6,6000	9.500,00	6.270,00	3
Žednik	0291	21,8734	9.500,00	20.779,73	3
Žednik	0302	26,6552	8.000,00	21.324,16	3
Žednik	0327	34,9373	9.500,00	33.190,44	3
Žednik	0329	34,1387	9.500,00	32.431,77	3
Donji grad	0362	14,2390	11.000,00	15.662,90	3
Donji grad	0363	23,7342	11.000,00	26.107,62	3
Donji grad	0376	18,4631	11.500,00	21.232,57	3
Donji grad	0379	57,7592	10.000,00	57.759,20	3
Stari grad	0408	18,7637	8.000,00	15.010,96	3
Stari grad	0409	4,8938	7.500,00	3.670,35	3
Stari grad	0410	46,6058	4.500,00	20.972,61	3
Stari grad	0411	18,8408	3.500,00	6.594,28	3
Stari grad	0424	1,4395	8.000,00	1.151,60	3
Stari grad	0425	0,9401	10.000,00	940,10	3
Stari grad	0426	1,7952	10.000,00	1.795,20	3
Stari grad	0427	1,7207	9.500,00	1.634,67	3
	UKUPNO	3544,3751			

Dražbeni korak iznosi 500 dinara.

2. Uvid u dokumentaciju: grafički pregled katastarskih čestica po katastarskim općinama i popis čestica po formiranim javnim nadmetanjima (kompleksima), koje su predmet izdavanja u najam, može se izvršiti u zgradi Gradske uprave Subotica, u uredu br. 200 svakog radnog dana od 12 do 14 sati.

Kontakt osoba Grgur Stipić, tel. 024 626 871.

3. Zemljište iz ovoga natječaja daje se u viđenom stanju i zakupnik se ne može pozivati na njegove fizičke nedostatke.

4. Obilazak poljoprivrednoga zemljišta, koje se daje u najam može se izvršiti:

- za KO Čantavir 28.09.2010. od 09,00 sati (MZ Čantavir)
- za KO Bački Vinogradi 28.09.2010. od 11,00 sati (MZ Bački Vinogradi)
- za KO Palić 28.09.2010. od 12,00 sati (MZ Palić)
- za KO Novi grad 28.09.2010. od 13,00 sati (MZ Radanovac)
- za KO Bajmok 29.09.2010. od 09,00 sati (MZ Bajmok)
- za KO Đurđin 29.09.2010. od 11,00 sati (MZ Đurđin)
- za KO Žednik 29.09.2010. od 12,00 sati (MZ Žednik)
- za KO Tavankut 30.09.2010. od 09,00 sati (MZ Tavankut)
- za KO Donji grad 30.09.2010. od 11,00 sati (MZ Mala Bosna)
- za KO Bikovo 01.10.2010. od 09,00 sati (MZ Bikovo)
- za KO Stari grad 01.10.2010. od 12,00 sati (MZ Kelebija)

5. Ukoliko nakon raspisivanja Natječaja za javno nadmetanje za najam poljoprivrednog zemljišta u državnom vlasništvu dođe do promjena površine iz Natječaja po bilo kojoj zakonskoj osnovi, dalji postupak davanja poljoprivrednog zemljišta u najam će se provesti samo za tako utvrđenu površinu zemljišta.

6. Sve troškove koji nastanu na temelju najma poljoprivrednog zemljišta u državnom vlasništvu, snosit će osoba koja dobije to zemljište u najam.

7. Zemljište iz ovoga Natječaja daje se u najam isključivo za poljoprivrednu proizvodnju, ne može se koristiti u druge svrhe.

8. Zemljište iz ovoga Natječaja ne može se davati u podnajam.

II. - Uvjeti prijavljivanja na javno nadmetanje -

1. Pravo sudjelovanja u javnom nadmetanju za davanje u najam poljoprivrednog zemljišta u državnom vlasništvu ima:

- **fizička osoba** - koja je upisana u Registar poljoprivrednih gospodarstava
- **pravna osoba** - koja je upisana u Registar poljoprivrednih gospodarstava.

2. Ispunjenost uvjeta za prijavljivanje na javno nadmetanje ponuđač dokazuje originalnim dokumentima, odnosno ovjerenim preslicima i to:

- osobna iskaznica za fizičke osobe, odnosno izvadak iz gospodarskog registra (ne stariji od šest mjeseci do dana objavljivanja Natječaja) za pravne osobe;
- vrijedeći izvadak iz Registra poljoprivrednih gospodarstava.

3. Ponuđači su dužni zajedno s prijavom za javno nadmetanje dostaviti dokaz o uplati pologa (depozita) u točnom dinarskom iznosu navedenom u tablici iz točke I. ovoga Natječaja, za svako javno nadmetanje pojedinačno, na evidentni račun Gradske uprave Subotica, s brojem i pozivom na broj navedenim u formularu za prijavljivanje.

4. Svim ponuđačima, osim najpovoljnijem, uplaćeni polog će se vratiti nakon javnog nadmetanja. Najpovoljnijem ponuđaču polog će biti uračunat u godišnju najamninu. U slučaju da najpovoljniji ponuđač odustane od svoje ponude, polog se ne vraća.

5. Pravna, odnosno fizička osoba koja sudjeluje na javnom nadmetanju, može unajmiti najviše do 100 ha zemljišta koje je predmet najma, osim za nadmetanja čija je površina veća od 100 ha.

Osoba koja je ostvarila pravo prvenstva najma, na temelju uzgoja životinja, ima pravo unajmiti poljoprivredno zemljište u državnom vlasništvu do površine poljoprivrednog zemljišta koje mu pripada na temelju broja uvjetnih grla, a uz ograničenje iz stavka 1.

6. Ukoliko dražbovana cijena prelazi dvostruki iznos početne cijene, potrebno je da najpovoljniji ponuđač, tijekom nadmetanja, dopuni polog do 50% dražbovane cijene.

7. Javno nadmetanje će se održati ukoliko bude pravodobno dostavljena najmanje jedna prijava.

8. Pravo sudjelovanja u javnom nadmetanju za davanje u najam poljoprivrednog zemljišta u državnom vlasništvu u prvom i drugom krugu **nemaju** pravne i fizičke osobe koje nisu ispunile sve obveze iz ranijih ili

tekućih ugovora o najmu poljoprivrednog zemljišta u državnom vlasništvu, kao i one osobe koje su izvršile ometanje posjeda poljoprivrednog zemljišta ili koje su narušavale nesmetano odvijanje bilo kojega dijela postupka javnoga nadmetanja prilikom davanja poljoprivrednog zemljišta u državnom vlasništvu u najam.

III. - Dokumentacija za prijavljivanje na javno nadmetanje -

- formular za prijavljivanje (popunjen u cijelosti i potpisan)
- dokaz o uplati pologa
- osobna iskaznica za fizičke osobe, odnosno izvadak iz gospodarskog registra (ne stariji od šest mjeseci do dana objavljivanja Natječaja) za pravne osobe
- vrijedeći izvadak iz Registra poljoprivrednih gospodarstava.

IV. - Rok za podnošenje prijave -

Rok za podnošenje dokumentacije za prijavljivanje je do **15 sati**, dana **04.10.2010. godine**. Pravodobnima će se smatrati sve prijave koje stignu u pisarnicu Gradske uprave Grada Subotice do navedenoga roka.

Nepotpune i nepravodobne prijave neće se razmatrati.

V. - Javno nadmetanje -

Javno nadmetanje za davanje u najam zemljišta iz točke I. ovoga Natječaja održat će se u zgradi Nove Općine, ulica i broj Trg Lazara Nešića 1, i to:

1. K.O. Bački Vinogradi dana 06.10.2010. godine s početkom u 09,00 sati
2. K.O. Bajmok dana 06.10.2010. godine s početkom u 09,45 sati
3. K.O. Novi grad dana 06.10.2010. godine s početkom u 11,15 sati
4. K.O. Đurđin dana 06.10.2010. godine s početkom u 11,45 sati
5. K.O. Čantavir dana 06.10.2010. godine s početkom u 12,15 sati
6. K.O. Palić dana 07.10.2010. godine s početkom u 09,00 sati
7. K.O. Bikovo dana 07.10.2010. godine s početkom u 10,15 sati
8. K.O. Žednik dana 07.10.2010. godine s početkom u 11,15 sati
9. K.O. Tavankut dana 07.10.2010. godine s početkom u 12,00 sati
10. K.O. Stari grad dana 07.10.2010. godine s početkom u 12,30 sati
11. K.O. Donji grad dana 07.10.2010. godine s početkom u 13,15 sati

VI. - Plaćanje najamnine -

Najamnina će biti preračunata u eure po srednjem tečaju Narodne banke Srbije na dan javne dražbe.

Najamnina se plaća unaprijed u dinarskoj protuvrijednosti, po srednjem tečaju Narodne banke Srbije na dan uplate.

VII. - Sredstva osiguranja plaćanja -

Najpovoljniji ponuđač je u obvezi u roku od 10 dana od pravomoćnosti odluke, dostaviti dokaz o uplati najamnine u iznosu utvrđenom pravomoćnom odlukom o davanju u najam poljoprivrednog zemljišta u državnom vlasništvu, umanjenom za iznos uplaćenog pologa, koje će dostaviti Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede preko Gradske uprave Grada Subotice.

Za ugovore čiji je rok trajanja duži od jedne godine zakupnik plaća najamninu najkasnije do 30. rujna za svaku narednu godinu najma, a uz uplatnicu za prvu godinu najma dostavlja i :

- jamstvo poslovne banke u visini godišnje najamnine poljoprivrednog zemljišta ili
- rješenje o upisu hipoteke na nekretnini u visini dvostruke vrijednosti godišnjeg najma poljoprivrednog zemljišta ili
- ugovor o jamstvu jamca pravne osobe.

Ukoliko zakupnik ne dostavi uplatu iz stavka 2. ove točke, ugovor o najmu se raskida, a najamnina će biti naplaćena iz sredstava osiguranja naplate.

Ovu odluku objaviti u «Subotičkim novinama», «Magyar szó» i „Hrvatska riječ», Službenom listu Grada Subotice, na oglasnoj ploči Gradske uprave Subotica, mjesnim uredima preko gradskog informatora - «Agroinfo» i na internetskoj stranici: www.subotica.rs, s tim što će se rok za podnošenje prijave računati od dana objavljivanja u nedjeljnom dvobroju lista «Magyar szó».

REPUBLIKA SRBIJA
GRAD SUBOTICA
GRADONAČELNIK
Broj: II-320-136/2010
Dana: 20. 09. 2010. godine

KRONOLOGIJA od 23. do 30. rujna

23. RUJNA 1945.

U utrci na 100 metara na Prvenstvu države u lakoj atletici Subotičanka *Jelena Varmuža* osvojila je prvo mjesto.

23. RUJNA 2000.

Viša građevinska škola obilježila je 40. obljetnicu djelovanja. U tom razdoblju, od četiri desetljeća, društvu je dala tri i pol tisuće inženjera.

23. RUJNA 2007.

U Ljutovu je položen temeljni kamen za crkvu svetog Križa. Idejni projekt djelo je arhitekta mr. sc. *Ante Rudinskog*, a glavni je projektant bio inž. *László Király*.

24. RUJNA 1868.

Zalaganjem ravnatelja gimnazije *Istvána Frankla* u Subotici je otvorena Gradska muzička škola. Prvi nastavnici, inače članovi crkvenog zbora, bili su *Geza Alaga*, *Leonard Barbaro* i *Vince Sušek* – predavali su svjetovno i crkveno pjevanje, te muziciranje na violini i violončelu.

24. RUJNA 1902.

Sudbeni stol u Segedinu osudio je *Pavla Bačića* na šest mjeseci zatvora i 200 kruna globe zato što je u tjedniku *Neven*, u oštro intoniranom članku, osudio politiku zapošljavanja tadašnje uprave školstva i administracije, budući da njome uskraćuje prava bunjevačkim Hrvatima. Bačić se dragovoljno prihvatio autorstva inkriminiranog članka, čiji je stvarni autor zapravo bio urednik *Nevena Mijo Mandić*.

25. RUJNA 1704.

Nakon neuspjela pokušaja osvajanja segedinske utvrde, koju su branili graničari Subotičkog vojnog šanca, ustanici *Ferencza Rákócziya* bili su prinuđeni na povlačenje, te je 25. rujna sklopljeno primirje. Zahvaljujući tome veći dio izbjeglica mogao se vratiti na svoja ognjišta i posjede. Naši su

ljudi odmah prionuli oranju i obradi zemlje, ponadavši se kako je s porazom tzv. kuruca došao kraj patnjama. No, nije tako bilo.

25. RUJNA 1885.

Peštansko ministarstvo potvrdilo je pravila i program djelovanja Subotičkog općeg obrtničkog udruženja, za čijeg je predsjednika izabran dr. *Nikola Milašin*.

25. RUJNA 1925.

Na poticaj subotičke akademske omladine utemeljen je Hrvatski sokol, čiji je cilj bio prosvjetni i tjelesni odgoj muške i ženske mladeži. Prvi predsjednik bio je *Josip Vuković Đido*, a kasnije *Ivan Ivković Ivandekić*.

26. RUJNA 1779.

Iz Subotice je u Segedin svečano ispraćen kraljevski komesar *Andrija Vlašić*. Osim što je Svetu Mariju (Suboticu) proglasio slobodnim kraljevskim gradom – Maria Theresiopolisom – na sjednici Magistrata (Gradskog vijeća) proveo je izbor gradskih časnika i zaposlenika, te druge korisne poslove za grad i njegove žitelje.

26. RUJNA 1992.

U 60. godini preminuo je *Luka Lipošinski*, vrsni nogometaš, desno krilo zagrebačkog Dinama i austrijskog kluba *Laska* iz Linca. Za reprezentaciju države nastu-

pio je 13 puta i bio sudionikom Olimpijskih igara 1956. Rođen je u Subotici 12. rujna 1933.

27. RUJNA 1919.

U Subotici je slijedom uputa Ministarstva unutarnjih djela otvoren prijamni logor za sve južnoslavenske podanike koji su se vraćali iz Rusije i drugih zemalja. U njemu su reparirani i povratnici saslušavani osobito glede djelovanja u neprijateljskoj vojsci, Crvenoj gardi, Crvenoj armiji i drugim postrojbama.

27. RUJNA 1991.

U Gradskom muzeju otvorena je izložba »Subotički vijekovi«, posvećena 600. obljetnici prvog pisa-

nog dokumenta u kojem se spominje naziv – Subotica.

28. RUJNA 1773.

U Suboticu su pristigli izaslanici Kaločkog kaptola, kanonici *Gabriel Glaser* i *Anton Gašljević*, a potom i budući svjetovni župnik dr. *Stipan Ranić*, s četvoricom kapelana. Cilj njihova posjeta bilo je preuzimanje katoličke župe od franjevaca.

28. RUJNA 1962.

U organizaciji Likovnog susreta u Subotici održan je prvi skup likovnih umjetnika Jugoslavije, na kojem je raspravljano o perspektivama suvremene likovne umjetnosti u zemlji. Cjelokupna građa s ovoga značajnoga skupa, tiskana je u časopisu za književnost, umjetnost i društvena pitanja »Rukovet« 11.-12., 1962.

28. RUJNA 1979.

Mladež Kaponje dragovoljnim prilozima i vlastitim radom podigla je Omladinski dom.

29. RUJNA 1844.

Na prigodnom slavlju postavljen je križ na toranj franjevačke crkve sv. Mihovila Arhandela.

29. RUJNA 1956.

Na Paliću je okončan Kongres sindikata prehrambenih, duhanskih i poljodjelskih radnika Jugoslavije.

29. RUJNA 1996.

Raznovrsnim dvodnevним programom obilježena je 50. obljetnica djelovanja Hrvatskog kulturno-prosvjetnog društva »Matija Gubec« iz Tavankuta.

29. RUJNA 2000.

Na poticaj Demokratske opozicije Srbije žitelji Subotice masovno su se priključili valu građanskog nezadovoljstva i prosvjeda. Od početnih oko pet tisuća, broj sudionika na ovim prosvjedima popeo se idućih dana na oko dvadeset tisuća.

30. RUJNA 1841.

Prva gradska bolnica u Subotici otvorena je u preuređenoj zgradi *Antuna Trančaka* na prostoru između Vatrogasne postaje i Tehničke škole. U prostranoj zgradi bilo je mjesta za 20 bolesničkih postelja, rad medicinskog osoblja i odmor, uz potrebne nusprostorije. Do kraja te godine u bolnici je liječeno 11 pacijenata.

30. RUJNA 1993.

Za 27 milijardi dinara, koliko je iznosila prosječna mirovina (na dan 30. rujna) moglo se kupiti: 7,5 kg paprike, ili 7,5 kg krumpira, ili 4 kg graha, ili nešto manje od 20 kg kruha, ili 19 litara mlijeka, ili 44 kokošja jajeta, ili ...

30. RUJNA 2003.

Izložba slika iz ciklusa »Strašila« poznatog glazbenika, skladatelja, pjesnika i prevoditelja *Matije Molcera* otvorena je u Gerontološkom klubu Centar III.

Vojvođanski Hrvati na znanstvenom skupu u Pečuhu

PEČUH – Menadžerica kulturnih aktivnosti Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata *Katarina Čeliković* i književnik i urednik nakladničke djelatnosti NIU »Hrvatska riječ« *Milovan Miković* sudjelovali su na drugom po redu Pečuškom znanstvenom skupu, koji je održan prošloga petka, 17. rujna, u Hrvatskom klubu Augusta Šenoe u Pečuhu. Tema skupa bila je »Narodnosti i umjetnost«, a sudjelovali su izlagači iz Mađarske, Hrvatske i Srbije.

Katarina Čeliković je govorila o hrvatskoj kulturnoj sceni u Vojvodini, a Milovan Miković na temu »Nadgradnjom narodnog stvaralaštva tražiti put prema visokoj kulturi«.

Organizator skupa bila je Hrvatska samouprava Pečuha.

Likovna kolonija u organizaciji Saveza invalida rada

SUBOTICA – U Subotici je u subotu, 18. rujna, održana likovna kolonija na kojoj su se okupili sudionici ranije održanih kolonija u Kuli, Beočinu i Kovačici, a koji su članovi općinskih organizacija invalida u kojima su one održane, te slikari iz Udruge slikara Grada Subotice. Organizator je bio Savez invalida rada Vojvodine.

Likovna kolonija u Subotici je trebala biti održana na salašu *Paje Đurasevića*, u blizini marijanskog svetišta »Bunarić«, ali je zbog kiše preseljena u prostorije KTC-a. Predsjednica Saveza invalida rada Vojvodine *Stana Svilarov* kaže kako ta organizacija, među ostalim, nastoji animirati članove i da iskažu svoju kreativnost. »Iako su izgubili radnu sposobnost, ovo je za naše članove prilika da se pokažu na nekom drugom polju. Ideja je potekla iz jedne od općinskih organizacija u Srijemu. Prošle smo godine imali dvije likovne kolonije u Srijemu, a ove smo godine to organizirali na razini Bačke«, kaže ona.

Na kraju kolonije priređena je i izložba nastalih radova, a subotički dogradonačelnik *Pero Horvacki* imao je čast zatvoriti ovu likovnu manifestaciju.

Festival bunjevački pisama

SUBOTICA – Festival bunjevački pisama, deseti po redu, bit će održan večeras (petak, 24. rujna), u Dvorani sportova u Subotici. Na ovogodišnjem festivalu bit će izvedeno 18 pjesama. Ulaznice po cijeni od 250 dinara mogu se kupiti u knjižari »Plato« i u Galeriji »Pod tornjem«, ili putem telefona 060/016-1167, kao i na dan festivala, na ulazu u Dvoranu sportova. Početak je u 20 sati.

Izložba »Šokci i baština 2010.« u Somboru

SOMBOR – U organizaciji Udruge građana »Urbani Šokci« i Gradskog muzeja Sombor u tom će gradu biti održana međunarodna izložba predmeta koji predstavljaju dio kulturne baštine podunavskih Hrvata - Šokaca, pod nazivom »Šokci i baština 2010.« Bit će izložena tradicionalna ruha, sakrali, knjige, fotografije, instrumenti, upotrebeni predmeti te drugi eksponati.

Izložba će biti otvorena u četvrtak, 30. rujna, u 19 sati u prostorijama Gradskog muzeja, a moći će se pogledati do 10. listopada.

Međunarodna izložba »Šokci i baština 2010.« organizira se s ciljem povezivanja društava koja njeguju tradicionalne običaje i kulturnu baštinu regionalne skupine hrvatskog naroda - Šokaca, a smještena su uz rijeku Dunav na području Mađarske, Hrvatske i Srbije. Projekt sadrži jedno od rješenja za ukupnu problematiku ove etničke skupine koja osobito dolazi do izražaja posljednjih deset godina, a manifestira se kroz postupno zapostavljanje i nestajanje kulturne baštine i to pogotovu u njejoj mladoj populaciji.

Na izložbi će svoje eksponate izložiti suradnici u projektu - HKPD »Silvije Strahimir Kranjčević« iz Bačkog Brega, KUDH »Bodrog« iz Bačkog Monoštora, KPZH »Šokadija« iz Sonte, HKUPD »Mostonga« iz Bača, HKUPD »Dukat« iz Vajske i HKUPD »Matoš« iz Plavne, kao o gosti izlagači - Hrvatska manjinska samouprava iz Santova u Mađarskoj, »Vinkovački šokački rodovi« iz Vinkovaca u Hrvatskoj, KUD »Seljačka sloga« iz Gajića, također iz Hrvatske, te *Duškanka Dubajić* iz Apatina.

Novi dvobroj »Matic«

ZAGREB – Sredinom rujna iz tiska je izašao dvobroj »Matic« za mjesec kolovoz i rujan, koji donosi obilje zanimljivih priloga iz života Hrvata u domovini i svijetu. List donosi članke o mnogobrojnim ljetnim programima Hrvatske matice iseljenika održanim prošlih mjeseci. Usto, piše i o Hrvatskim svjetskim igrama, održanim po drugi puta u Zadru, koje su okupile 750 mladih hrvatskih sportaša iz cijeloga svijeta. U novoj »Matici« naći ćete i razgovor s *Surjem Cvečkom*, istaknutim slovačkim Hrvatima koji je 20 godina bio na čelu Hrvatskog kulturnog saveza u Slovačkoj.

Glede tema iz života vojvođanskih Hrvata, možete pročitati tekstove o ovogodišnjoj Dužijanci, kao i o fotomonografiji »Sto bandaša i bandašica« *Grge Piukovića* iz Subotice.

Izložba slika Josipe Križanović

SUBOTICA – Izložba slika *Josipe Križanović*, pod nazivom »Subotičke minute (patina bajkovitosti)« bit će otvorena u idući petak, 1. listopada, u vestibulu Gradske kuće u Subotici, u 18 sati. Postav izložbe moći će se pogledati od 10 do 18 sati.

IN MEMORIAM

**Zdenko Bakić
(1950.-2010.)**

U Somboru je u nedjelju, 19. rujna, u šezdesetoj godini života preminuo *Zdenko Bakić*, radijski voditelj, osnivač i direktor RTV »Spektar« iz Sombora. Ostavio je značajan trag u elektroničkim medijima, a ostat će upamćen i kao voditelj kulturne emisije »Vedri talas« Radio Sombora, gdje je radio 19 godina. U svibnju 1991. godine pokrenuo je prvu privatnu radijsku postaju u Somboru – Radio Spektar, a nakon osam godina i televiziju istog naziva.

Zdenko Bakić bio je odličan glazbeni poznavatelj, a pokraj radijske karijere bio je i uspješan disk džokej. Svoju ljubav prema glazbi prenio je i na kćerku *Sonju* koja uspješno gradi glazbenu karijeru, te je nedavno snimila duet s hrvatskom pop zvijezdom *Tonijem Cetinskim*.

Zdenko Bakić je osnivač Festivala novinarske reportaže »Interfer«, koji će se ove godine održati po petnaesti put. Bio je dugogodišnji partner nogometne škole »Spektar« i član Upravnog odbora HKUD-a »Vladimir Nazor« iz Sombora. Pokopan je u utorak na Velikom katoličkom groblju u Somboru.

Z. G.

Svakoga rujna u zemljama članicama Vijeća Europe održava se manifestacija pod nazivom »Dani europske baštine«, koja je osnovana od strane Savjeta Europe uz podršku Europske komisije. Povod za ovu manifestaciju bio je projekt pod nazivom »Otvoreni dani kulturnih spomenika«, s ciljem da se se široj javnosti u svim europskim državama približi i učini dostupnim kulturno naslijeđe i da se tom prigodom istakne jedinstvo raznolikosti zajedničkog europskog naslijeđa, kao jednog od najkarakterističnijih čimbenika europskog identiteta.

Zahvaljujući srednovjekovnoj tvrđavi, koja je jedna od najvećih utvrda svog vremena u Panoniji, i Bač je među stotinu gradova diljem Europe koji su domaćini ovakvim priredbama. »Dani europske baštine – European heritage days – kulturna baština i održivi razvoj« ove godine su se u Baču održavali od 17. do 19. rujna pod motom »Mostovi koji spajaju«.

RAZNOVRSNA DOGAĐANJA

Organizatori ovogodišnje manifestacije u Baču su se potrudili i organizirati raznolik i bogat program s raznim sadržajima, od stručnih predavanja, folklora, etno tržnice, kazališnih predstava, pa do rock koncerta. Već su u petak održane dvije uspješne radionice – radionica folklora koju je vodila *Magdalena Bartolović – Štrbac*, umjetnička voditeljica u KUD-u »Mladost« iz Bača, i radionica izvornog narodnog pjevanja koju je stručno vodila mr. Sanja Ranković, etnomuzikologinja. U subotu, nakon defilea najmlađih sudionika manifestacije ulicama Bača, u Plavoj sali Doma kulture u Baču (zbog kiše priredba je premještena u salu) gradonačelnik općine Bač *Tomislav Bogunović* svečano je otvorio osme po redu Dane europske baštine u Baču.

»Danas četrdeset zemalja Europe i stotinu gradova, kao što je naš Bač, slavi Dane kulturne baštine. Danas proslavljamo ono što je najvažnije da ostavimo našem potomstvu, a to je tradicijska kultura, jer ona je ta koja nas veže u našem multinacionalnom i multikulturalnom Baču. Prije svega, zahvalio bih se *Slavici Vujović* iz Pokrajinskog zavoda za zaštitu spomenika kulture kojoj možemo zahvaliti

što se grad Bač našao na preliminarnoj listi Savjeta Europe svjetske kulturne baštine UNESCO-a. Zahvaljujući njoj, naši kulturni spomenici će biti revitalizirani i rekonstruirani kako bi ono što su za nas naši preci davno napravili mi mogli ostaviti našem potomstvu. Ovogodišnja manifestacija ima moto Mostovi koji spajaju, i ja koristim prigodu najaviti da ćemo 16. listopada pustiti u promet feribot prema Vukovaru i to će biti još jedan most koji ćemo postaviti s našim susjedima«, između ostalog kazao je gradonačelnik Bača.

SPOMENIKE KULTURE UČINITI DOSTUPNIM ŠIROJ PUBLICI

»Program koji svake godine priprema Organizacijski odbor Dana europske baštine u Baču uvijek ima iste opće odrednice, koje smo zacrtali još na samom početku organiziranja ove manifestacije«, kazala je za HR Vesna Glavočević, direktorica Fonda »Stoljeća Bača« – glavnog organizatora manifestacije. »To je prije svega potreba da se spomenici kulture učine dostupnim široj publici uz stručno vođenje, da

Vesna Glavočević, direktorica Fonda »Stoljeća Bača«

se pripremaju programi za mladu populaciju, da se njeguje, prezentira i prenosi tradicija i umjetnost, da se uključe udruge građana, nevladine organizacije i da se tako potiču oblici izvaninstitucionalne brige o naslijeđu i njegovanju tradicije. Cijeli ovogodišnji program vođen je ovim smjernicama, tako da smo imali izuzetno bogat kulturno-umjetnički dio u kome su sudjelovali brojni KUD-ovi iz naše zemlje i inozemstva, likovni umjetnici iz

DANI EUROPSKE BAŠTINE U BAČU

Raznoliki okrilju spom

Učiniti spomenike kulture dostupnim široj publici uz stručno vođenje, njegovati, prezentirati i prenositi tradiciju i umjetnost, tako poticati oblike izvaninstitucionalne brige o naslijeđu

Nastup članova HKUPD »Mostonga« iz Bača

program u enika kulture

učno vođenje, pripremati programe za mlađu populaciju, post, uključiti udruge građana, nevladine organizacije i i njegovanju tradicije, opće su odrednice ove manifestacije

naše i susjednih općina koji su sudjelovali u prvoj likovnoj koloniji koja je trajala u danima manifestacije, gradski, komorni i crkveni zborovi, koji su održali koncert u crkvi sv. Pavla, a za dječji uzrast dramski je studio 'Arlekino' izveo predstavu 'Pobuna u knjižnici'.

Slavica Vujović iz Pokrajinskog zavoda za zaštitu spomenika kulture održala je kraću prezentaciju projekta »Stoljeća Bača« iz koga se, u stvari, i iznjedrila ova ideja o sudjelovanju u organiziranju ove manifestacije. Ona je govorila o samim počecima ovog projekta i o tome što se do sada sve uradilo na samoj tvrđavi, franjevačkom samostanu, manastiru Bođani, kao i o Fondu »Stoljeća Bača«, koji je formiran od strane općine s ciljem da se što bolje uspostavi sustav upravljanja i brige nad našom kulturnom baštinom. Dvije mlade arhitektice iz Kluba mladih arhitekata iz Beograda su predstavile rezultate ljetne škole arhitekture, koja se krajem kolovoza održavala na tvrđavi i njenom podgrađu.

U dvorištu tvrđave organizirana je etno tržnica na kojoj su se predstavile udruge žena. Svoj štand imala je i dječja škola crtanja i slikanja, kreativna radionica »Atelje 51«, gdje su djeca mogla sama sudjelovati u nekim pripremljenim akcijama. Isto tako održala se i likovna radionica s članovima kluba s posebnim potrebama »I mi smo tu«, a u sportskom dijelu održani su memorijalni turniri u nogometu i odbojci. Vrhunac programa je svakako bio vatromet i koncert beogradske rock grupe Van Gogh, održan na samoj tvrđavi. Bilo je više od dvije tisuće gledatelja, što je za bačku tvrđavu nezapamćen posjet. »Iako nam vremenski uvjeti nisu bili naklonjeni, kao organizatori smo zadovoljni cjelokupnom manifestacijom. Kao što sam kaza-

la na početku, događanja su bila raznovrsna, a što je jako važno, vidljiv je porast broja turista i gostiju u danima manifestacije, što znači da ljude zanima ovakav način prezentiranja kulture i kulturnog naslijeđa« rekla je Glavočević.

PRIVUĆI I ZADRŽATI TURISTE

Organizacijom i samom manifestacijom zadovoljan je i Gojko Mrđa, dopredsjednik KUD-a »Mladost« iz Bača, i član organizacijskog odbora zaduženog za etno sabor. Po njegovim riječima, na etno saboru sudjelovalo je oko petnaest folklornih skupina iz cijele Srbije, zatim Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Makedonije. Svi koji su bili pozvani odazvali su se pozivu za sudjelovanje na manifestaciji i pokazali su zaista kvalitetan program. Direktor Turističke zajednice općine Bač Nikola Banjac također ne krije zadovoljstvo ovogodišnjom manifestacijom. »U smislu razvoja turizma TZ općine Bač je prepoznala značenje ove manifestacije, prije svega kada je u pitanju broj posjetitelja sa strane. U idućim godinama nastojat ćemo upotpuniti ove dane i nekim dodatnim sadržajima, prije svega u smislu nastavka revitalizacije tvrđave i podgrađa, gdje se nadamo kako će idućih godina biti nekih novih događanja i turističkih sadržaja koji će zadržati turiste duži broj dana ili cijeli vikend, te da će samim tim postojati neki komercijalni uzvratni efekti od turizma u općini Bač«.

Glavni pokrovitelj osmih Dana europske baštine u Baču bili su Vlada AP Vojvodine, Pokrajinsko tajništvo za kulturu i Općina Bač, a organizator Fond za očuvanje kulturno-povijesne baštine »Stoljeća Bača« Bač.

Stanka Čoban

Članovi HKUPD »Matoš« iz Plavne predstavili su narodno ruho svog kraja

»VEČERI I NOĆI ILIJE ŽAKOVIĆA – ŽABARA« U GOLUBINCIMA

U čast pjesnika, glazbenika i kulturnog djelatnika

Trodnevna manifestacija u ovom srijemskom mjestu okupila pjesnike, rockere i tamburaše

Mato Groznica predsjednik HKPD-a »Tomislav«

Proteklog vikenda, 17., 18. i 19. rujna, Hrvatsko kulturno-prosvjetno društvo »Tomislav« iz Golubinaca skupa je s prijateljima i sponzorima organiziralo manifestaciju »Večeri i noći Ilije Žarkovića – Žabara«. U petak je održana pjesnička večer pod nazivom »U jeseni sjetne«, na kojoj su recitirane pjesme Ilije Žarkovića, ali i pjesme drugih pjesnika. Nastupili su: glumica *Boba Latinović*, zatim *Miša Valok*, *Milica* i *Milan Dudić*, *Mato Groznica* i *Veljko Grujić*. U okviru večeri svoje su stihove govorili književnici: *Radivoje Prokoffjević Proka*, *Radovan Drljača*, *Milan Krković*, *Đoka Filipović*, a na nazočne je u holu osnovne škole u

Golubincima najjači dojam ostavio *Ratomir Damjanović* recitirajući svoje stihove, koje je napisao čuvši vijest o Ilijinoj smrti. Poetsku večer upotpunio je nastup operne pjevačice *Natalije Nikolić* u glazbenoj pratnji *Ljubinke Lazić*.

Drugoga dana manifestacije održana je rock večer pod nazivom »Asteroidi Rock Fest«. Asteroidi su rock grupa čiji je frontmen bio Ilija Žarković. Skupina je sedamdesetih i osamdesetih godina prošloga stoljeća bila najpoznatija i najpopularnija u Srijemu. Snimila je i singl ploču, što u to vrijeme nije bilo ni jednostavno ni jeftino.

»Asteroidi Rock Fest« otvorio je bend Old hooks iz Indije, drugi su nastupili Jamajkani iz Stare

Pazove, koji su pripremili publiku za nastup zvijezda večeri - YU Grupe. Preko dvije tisuće posjetitelja uživalo je u najpopularnijim pjesmama ovog legendarnog rock sastava. Nije bio slučajaj izbor da na prvoj rock večeri svira YU Grupa, jer su stariji članovi grupe bili Ilijini znanci.

Posljednja je večer bila rezervirana za tamburašku glazbu. Nosila je naziv »Hej primaši« i održana je na sceni pazovačkog kazališta. Koncert je otvorio tamburaški orkestar HKPD-a »Matija Gubec« iz Rume, uz koji su nastupile solistice *Dunja Divić* i *Marija Ratančić*. Potom je publika imala prigodu uživati u nastupu Subotičkog tamburaškog orkestra. Vokalni solisti su bili: *Antun Letić Nune*, *Marija Jaramazović* i

Antonija Piuković, a orkestrom je ravnao *Stipan Jaramazović*.

Na koncertu su nastupili još i Gradski tamburaški orkestar Stara Pazova te domaćini - tamburaški orkestar HKPD-a »Tomislav« iz Golubinaca, koji su izveli autorske pjesme za koje je stihove napisao *Pavle Peršić*, a glazbu i aranžmane uradio Ilija Žarković.

Koncert je završen pjesmom »Svirci moji«, koju su izveli svi orkestri zajedno na sceni.

Pozdravljajući nazočne predsjednik HKPD-a »Tomislav« *Mato Groznica* zahvalio je svima koji su na bilo koji način pomogli manifestaciju »Večeri i noći Ilije Žarkovića – Žabara«, a posebice općini Stara Pazova kao pokrovitelju manifestacije.

Ivan Radoš

YU Grupa

JEZIČNI SAVJETNIK

Izricanje približne vrijednosti

Piše: Miranda Glavaš-Kul

U hrvatskom se standardnom jeziku procijenjena približna vrijednost neke veličine (ili količine) može izraziti na više načina, no nikako ju ne bismo smjeli izraziti kombinacijom tih načina.

Što je točno?

- Došlo je oko dvadeset natjecateljica.
- Došlo je oko dvadesetak natjecateljica.
- Došlo je dvadesetak natjecateljica.
- Došlo je cirka dvadeset natjecateljica.
- Došlo je cirka dvadesetak natjecateljica.
- Došlo je približno dvadeset natjecateljica.
- Došlo je približno dvadesetak natjecateljica.
- Došlo je jedno dvadeset natjecateljica.
- Došlo je jedno dvadesetak natjecateljica.
- Došlo je negdje (oko) dvadeset natjecateljica.
- Došlo je negdje (oko) dvadesetak natjecateljica.

- Došlo je negdje cirka oko dvadesetak natjecateljica.

Ovakve, ili slične, primjere često čujemo, a možda i samo rabimo. Kako bismo saznali koji su točni, krenut ćemo redom.

Ukoliko približnost izričemo prijedlogom *oko*, dovoljno nam je uz prijedlog dodati broj (u navedenim je primjerima to bio broj dvadeset). Prilog *desetak* i znači *oko deset*, dakle nije potrebno dvaput govoriti isto (*oko dvadesetak*). Točno je:

- Došlo je *oko dvadeset* natjecateljica.

Ili:

- Došlo je *dvadesetak* natjecateljica.

Za izricanje približnost i neodređenost neke veličine mogu poslužiti i neke druge riječi kao *cirka*, *približno*, *jedno*, *otprilike*, *negdje oko*. Riječ

cirka najčešće se rabi u trgovini pa za nju možemo reći da je *trgovačka*, a kako je došla iz latinskog jezika, a znači 'oko', bolje je jednostavno uporabiti taj prijedlog. Ostale riječi možemo rabiti prema izboru, samo uvijek moramo paziti da ne kažemo dvaput isto. Što znači da ćemo, ukoliko uporabimo neku od navedenih riječi za izricanje približnost i neodređenost, dodati broj (dvadeset, trideset, pedeset...), a ne prilog (dvadesetak, tridesetak, pedesetak). Pogledamo li ranije navedene primjere, znat ćemo kako su točni:

- Došlo je približno dvadeset natjecateljica.
- Došlo je jedno dvadeset natjecateljica.
- Došlo je negdje (oko) dvadeset natjecateljica.

Posljednju rečenicu: »Došlo je *negdje cirka oko dvadesetak* natjecateljica«, nikako ne bismo smjeli izreći jer je riječ o nespretnom i nepotrebnom gomilanju riječi kojima izričemo približnost.

MIRKO KOVAČ, »CVJETANJE MASE«, FRAKTURA, ZAPREŠIĆ, 2010.

Dubok bunar društvenih opačina

»Cvjetanje mase«, nova knjiga političkih eseja Mirka Kovača, i danas, dvadeset godina nakon što su prvi tekstovi objavljeni, jednako bolno i jasno pokazuje kako je opasno bilo i ostalo balkansko političko ludilo. U svojim itekako aktualnim tekstovima Kovač razotkriva i bez milosti analizira političare, njihove poteze te, naravno, kulturnu braćiju koja se priklanja vlastodršcima. Sva razvratnost, moralna izopačenost i svakovrsna besprizornost političara i njihovih trabanata u »Cvjetanju mase« prikazane su toliko jasno i precizno da ne čudi što novine »Feral tribune«, u kojima je većina tekstova iz ove knjige objavljena, više ne izlaze. U »Cvjetanju mase« Kovač još jednom pokazuje koliko je nevjerojatno dubok

bunar društvenih opačina. Veliko je pitanje možemo li se iz njega izvući.

Mirko Kovač, jedan od najznačajnijih živućih južnoslavenskih pisaca, rođen je 1938. u Petrovićima kod Bileće. Studirao je dramaturgiju na Akademiji za kazalište, film i televiziju u Beogradu, gdje je živio do 1991., kada, zbog predratne nacionalističke euforije i stalnih pritisaka Miloševićevog režima, seli u Rovinj, gdje i danas živi. Objavio je osam romana, tri novele, eseje i drame, te pisao scenarije za filmove. Djela su mu prevedena na švedski, francuski, njemački, slovenski, španjolski, talijanski, nizozemski, mađarski, poljski, češki i slovački jezik. Dobitnik je mnogih uglednih književnih nagrada.

(Moderna vremena Info)

U crkvi Svetog Križa u Somboru proslavljeno proštenje

Kršćanstvo je za hrabre ljude

Karmelićanin o. Vjenceslav Mihetec bio je predvoditelj svečane svete mise u crkvi Svetog Križa u Somboru 14. rujna na blagdan Uzvišenja Svetog Križa, kada su župljani slavili svoje proštenje.

Svetu su misu suslavili župnik domaćin dr. Marinko Stantić, župnik Presvetog Trojstva u Somboru Josip Pekanović, kapelan župe Presvetog Trojstva Predrag Alilović i župnik župe Isusova Uskrsnuća iz Subotice mons. Bela Stantić.

Promjena odozgo - poruka je propovijedi. Riječi su to Isusove upućene Nikodemu. Otac Vjenceslav podsjeća kako su svi vjernici Crkva i članovi Crkve u čijoj se utrobi najprije krštenjem preporadaju, ali se i prljaju. Zato postoji ispovijed za koju kaže da je »utroba kroz koju nam je proćik«. Govoreći o poruci Križa, otac Vjenceslav navodi kako se zloga ne treba bojati, već mu treba pogledati u oči. »Poruka Križa Kristova jest: pogledajte zlu u oči i ono će se uplašiti. Pogledajte mu u oči Božjim pogledom, pogledom vjere, nade i ljubavi i zlo će izgubiti. Isus Krist se nije bojaio zloga, gledao mu je u oči. Zlo može ubiti, ali ne može uskrsnuti, dok Bog može uskrsnuti čovjeka. Kršćanstvo je za hrabre ljude, za ljude prodornog pogleda vjere do dna zla. Kršćanstvo je za hrabre muševce i žene, a ne za kukavice i slabiće koji bježe od svakog napora i od svakog zahtjeva. Isus Krist nas nije tako učio. On se suprotstavio zlu oči u oči i uskrsnuo je«, istaknuo je o. Vjenceslav.

Z. G.

VII. sjednica biskupa Đakovačko-osječke crkvene pokrajine

Potrebna veća osjetljivost za stvarnost života

U prostorijama župnog doma u župi svetog Dimitrija u Srijemskoj Mitrovici u

ponedjeljak, 20. rujna, održana je VII. redovita sjednica biskupa Đakovačko-osječke crkvene pokrajine, koju je sazvao mons. Marin Srakić, đakovačko-osječki nadbiskup i metropolit. Na sjednici su sudjelovali i požeški biskup mons. Antun Škvorčević, srijemski biskup mons. Đuro Gašparović, domaćin sjednice, te pomoćni biskup đakovačko-osječki mons. Đuro Hranić. Uz njih su bili i mons. Drago Tukara, kancelar Đakovačko-osječke nadbiskupije, vlč. Goran Lukić, tajnik Požeške biskupije i vlč. Ivan Rajković, tajnik Srijemske biskupije.

Susret je započeo molitvom srednjeg časa, a nakon toga domaćin biskup Gašparović je pozdravio sve nazočne i istaknuo uspješnu i kontinuiranu suradnju biskupa crkvene pokrajine. Biskup se kratko osvrnuo na proteklu pastoralnu godinu i predstavio plan i program Srijemske biskupije za buduću, već započetu godinu. U intenzivnoj radnoj atmosferi uz ostalo su usuglašavani tekstovi statuta prezbiterskog i župnog ekonomskog vijeća. Tijekom sjednice nadbiskup Srakić je istaknuo potrebu za osjetljivošću za stvarnost života na prostoru Slavonske, koja je u Republici Hrvatskoj sve siromašnija i zapostavljena regija. Neophodno je pokrenuti inicijativu za rješavanje kritičnog stanja u Slavoniji koja je ove godine pogođena teškim vremenskim nepogodama. U tom svjetlu biskup Škvorčević je iznio konkretnu situaciju u svojoj Požeškoj biskupiji i istaknuo pojedina mjesta, župe i svetišta u kojima se još osjećaju posljedice ratova. Posebno je naglasio kako se pri svakom susretu i događanjima u tim mjestima ne želi otvarati stare rane, osuđivati ljude koji su počinili zlo, nego potvrditi da su to mjesta hodočašća vjernika i duhovne obnove na kojima se vjernici duhovno izgrađuju i jačaju primajući duhovnu utjehu i novu snagu za život. Naglasak je stavio na biskupijsko svetište Gospe voćinske.

Ivan Rajković

Nastup ženske vokalne skupine »Matoša« u Selenči

Hodočašće Žalosnoj Gospi

Nakon godišnjeg koncerta i izložbe HKUPD »Matoša« je nastavio svoje redovite aktivnosti. Dok se dječji folklor pripremao za Dane europske baštine u Baču, ženska je vokalna skupina u srijedu, 15. rujna, pjevala na misnom slavlju u povodu blagdana Žalosne Gospe u Selenči.

Uz blagdan Marijina rođenja, u rujnu se slave još tri marijanska slavlja. Jedno od njih je i spomen Gospe Žalosne, milosnoga lika Majke Božje koja suosjeća s patnjama svoga Sina, ali i s patnjama svih ljudi. Ona je zaštitnica Slovaka i mjesta Selenče, te su se toga dana u ovome mjestu okupili brojni vjernici i hodočasnici. U župnoj su crkvi ove godine slavljene tri svete mise – na mađarskom, hrvatskom i slovačkom jeziku. Svetu misu na hrvatskom predvodio je vlč. Josip Štefković, koji je u svojoj propovijedi

pojasnio sedam Marijinih žalosti kao simbolu čovječanstva koje pati. Misno je slavlje zdušnim pjevanjem uljepšala »Matoševa« ženska pjevačka skupina, kojoj se pridružio tamošnji župnik vlč. Marijan Dej, a kasnije i ostali vjernici u crkvi.

»Ovo je bio drugi nastup »Matoševa« ženske vokalne skupine izvan Plavne, a to je i svojevrsno priznanje za sustavni rad i djelovanje hrvatske kulturne udruge u ovome kraju. Zanimljivo je da su, uz dva sudjelovanja na Festivalu marijanskog pučkog pjevanja u Bačkom Monoštoru, svi ovi događaji organizirani u okviru crkve. HKUPD »Matoš« od svoga osnutka 2008. godine usko suraduje sa župnom zajednicom, a u repertoaru ovoga zbora za sada su pretežno liturgijske i izvanliturgijske crkvene pjesme, nekoliko skladbi dr. Josipa Andrića te popularne narodne pjesme«, kazala je predsjednica ove udruge Kata Pelajić.

Plavna je selo koje nestaje, mladi se sve manje bave kulturom, pojedine se institucije gase. Sve se to reflektira i na hrvatsku zajednicu u ovome mjestu, u kojoj pojedinci upornošću i pregalaštvom nastoje postići nešto što je mnogima izgledalo nemogućim. Uspjeh ove pjevačke skupine još ne podrazumijeva neku umjetničku vrijednost koja prevazilazi lokalne okvire, nego je to samo skroman rezultat upornoga rada maloga broja entuzijasta, kojima treba još puno truda i ustrajnosti da bi postigli značajniji uspjeh.

Zvonimir Pelajić

RADIO MARIA

NOVI SAD 90,0 MHz - SUBOTICA 90,7 MHz
SOMBOR 95,7 MHz - PLANDIŠTE 89,7 MHz
LESKOVAC 107,4 MHz

Kontakt:
NOVI SAD
Koste Abraševića 16
Redakcija: 021/4790529
Program: 021/4790464
SMS: 063/598441
radiomarija.srbija@gmail.com
www.radiomarija.rs

Kontakt:
SUBOTICA
Starine Novaka 58
Redakcija: 024/692255
Program: 024/692259
SMS: 063/445523
mariaradio@tippnet.rs
www.mariaradio.rs

POMOŽITE RADIO MARIJI!

Broj računa: 160-324873-16
Banca Intesa a.d., Prima: Udruženje Marija,
21000 Novi Sad, Koste Abraševića 16

VJERONAUČNI SAT TREBA POSTATI ZELENA OAZA U ŽIVOTU MALIH POLAZNIKA

Srce djeteta koje živi svoju vjeru

Piše: mons. dr. Andrija Kopilović

Početak vjeronaučne godine je posebno osjetljiv trenutak. O njemu velikim dijelom ovise prihvaćanje, zanimanje, opće raspoloženje i motivacija, što će biti odlučujuće za cijelu godinu. Važno je da mala zajednica katehete i njegovih učenika sretno krene. Djeca obično dolaze na vjeronauk s velikom znatiželjom, a koji put i s osjećajem da su došli na još jedan školski sat. Važno je da se kateheta dobro pripravi kako bi stvorio »ugodno raspoloženje«. Vjeronaučni sat treba postati zelena oaza u životu malih polaznika. Trebaju mu se radovati kao divnoj pustolovini, pogledu na vidike duha, pomno praćeni, uvjereni da ih veliki prijatelj istinski voli, jer slijedi evandeosku misao: Pustite dječicu neka dolaze k meni. Zašto, dakle, ne početi s pričom u kojoj je glavni junak vjeroučitelj, njen sadržaj iznenađujući doživljaj, a svršetak iznenađenje?! To je smisao priče koju predstavljam. Jedan doživljaj: Jednom sam dio praznika proveo u malom mjestu u planinama. Mjesto je tako maleno da ga nema ni na zemljopisnim kartama. Ima samo jednu ulicu, jednu trgovinu, ali u njemu vlada blaženi mir. Ljetne večeri su prava milina. Čim sunce zađe, mještani i gosti posjeduju na kamene klupe ispred crkve da popričaju, a blagi ih povjetarac iz obližnje šume ugodno osvježava. Mjesto je okruženo ruševinama staroga rudnika od kojega su ostale tek veće kamene gromade, a neke od njih su ljudima poslužile za zidanje kuća i dvorišnih ograda.

HRABRI ŠTITONOŠA

Najviše se pričalo o starom dvorcu. Prepričavala se tajna da je u nekom kutu podruma ili negdje u njegovoj blizini zakopana poruka, možda poruka najodanijeg štitonoše kralja Fridrika, koji je, na jednom od svojih putovanja, kao gost neke visoke gospode, boravio u tom kraju radi kraljeve zaručnice. Stigao je jednoga ljetnog popodneva s kraljevskom zastavom i pečatima. Imao je gustu crnu kosu i velike tamne oči, a preko crne odjeće nosio je bijeli ogrtač s kraljevskim oznakama. Tako je opisan u rukopisu dvorske knjižnice. Štitonoša se zvao Tannhauser. Donio je dvije poruke: jednu za groficu Blanku, kraljevu zaručnicu, a druga je bila tajna. Nitko nije znao o kakvoj je tajni riječ, no svi su tvrdili da je poruka bila jako važna. Bila je ispisana na pergamentu, vezana crvenom vrpcom i zapečaćena trostrukim kraljevskim pečatom. Gospodar dvorca potajno se dogovorio s kraljevim neprijateljima te je one noći kad je ovaj bio njegov gost pokušao uhititi Tannhausera. Hrabri se štitonoša branio svom snagom. Svjedoci pripovijedaju da nikad nisu vidjeli u mačevanju tako vješta borca. Urotnika je, međutim, bilo mnogo. Tannhauser je sve više uzimao te je na kraju, teško ranjen, preskočio zid i šepajući pobjegao u šumu. Potjera ga nije uspjela pronaći i nitko ga nakon toga nije vidio. Vjerojatno je umro i sahranjen u šumi,

»Postoje tri lijepe

stvari:

noć obasjana zvijez-

dama,

zlatni zalaz sunca na

moru,

planinski vrh pod

snijegom.

Tu je i četvrta, naj-

lijepša stvar:

oči dječaka koji je

susreo Boga.

Tri su jake stvari:

lavljji zov u prašumi,

planina koja prkosi

oluji,

ruka neustrašiva

viteza.

Samo je jedna stvar

jača od prethodnih:

srce djeteta koje živi

svoju vjeru.«

a s njim je sahranjena i kraljeva tajna. Prenošena s koljena na koljeno, legenda se stoljećima čuvala i njegovala. Bilo je i onih koji su tajnu istraživali, no nitko nije uspio otkriti kako je nestao Tannhauser. Sve do ovoga ljeta ...

PEĆINA S DVA IZVORA

Toga osobito vrućeg dana, dok je sunce bilo na zalazu, ljudi su na trgu mirno razgovarali. Blagi je povjetarac otvarao svileni zastor večeri uz skladnu pjesmu veselih zrikavaca. Razgovarali smo o prebrzo prohujalim praznicima kad se pojavio stari Sebastijan. Svi su poznavali toga starog pastira, koji je sa stadom koza dvaput dnevno prolazio selom rado se zaustavljajući u razgovoru s prolaznicima. No, ovaj je put naišao u neuobičajeno vrijeme, pa su se ljudi najprije začudili, a onda i uplašili. Stari Sebastijan je počeo pričati o uspomena na staru kraljevu tajnu pokušavajući im je dozvati u pamćenje. Kad je sam prikupio sve pojedinosti kojih se sjetio i pomno razmotrio poznata mjesta, učinilo mu se da je blizu otkrića prдавne tajne. »Jedna stara narodna pjesma spominjala je pećinu s dva izvora«, govorio je Sebastijan. »Poznajem to mjesto, jer sam onuda prošao bezbroj puta, no nikada je nisam povezivao s legendom ... « Ljudi su postali jako znatiželjni. Rekoše da bi trebalo odmah poći onamo. Netko je otrčao po baklje i druga pomagala, a onda smo se uputili prema pećini.

PORUKA KRALJA FRIDRIKA

Uslijedilo je kopanje stoljećima zatrpane pećine. Kada je uklonjena zemlja s ulaza pećine svjetlost baklje obasjavala je stisnutu šaku viteza u kojoj se nalazilo bjelo platno u kojoj je bio pergament.

Pažljivo su razmaknuli kosti i iz prstiju vjernoga Tannhausera izvukli tajanstvenu poruku njegova gospodara koju je prije smrti umotao u svoj bijeli ogrtač. Umirali su od šmrta da je što prije pročitaju. Plašili su se nasilno otvoriti kraljeve pečate. Pomislili su da možda neće znati pročitati i razumjeti stari jezik. Trkom su se vratili u selo misleći samo na tajanstvenu poruku. U župnikovoj kuhinji pažljivo su otvorili pečate. Nakon toliko stoljeća pročitali su poruku kralja Fridrika. U njoj je pisalo:

»Postoje tri lijepe stvari:

noć obasjana zvijezdama,

zlatni zalaz sunca na moru,

planinski vrh pod snijegom.

Tu je i četvrta, najljepša stvar:

oči dječaka koji je susreo Boga.

Tri su jake stvari:

lavljji zov u prašumi,

planina koja prkosi oluji,

ruka neustrašiva viteza.

Samo je jedna stvar jača od prethodnih: srce djeteta koje živi svoju vjeru.«

TOPLO PREDJELO - PUNJENE I POHANE GLJIVE

Potrebno: 500 g šampinjona, 100 g sira gaude, 100 g šunke za picu, sol, papar, crvena paprika i smjesa za pohanje.

Priprema: Gljive operite, izvadite peteljke i malo ih još izdubite ako mislite da vam je udubina za punjenje mala. Peteljke možete iskoristiti za umak. Sitno nasjeckajte sir i šunku, popaprite, pospite crvenom paprikom i dodajte malo bosiljka po želji. S tim napunite sredinu šampinjona i spojite ih. Za bolju sigurnost i lakše rukovanje zabodite jednu čačalicu. Gljive uvaljajte u brašno, zatim u jaja i na kraju u krušne mrvice. Mrvicama možete dodati sjemenke suncokreta, lana ili sezama. Nakon pet, šest minuta prženja u ulju gljive izvadite na salvetu, pa nakon par minuta poslužite uz umak od gljiva ili tartar umak.

GLAVNO JELO - KANELONI OD PALAČINKI

Potrebno za tijesto za palačinke: 150 g glatkog brašna, 3 jaja, prstohvat soli, 1 žlica ulja, 2,5 dl mlijeka, maslac i ulje za pečenje.

Potrebno za nadjev: 250 g blanširanog špinata, 250 g mljevenog miješanog mesa, 1 luk, 1 češanj češnjaka, prstohvat origana, 2 jaja, 2 žlice krušnih mrvica, sol i svježe mljeveni papar, ulje za prženje luka, 1 žlica maslaca za kalup, 50 g ribanog parmezana za posipanje, 5 dl umaka od rajčice i peršin za ukras.

Priprema: Najprije pripremite tijesto za palačinke: jaja glatko umutite s prosijanim brašnom, solju, uljem i mlijekom. Tijesto ostavite neko vrijeme, zatim ispecite tanke palačinke na ugripanoj masnoći (maslac i ulje). Ohladite. Pećnicu ugrijte na 160°C.

Za nadjev sitno nasjeckajte oguljeni luk i češnjak. U tavi na ugripanom ulju kratko pirjajte luk, začinite ga origanom i ohladite. Ohlađenom luku dodajte jaja, krušne mrvice, sol, papar, češnjak i mljeveno meso pa sve sastojke dobro promiješajte. Jednu po jednu palačinku mažite mjesnim nadjevom i obložite blanširanim špinatom. Savijte ih i složite u prikladnu vatrostalnu posudu. Preko nadjevenih palačinki prelijte umak od rajčice, sve pospite parmezanom i pecite u pećnici 25 minuta. Vruće kanelone ukrasite peršinom i odmah poslužite.

Savjet: ovo jelo možete poslužiti uz pire od krumpira.

DESERT - KOLAČ OD ŠLJIVA

Potrebno: 1 margarin, 200 g šećera, 50 g šećera u prahu, 2 jaja, 30 žlica brašna, 2 vrećice praška za pecivo, 2 vrećice vanilin šećera, 400 g šljiva.

Priprema: 1 margarin umutiti s 200 g šećera, dodati 2 jaja, brašno, prašak za pecivo, vanilin šećer i sve umijesiti. Tijesto podijeliti na dva jednaka dijela i napraviti kugle. Jednu staviti na led da se stegne. Drugu kuglu rastanjiti i staviti u podmazani pleh kao koru. Šljive oprati, očistiti i porezati na četvrtine, pa poredati po razvučenom tijestu. Prvu kuglu tijesta izvaditi iz hladnjaka i naribati na krupnijoj strani ribeža preko šljiva. Peći na 200 stupnjeva Celzija 30-45 minuta. Izvaditi, posuti šećerom u prahu, prohladiti, narezati na kocke i poslužiti.

OČNA KUĆA

optika i ordinacija
na jednom mjestu

551-045

Subotica
Maksima Gorkog 20

KOD GLAVNE POŠTE

Kisela zimnica

Današnji ubrzani život kakav poznajemo, pomalo je istisnuo tradicionalno pripremanje zimnice. Prije nego li se upustite u avanturu oko zimnice (ukoliko je već niste ostavili) evo nekoliko korisnih savjeta i jednostavnih recepata. Osnovno pravilo kod pripremanja zimnice je da morate odabrati kvalitetne namirnice koje ćete dobro oprati i očistiti prije pripreme. Staklenke u koje se namirnice spremaju moraju biti »sterilizirane«, a to ćete vrlo jednostavno napraviti - staklenke i poklopce, nakon što ih operete prije pripremanja zimnice, umjesto brisanja krpom, treba osušiti u pećici na 50 stupnjeva. Kad ste uradili sve potrebno, možete početi slagati povrće. Pokušajte ga slagati što gušće i ostaviti bar 1-2 cm prazno do zatvarača, jer u tome prostoru može biti samo odgovarajuća tekućina za određeno povrće.

AJVAR

Potrebno:

1 kg mesnatih paprika
50 dag patlidžana
15 dag ulja
2 češnja češnjaka
1 feferona
sol i papar
ocat po ukusu

Priprema: Dobro oprane i obrisane paprike ispečemo na štednjaku ili u pećnici. Kad su pečene, olju-

štimo ih i odstranimo sjemenke. Patlidžane prerežemo po dužini, poprskamo uljem i u pećnici pečemo dok ne omekšaju. Ohlađene patlidžane oljuštimo i s paprikama i feferonom sameljemo u mašini za mljevenje mesa ili nekoj sjeckalici. Dodamo preostalo ulje, ocat i zdrobljeni češnjak. Sve skupa kuhamo dok se ne zgusne. Još vruću masu sipamo u staklenke. Prilikom punjenja moramo paziti da ne zamožemo zračni mjehurići. Rubove staklenke obrišemo, prelijemo s malo ulja i povežemo celofanom. Ajvar se može upotrijebiti odmah ili spremati za zimu.

TURŠIJA

Potrebno:

5 litara vode
7 žlica soli
7 žlica šećera
1 vinobran
1,5 l octa

Sve dobro izmiješati kako bi se svi ti sastojci proželi i rastopili. A povrće koje je potrebno staviti u tu smjesu ovisi o vašoj želji, koliko ćete količinski i koje vrste povrća više staviti.

Možete staviti krastavce, papriku koju ćete izrezati, cvjetaču koju ćete prethodno razdvojiti na manje komade, glavicu tvrdog zelenog kupusa kojeg možete razrezati na četiri dijela, zelenu rajčicu, mrkvu izrezanu na ploške ili kolutove, glavice luka, češnjak, masline, feferone ... Povrće dobro oprati, očistiti i jednostavno staviti u veću posudu. Ukoliko imate više povrća, jednostavno udvostručite smjesu kojom ćete preliti povrće. Kako bi vam se

povrće ukiselilo potrebno je minimum mjesec dana. Što duže stoji i što više vrsta povrća ima, s time je bolja turšija.

FEFERONE

Potrebno:

7 litara vode
1,5 litra octa
440 g šećera
220 g soli
2 vinobrana
1 konzervans

U vodu ubacite sve gore navedeno, osim octa, i prokuhajte. Kad smjesa proključa, dodajte ocat i ostavite sve da se ohladi. Izdvojite zdrave feferone, operite ih i osušite, a zatim ih gusto posložite u staklenke. Kad je smjesa potpuno hladna, prelijte feferone u staklenkama i čvrsto ih zatvaračem zatvorite. Ostavite staklenke na tamno i hladno mjesto (ostava ili podrum) i nakon 2 mjeseca uživajte.

POLIKLINIKA
Badaoui
 Pedijatrija, Ginekologija, Urologija, Neurologija, Gastroenterologija
 Kardiologija, Ultrazvuk, Gastroskopiya, Laboratorija, Alergotest
 Budwig protokol, Akupunktura, Biorezonanca-SCIO, Detox, Ellman-Radiotalasna hirurgija
 Tehnika emocionalne slobode-EFT, Masaža, Bahove kapi, Bloptron, Magneti i ostalo...
Poliklinika za vašu porodicu

Jelene Čović 28, 24000 Subotica, 024/553-774, 024/567-495, 064/222-14-20, 063/508-811
 www.badaoui-su.com, poliklinika@badaoui-su.com
 Kućne posete, prevoz pacijenata

ZAZIV DUHA SVETOGA U SUBOTIČKOJ KATEDRALI

Oko 1000 djece i mladih uzrasta od vrtića do fakulteta okupili su se u subotu, 18. rujna, zajedničkim snagama zazvati Duha Svetoga, te s molitvom u srcu započeti ovu školsku i vjeronaučnu godinu.

Hrvatska glazbena udruga »Festival bunjevački pisama« i ove je godine organizirala susret djece koja pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku, kao i djece koja pohađaju katolički vjeronauk u školama. Ove godine svetu misu, zaziv Duha Svetoga, predvodio je katedralni župnik mons. Stjepan Beretić uz koncelebraciju svećenika koji su došli skupa s vjeroučenicima. Od ove godine ova sveta misa, kao i misa zahvalnica za kraj školske godine uvršteni su u kalendar rada za 2010./11. školsku godinu, koji je odobrio i podržao pokrajinski tajnik za prosvjetu dr. Zoltán Jeges. U dogovoru sa svećenicima Hrvatima određeni su termini ovih misa, kako bi ih ravnatelji škola mogli uvrstiti u svoj radni kalendar.

Na misi su prisustvovala djeca iz vrtića »Marija Petković« iz Subotice te učenici osnovnih škola: »Matija Gubec« - Tavankut, »Sveti Sava« - Subotica, »Miloš Crnjanski« - Subotica, »Ivan Milutinović« - Subotica i Mala Bosna, »10. Oktobar« - Subotica, »Sečenji Ištvan« - Subotica, »Ivan Goran Kovačić« - Subotica, »Matko Vuković« - Subotica, »Jovan Mikić« - Subotica, »Đuro Salaj« - Subotica, »Jovan Jovanović Zmaj« - Subotica, »Miroslav Antić« - Palić, »Vladimir Nazor« - Đurđin, »Pionir« - Stari Žednik, zatim iz subotičkih srednjih škola »Bosa Miličević«, HTSŠ »Lazar Nešić«, Gimnazije »Svetozar Marković«, te nekoliko studenata. Osim učenika misi su prisustvovali i ravnatelji pojedinih škola, profesori, nastavnici, te učitelji i vjeroučitelji, kao i časne sestre i svećenici. Pjevanje pod svetom misom predvodili su udruženim snagama VIS »Ritam vjere« i »Apostoli mira« Radio Marije.

U prigodnoj i djeci namijenjenoj propovijedi mons. Beretić je naglasio kako svi u onome što radimo tre-

Budite najbolji

bamo biti najbolji, pa tako i djeca u školi i u učenju trebaju dati svoj maksimum.

»Draga djeco i dragi mladi, i u njivu našega srca je dragi Bog bacio zrno u dobru zemlju. Nosimo sposobnosti talenata. I zato svatko od nas treba biti najbolji. Ako možeš biti skroz odličan onda i trebaš biti. U školi nije najbitnije da se provučesh, nego da budeš naj. Zašto je važno da budeš najbolji? Zato što ćete vi svi jednoga dana biti mame ili tate. Tko od djece voli da ima mamu koja nije naj, ili tatu? Svi vole naj mamu! Zato se potrudi da budeš naj u školi. Sasvim je svejedno igraš li nogomet, folklor, učiš tamburicu ili pjevaš. Što god radiš, trebaš biti naj. Zašto? Zato što će od tebe, jednoga dana, tvoja djeca očekivati da imaju naj tatu i naj mamu.

Jako je važno da oni među vama koji lako uče i oni koji se lako snalaze postignu najveći stupanj obrazovanja, pa da imamo puno prijatelja koji su liječnici, pravnici, da imamo najbolje majstore. Ako možeš biti bolji đak, onda budi, ne zbog mame, nego zbog sebe. A svi znate kako je dobro dobiti dobru ocjenu. Jako je dobro da budeš dobar đak. Ja bih vam poželio da budete jako veseli đaci i da uvijek budete naj. Mnogi od vas će od danas biti najbolji đaci, siguran sam u to...«, rekao je mons. Beretić.

Željka V.

PREDSTAVLJENO NOVO IZDANJE UDŽBENIKA

Škola za tamburu

Novo, obnovljeno izdanje udžbenika koji se čita na svim jezicima svijeta, »Škola za tamburu, prim - bisernicu«, djelo je Lazara Malagurskog ili kako ga mnogi i danas zovu - čika Laze. Ovaj je udžbenik predstavljen 17. rujna u vijećnici Gradske kuće u Subotici.

Lazar Malagurski je osnivač nižeg razreda odsjeka za tamburu u Muzičkoj školi u Subotici 1961. godine, gdje je i sam predavao i podučavao. Katedru je preuzeo od čuvenog Pere Tumbasa Haje, a čika Lazin je učenik bio i današnji voditelj Subotičkog tamburaškog orkestra Stipana Jaramazovića. Sve svoje znanje i umijeće, kao i dugogodišnji staž, zapisao je u ovoj knjizi koja će služiti sadašnjim i budućim

tamburašima. Učenici subotičke Muzičke škole, koji sviraju tamburu, od pokrajinskog tajnika dr. Zoltána Jegesa dobili su nekoliko primjeraka iz kojih će od sada moći učiti.

Na predstavljanju knjige svirali su i članovi Subotičkog tamburaškog orkestra pod ravnanjem Stipana Jaramazovića, kao i Dječji tamburaški orkestar Muzičke škole u Subotici pod ravnanjem Vojislava Temunovića. Osim dva tamburaška orkestra nastupio je i legendarni Zvonko Bogdan.

Dragi mali i veliki tamburaši, ukoliko vam se ukaže prilika uzmite ovu knjigu u ruke i pogledajte djela starih majstora.

Ž. V.

U GOLUBINCIMA OTVOREN VRTIĆ

Suvremeni objekt za mališane

U Golubincima je u srijedu, 15. rujna, otvoren vrtić površine 900 četvornih metara, u čiju je izgradnju općina Stara Pazova uložila 90 milijuna dinara. Vrtić je svečano otvorio predsjednik općine Goran Jović.

U ime Predškolske ustanove »Poletarac« goste je pozdravila Ana Lepšanović, istaknuvši kako će u novom objektu svoje mjesto naći preko 90 mališana, te da je novi objekt potpuno podređen njihovim potrebama.

Golubinci su dobili naj-

ljepši objekt za svoju djecu u općini Stara Pazova. Ovih dana još traju radovi na izgradnji prilaznih staza i parkirališnih mjesta i uređenju okoliša. Uskoro se očekuje i pravi početak rada vrtića.

Osim predstavnika MZ Golubinci i predsjednika općine, otvorenju vrtića nazočili su i direktor Direkcije za izgradnju općine Jovan Tišma i zamjenik pokrajinskog tajnika za propise, upravu i nacionalne manjine Mato Groznica.

Ivan Radoš

PRIČA O FOTOGRAFIJI

Veliki Gibarački šor

Gibarac, najljepše selo na svijetu! Veliki šor. To potvrđuje toranj na župnoj crkvi sv. Ivana Nepomuka, a odmah od crkve je škola. Ta u svakom je našem selu to bilo obilježje središta mjesta.

Fotografija i nije tako stara, negdje s konca 60-ih godina, jer Gibarac je asfaltnu cestu dobio baš 1970. godine, a koju godinu poslije, tamo do 73. ili 74. asfaltirane su sve ulice u selu. I vodovod je Gibarac dobio 1972. godine, a do 1975. voda je dovedena u sve šorove, do svake gibaračke kuće. Trofazna struja također. Glede infrastrukture u mjestu, Gibarac je bio uredno riješen pa je koncem 70-ih, kada

je dobio prvu telefonsku centralu, od 298 kućanstava telefon uvelo čak 179. Tada je već bio pedesetak traktora u selu.

Ali, nitko to Gibarčanima nije poklonio. U selu je vrlo rano prevladalo mišljenje da sami sebi moraju stvoriti uvjete življenja dostojne čovjeka, pa je uveden mjesni samodoprinos od visokih 8 posto, dok su druga sela uvodila 1,5 do 2,5, i tako su Gibarčani iz vlastitih sredstava gradili svoje bolje sutra. Za sebe i svoju djecu.

Zašto sam uzео baš ovu fotografiju? Zbog gusaka, naravno, jer Gibarac je bio poznat po uzgoju gusaka. Općenito, u Gibarcu je bio veliki pašnjak s više od 500 jutara

na kojemu su pasli konji, krdo je bilo od 100 do 300 konja, naravno s pomlatkom. Gibarčani su imali i više od 200 muznih krava, pa je i ta brojka s pomlatkom išla na više od 300, a krdo svinja bilježilo je od 800 do 1200. U to je vrijeme rijetko tko držao bijele svinje.

Guske su bile izvor jeftinog a izdašnog mesa, mada su naši susjedi Slovaci govorili: Guska je nedobra ptica, za jednoga puno, za dvojicu malo. Šalu na stranu, u Gibarcu je svako kućanstvo držalo guske, a svakoga su ih proljeća bake i unuke tjerale na Vrbak. To je dio odmah uz željezničku prugu, gdje su Gibarčani pravili cerpić, nepečenu ciglu, za gradnju pomoć-

nih prostorija u kućanstvu. Tako je Vrbak bio pun rupa od cerpića, što je bio pravi raj za guske i patke, a bogami i za nas djecu, jer tu smo se zimi klizali.

Meso mladih gusaka bilo je vrlo kvalitetno, a gušćji paprikaš je bio nacionalno jelo u Gibarcu. Sjećam se, otac je radio na vršalici kao špajzer, a i sam sam jedne godine u završnom dijelu vršidbe bio kaparaš, a na jelovniku duž čitavoga šora bio je gušćji paprikaš. Iz dana u dan, od kuće do kuće. Ta radovali smo se k'o mala djeca kada bi neka reduša, kod novog domaćina, u novom guvnu, rekla »Oprostite, kod nas je danas grah sa slaninom«.

Autor fotografije je Đorđe Karafilović, nastavnik matematike iz Šida, koji je vrlo volio Gibarac i Gibarčane, i uvjeren sam da je fotografirao gotovo 90 posto gibaračkih svatova, krštenja, krizmi, pa i pogreba.

Gibarčani su držali guske iz nekoliko razloga. Prvo, bio je to izvor jeftinog, ali kvalitetnog i izdašnog mesa, drugo, gušćja su jaja krupnija i kvalitetnija od kokošnjih, i treće, žene su čupale perje i spremale djevojke za udaju. Zimi se čiljalo perje, pucale kokice i kuhao kukuruz, a na posilu se bogme dobro jelo i pilo, pjevalo i veselilo, pa nije čudo da su se poneki mladi upoznali na posilu i sljedeće jeseni i uzeli. Gusaka je u Gibarcu bilo 'mali milijun' i mogu ustvrditi da je Aleksandar Petrović baš u Gibarcu mogao snimiti svoje »Skupljače perja«, a moji bi Gibarčani bili oduševljeni Oliverom Vučo.

Slavko Žebić

www.supijace.co.rs

OD NJIVE DO TRPEZE.

JKP СубОТІЧКЕ ПІЯЦЕ
Szabadkai Piacok KK
JKP Subotičke pijace

Osijek

Poplave

Dani prošloga vikenda bili su popraćeni zastrašujućim slikama izlivanja Save i jezivim prizorima poplavljenih područja u Sloveniji i dijelu Hrvatske kroz koji protječe ova velika rijeka. Subotičani uvijek kukaju kako je velika šteta za naš grad što nemamo rijeku. A sada, nakon svega viđenog, mnogi kažu: »Dobro je što nemamo rijeku.« Narodu se ne može nikako ugoditi...

Samo vas gledam!

Ruđer Bošković

Gdje se i koje godine rodio hrvatski astronom i matematičar Ruđer Bošković?

Kakva je bila njegova temeljita naobrazba?

Koje je godine zaređen i primljen u Isusovački red?

Kako se zove njegova knjiga iz matematike?

Što je izložio u svojoj knjizi o astronomiji »Opera pertinentia ad opticam et astronomiam«?

Gdje je umro i pokopan Ruđer Bošković?

Podone.
13. veljače 1787. godine u Milanu, gdje je i pokopan u crkvi sv. Marije.
Iznosi teoriju o aberaciji svjetlosti i smatra brzinu svjetlosti konstantom.
Elementa mathematicae universae (Rim 1754.).
1740. godine, kada je postao i profesor matematike.
kolegij, filozofija
Osnovna naobrazba u rodnom Dubrovniku, potom u Rimu (Isusovački.
Rodio se u Dubrovniku 18. svibnja 1711. godine.

Razgovaraju Nijemac, Talijan i naš čovjek o tome što su kupili svojim ženama za rođendan.

Nijemac se pohvali:

- Ženi sam uzeo nešto što od 0 do 100 stigne za devet sekundi!
- Što je to? - upitaše ostala dvojica.
- Novi porsche.
- Ja sam uzeo svojoj ženi nešto što od 0 do 100 stigne za 6 sekundi! - replicira Talijan.
- Što je to? - pogledaju ga.
- Novi ferrari.
- E prijatelji moji, ja sam svojoj gospođi uzeo nešto što od 0 do 100 stigne za samo 2 sekunde! - ponosno izjavi naš čovjek.
- Što to može biti? - zapitaše u nevjerici Nijemac i Talijan.
- Vaga.

NOGOMET

MEĐUOPĆINSKA LIGA SOMBOR – APATIN – ODŽACI – KULA

Jesenska rasprodaja u Sonti

SONTA – U petom kolu Međuopćinske nogometne lige Sombor – Apatin – Odžaci – Kula u Sonti su gostovali nogometaši NK Lipara iz istoimenog mjesta u kulskoj općini. Utakmica je odigrana po vrlo hladnom i kišovito vremenu, pred za Sontu neuobičajeno malim brojem gledatelja. Plavi su i na domaćem terenu nastavili s jesenskom rasprodajom bodova. Po nepisanom pravilu, protivnik je poveo 2-0 nakon grubih grešaka Dinamove obrane, da bi početkom drugog poluvremena zgoditkom Vidakovića domaćini smanjili na 2:1. Plavi nastavljaju s napadima, poravnanje je visjelo u zraku, no uslijedila je nova pogreška obrambenih igrača i povećanje vodstva nogometaša Lipara, koji do konca utakmice postižu još dva zgoditka.

Konačni rezultat Dinamo - Lipar 1-5 razlog je za alarm u klubu. Nitko ne može biti zadovoljan samo jednom neodlučenom utakmicom u prvih pet kola, bez obzira koliko je ekipa Dinama mlada i neiskusna. Nogometaši postaju sve bezvoljniji, neredovito treniraju, a ni borbenost ni odnos prema ekipi kod većine nisu na nekoj zavidnoj razini. Predsjednik Upravnog odbora Marinko Domić najavio je neopozivu ostavku, a trener Željko Vidaković već je dulje vrijeme privremeno rješenje. Klub nema sredstava za angažman stručnjaka sa strane, a od Sončana, bivših nogometaša, nitko ne želi na užarenu klupu bez nadoknade. Tako se krug zatvara, a rješenja nema ni na pomolu.

Dinamo: Klecin, Krstin, Rakin, Barunov (Tetkov, Bačić), Iles, Šarac, Duraković (Brkin), Dekan, Mihaljev, Karajkov, Vidaković.

Ostali rezultati: Dunav (Bački Monoštor) – Aleksa Šantić 3-0, Dinamo (Bački Breg) – Omladinac 0-7, Terekveš – Panonija 1-1, OFK Metalac – Graničar 0-2, OFK Šikara – Sloga 1-0 i Jedinstvo – Rusin 1-2.

I. A.

MEĐUOPĆINSKA NOGOMETNA LIGA BAČKA PALANKA – II. RAZRED

Poraz Sloge

PLAVNA – U trećem kolu prvenstva Sloga je izgubila još jednu utakmicu, ovoga puta u Bačkom Novom Selu, od Bačkog Hajduka rezultatom 4-1. Kao što se moglo pretpostaviti, ekipa se nakon dva teška poraza nije oporavila i otišla je u Bačko Novo Selo bez ijednog pričuvnog igrača. Da situacija bude još gora, domaćini nisu pripremili teren po propisima, igralište nije bilo pokošeno, pa su čak i mreže na vratima bile pokidane. Ipak, pogotkom B. Nikolića Sloga je povelu 1-0, ali iznenađna radost nije dugo trajala. Čini se kako je Bački Hajduk dobio još jednog igrača u liku suca, koji je ubrzo dosudio »nepostojeći« jedanaesterac za domaćine i oni su izjednačili na 1-1. U drugom poluvremenu sudac je »izmislio« još jedan jedanaesterac i Bački Hajduk je poveo 2-1. Slogini su igrači postajali sve nemoćniji, neki su bili i ozlijeđeni, ali nije ih mogao nitko zamijeniti. Uslijedio je i treći zgoditak, a kada je prošlo već i regularno vrijeme utakmice »dvanaesti« igrač domaćih je priznao i četvrti pogodak Bačkog Hajduka. Tako je Sloga izgubila i treću utakmicu u ovom jesenskom dijelu prvenstva visokim rezultatom 4-1. U sljedećem kolu Sloga igra na domaćem terenu protiv Neština iz Neština.

SLOGA: Novaković, Stojanović, Nonković, Oto, Sremac, Grublješić, Jovanović, V. Nikolić, B. Nikolić, A. Nikolić, Ž. Nikolić.

Ostali rezultati: Mladost MB – Kulpin 2-1; Borac V. - Labudnjača 6-0; Naša zvezda - Neštin 3-0.

Uvjerljiv poraz Bačke

SRPSKA CRNJA – Domaća Budućnost nanijela je nogometašima subotičke Bačke jedan od najtežih poraza u posljednjih nekoliko sezona Vojvodanske lige skupina Istok, porazivši ih u u susretu 6. kola s uvjerljivih 4-0. Priliku za popravni »bačkaši« imaju u nedjelju, 26. rujna, od 16 sati na svom igralištu, gdje dočekuju momčad Kozare iz Banatskog Velikog Sela.

Ispuštena pobjeda

SUBOTICA – Unatoč vodstvu od 2-0 sve do 83. minute susreta protiv Slobode PS, domaća momčad Spartaka Zlatibor vode nije uspjela osvojiti cijeli plijen u 5. kolu nogometne Super lige Srbije. Gosti su dvama brzim pogocima izborili neodlučen rezultat (2-2), a »golubovima« ostaje žal za propuštenom prilikom s dva boda više učvrstiti poziciju na tablici. U sljedećem kolu Spartak ZV gostuje kod Partizana u Beogradu.

Z. P.

KARATE

Novi uspjesi KK Enpi

LUKAVAC, ŠABAC – U okviru priprema za predstojeće Svjetsko prvenstvo za kadete i juniore i Svjetski kup za djecu od 8-13 godina, koji će se održati u Italiji, od 22. do 24. rujna, članovi Karate kluba Enpi, a reprezentativci Srbije, nastupili su na dvama jakim međunarodnim turnirima: LUKAVAČKI PATAK – LUKAVAC 18. rujna 2010. (7 zlatnih, 6 srebrnih i 2 brončane medalje)

Zlato: ekipa juniora u borbama (Milan Čopić, Ognjen Graovac, Stefan Graovac), ekipa kadeta (Petar Bajić, Đorđe Vuković, Leon Biro Blagojević), Milan Čopić – juniore borbe + 73 kg, Stefan Graovac – juniore borbe + 68 kg, Đorđe Vuković – kadeti + 57 kg, Đorđe Vuković – nade + 50 kg, Maja Svrdlin – kadetkinje kate.

Srebro: Simona Ivković – kate, Simona Ivković – borbe – 40 kg, Leon Biro Blagojević – kadeti – 45 kg, Petar Bajić – kadeti borbe + 57 kg, Stefan Graovac – juniore borbe + 73 kg, Ognjen Graovac – kate.

Bronca: Petar Bajić – borbe nade – 50 kg, Leon Biro Blagojević – kate. ČIVIJADA OPEN 2010 – ŠABAC 19. rujna 2010. (13 zlatnih, 2 srebrne)

Zlato: ekipa juniora u borbama (Stefan Graovac, Milan Poledica, Milan Čopić, Ognjen Graovac), Đorđe Vuković – borbe, Leon Biro Blagojević – kate, Leon Biro Blagojević – borbe, Ognjen Graovac – kate, Ognjen

Vica Optika

* 2400 Subotica, Vladimira Nazora 8 *

* Tel.: 024/521 100, 064 00 777 40 *

* Kompjuterski pregled i provera vida *

* Sočiva: sa dioptrijom i u boji *

* Brza nabavka specijalnih stakala i kvalitetna ugradnja istih *

* Odloženo plaćanje penzionerima *

* Sindikalni krediti *

* Mogućnost plaćanja: karticom, čekovima građana, virmanska uplata, gotovina *

* Radno vreme: 8-12, 17-19 subotica: 9-12 *

Graovac – borbe, Simona Ivković – kate, Simona Ivković – borbe, Maja Svrđlin – kate, Milan Poledica – borbe, Stefan Graovac – borbe, Dragoslav Jovičić – borbe, Ana Radulović – kate.

Srebro: Milan Čopić – borbe, Nikola Maravić – kate.

Ovoga vikenda KK Enpi će nastupiti na sljedećim natjecanjima:

Subota 25. rujna - Apatinski pobjednik – Apatin, Karate turnir »Čoka 2010«

Nedjelja 26. rujna - Vila kup – Doboj, Toplica open – Prokuplje

Svi turniri su u okviru priprema za Italiju, gdje će iz KK Enpi za reprezentaciju Srbije nastupiti preko 20 natjecatelja.

BOKS

Vojvođanska »Zlatna rukavica«

SUBOTICA – Internacionalni bokserski turnir Vojvođanska »Zlatna rukavica« održat će se od 24. do 26. rujna u Subotici. Svoje je sudjelovanje po prijavama potvrdilo 60 inozemnih i 15 domaćih boksača mladih kategorija, pa će ovaj turnir okupiti veliki broj kvalitetnih i perspektivnih natjecatelja amaterskog boksa.

Dva rođena Subotičanina, Denis Memetović i Vanja Bačić, kojima ovaj nastup predstavlja važnu etapu u pripremama za Olimpijske igre u Londonu 2012. godine, imat će lijepu priliku dokazati se i pred domaćom publikom.

Prvi dan turnira, odnosno kvalifikacije za ulazak u polufinale, održat će se u sportskoj dvorani OŠ »Sečenji Istvan«. Polufinalne i finalne borbe održat će se u subotu i nedjelju, 25. i 26. rujna, u atriju hotela »Galleria« u Subotici.

RIBOLOV

Ponovno u I. master ligi Srbije

BAČ – U organizaciji SR »Podunavlje« iz Bača prošloga je vikenda na kanalu DTD u Baču održano natjecanje u sportskom ribolovu. Sudjelovalo je trinaest ekipa iz cijele Srbije, a glavni sudac je bio Antun Filipović iz Bača. Predsjednik, a istodobno i natjecatelj »Podunavlja« iz Bača, šezdesetpetogodišnji Ante Čavar izimno je zadovoljan tijekom natjecanja, a osobito plasmanom svoje ekipe: »Do sada smo bili na 10. mjestu Druge lige Srbije i rezultat u zadnja dva kola nas je doveo na drugo mjesto Druge lige i donio plasman u Prvu master ligu Srbije. Iako nam vrijeme nije pogodovalo zbog kiše i vjetrova, ulov je bio jako dobar i svi smo zadovoljni. Ovaj rezultat nas ujedno i obvezuje na bolji rad i uspjeh, što podrazumijeva i potrebu za većim novcem, jer naš rad, a samim tim i rezultati ovise o novcu Sportskog saveza općine Bač«, rekao je u kraćoj izjavi Čavar.

S.Č.

RUKOMET

Uvjerljiva pobjeda u gostima

BAČKI GRAČAC – S uvijek teškog gostovanja u Bačkom Gračacu u utakmici koja je odigrana protiv RK Borac, RK Stanišić je odnio uvjerljivu pobjedu rezultatom 23-19. Strijelac utakmice je bio Milan Komazec - Kesko s 10 golova.

S. T.

JEDRENJE

Regata »Berbanski dani«

PALIĆ – Ovog je vikenda na Paliću održana tradicionalna Regata »Berbanski dani«, uz sudjelovanje 74 natjecatelja, sa 64 čamca iz 6 klubova Srbije i Vojvodine. Vrijeme je u nedjelju bilo kišovito s jakim vjetrom. Zbog pojačanog vjetrova desetak mladih natjecatelja je bilo prinuđeno napustiti regatu. Nakon prevrtanja, spasilačka im je služba pomogla i otpratila ih do obale. Ukupno 3 utrke su održane tijekom dvodnevne regate.

Natjecatelji Jedriličarskog kluba Palić veoma su uspješno nastupali na ovoj regati:

Klasa 470: Vjekoslav Futo, kormilar i Stevan Sedlak, mornar, osvojili su 1. mjesto, u klasi Finn Ladislav Polaček bio je treći, dok je u klasi Laser 4.7 mladi natjecatelj Miloš Slavić završio na petom mjestu. Najmlađi natjecatelji u klasi Optimist zauzeli su sljedeća mjesta: Larisa Buljovčić 4. mjesto kod djevojčica, Stela Buljovčić 4. mjesto do 12 godina, Ivan Kiš 4. mjesto, Balint Firstner 5. mjesto u kategoriji dječaka. Na ovoj regati prvi put su se natjecali i novi jedriličari JK Palića, početna škola od ove sezone.

STOLNI TENIS

Poraz na startu

SUBOTICA – Stolnotenisači STK Spartak II poraženi su u 1. kolu Druge lige od gostujuće momčadi STK Mlinoproducta iz Ade s 3-4. Posljednji odlučujući bod gostima donio je Zoltan Kovač pobjedom protiv domaćeg igrača Aleksandra Stančevića 3-1.

**MILENIJUM
OSIGURANJE**

- Registracija i osiguranje motornih vozila
- Najpovoljnije osiguranje imovine,
- Kasko osiguranja motornih vozila i radnih mašina plaćanjem na 12 rata
- Osiguranje robe u transportu i osiguranje nezgode
- Putna zdravstvena osiguranja
- Sigurna i brza isplata štete
- Postanite i Vi član velike porodice "Croatia osiguranja" D.D. iz Zagreba

"Milenijum osiguranje" A.D.O. Beograd - Filijala Subotica
24000 Subotica, Karađorđev put 38, telefon: +381 (24) 555-867 i 552-406
E-mail: mios@tippnet.co.yu
Radno vreme: od 8 do 16 časova

POGLED S TRIBINA

Split

Ruku na srce, Dinamo predvođen sjajnim trenerom Vahidom Halilhodžićem učinio je veliku stvar pobjedom protiv španjolskog Villarreala (2-0), ali ovoga puta kolumna se jednostavno mora posvetiti Splićanima, i to ne samo hajdukovima. Ako pogledate tablicu Prve HNL vidjet ćete kako prvo i treće mjesto zauzimaju, po prvi puta u povijesti hrvatskog nogometa, dvije momčadi iz grada pod Marjanom. Dapače, nepuna 24 sata između subote i nedjelje, čelnu je poziciju zauzimala momčad RNK Splita, koja je prije neko-

liko godina tavorila u četvrtoligaškom razredu. Nakon pola stoljeća Split je ponovno postao grad koji se može podići prvoligaškim derbijem (prvi ovosezonski povijesni duel u Parku mladeži završen je 1-1, a Splićani izvanrednom prigodom da svake nedjelje imaju priliku gledati susrete Prve HNL. Hajduk je plasmanom u Euroligu, nakon uspješnog nastupa u Ligi prvaka (1994.-95.), napravio najveći rezultat-ski pothvat u posljednjih petnaest godina, a odlične igre u novoj sezoni HNL dovele su ga na vrh ligaške tablice. Susjedi iz Parka mladeži, RNK Split, nastojat će već u prvoj sezoni hrvatske nogometne elite ostvariti još jedan nevjerojatan pothvat i u debiju pokušati izboriti mjesto u Europi. Hajduk je ove jeseni s ponosom već u Europi, a dogodine bi Split, pokraj 1. HNL, mogao imati i dupli europski program.

D.P.

NOGOMET

Hajduk drži vrh

Pobjedonosnim golom Brkljače u posljednjim trenucima jadranskog derbija u Rijeci (0-1), nogometaši Hajduka su preuzeli vrh tablice Prve HNL. Dinamo je po istom scenariju, pogotkom Barbarića u 90. minuti, slavio u zagrebačkom derbiju protiv Zagreba (1-0) i na bod ostao iza Splićana.

Ostali rezultati: Karlovac – Slaven 1:0, Zadar – Istra 1961 2:0, Split – Lokomotiva 1:0, Varaždin – Cibalia 2:1, Inter – Osijek 1:0, Hrv. dragovoljac – Šibenik 0:1

Tablica: Hajduk 18, Dinamo 17, Split, Rijeka 16, Varaždin 14, Zagreb 13, Karlovac, Slaven 12, Cibalia, Lokomotiva 11, Osijek, Zadar 10, Inter 9, Šibenik 6, Istra 1961, Hrv. dragovoljac 2

RUKOMET

Goluzi novi izbornik

Dosadašnji pomoćnik Line Červara, najtrofejniji hrvatskog rukometnog izbornika u povijesti, Slavko Goluzi imenovan je novim izbornikom muške rukometne reprezentacije Hrvatske. U kvalifikacijama za plasman na EP u Srbiji 2012. godine Hrvatska će igrati protiv Španjolske, Rumunjske i Litve, a novi prvi čovjek reprezentacije je najavio kako većih izmjena u sastavu neće biti.

TENIS

Srbija u finalu Davisova kupa

Senzacionalnim pobjedama Janka Tipsarevića u obje pojedinačne partije protiv Berdicha i Stepaneka, te vrijednim poenom Novaka Đokovića u singlu protiv Berdicha, Srbija je prvi puta u svojoj povijesti izborila plasman u veliko finale Davisova kupa. Početkom prosinca u Beogradu, protiv drugog finalista Francuske, imat će priliku postati 13. momčad koja je uspjela osvojiti »salataru« namijenjenu pobjedniku najjačeg svjetskog reprezentativnog teniskog natjecanja. Podsjećamo kako je Srbija na putu do finala u četvrtfinalu svladala Hrvatsku u Splitu, a sada joj se može pridružiti među pobjednicima Davisova kupa.

ATLETIKA

Blanka osvojila Kawasaki

Spreskočenih 197 cm najbolja hrvatska i svjetska skakačica u vis Blanka Vlašić osvojila je prvo mjesto na mitingu u japanskom Kawasaki i još jednim trijumfom okončala iznimno uspješnu sezonu. U dosadašnjoj natjecateljskoj karijeri Splićanka je 98 puta skočila preko 2 m i nedostaju joj još dva preleta do prelaska u trocifreni klub.

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće
- Subotica, Karađorđev put 2,
- Telefon (danonoćno):
(024) 55-44-33

Raspored sprovoda i umrlice na
Internetu: www.funero.co.rs
e-mail: funero@funero.co.rs
Mogućnost odloženog plaćanja.
Kod smrti umirovljenika umanjujemo račun
za iznos posmrtno pomoći koju daje PIO.

NEBOJŠA MEZEI, NOGOMETAŠ NK SPARTAK ZLATIBOR VODA

Čekam svoju šansu

Mladi talentirani nogometaš usavršavao se u mladim selekcijama beogradskog Partizana

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Povratak

Volio bih se jednog dana vratiti u Partizan i zaigrati u prvoj momčadi kluba u kojem sam proživio četiri godine najranije mladosti.

Još kao učenik osnovne škole mladi subotički nogometaš *Nebojša Mezei*, zahvaljujući svom talentu, otisnuo se put Beograda i postao član višestrukog državnog prvaka Partizana. Prošavši sve mlađe selekcije u klubu, proveo je određeno vrijeme na »kaljenju« u momčadima Teleoptika i Voždovca,

a nakon ljetosnje probe u redovima jedinog subotičkog superligaša potpisao je za momčad Spartaka Zlatibor vode i vratio se nakon pet godina u rodni grad. U iščekivanju njegovog debija za »golubove«, zamolili smo ga za kraći razgovor i priliku da se predstavi svojim budućim navijačima.

»Tijekom ljetne pauze ukazala mi se prilika za probu u Spartaku Zlatibor vodi, vrijedno sam trenirao i na koncu mi je ponuđen ugovor, pa sam od ove sezone licencirani nogometaš u jednoj subotičkoj superligaškoj momčadi. Marljivo treniram i očekujem svoju priliku za dokazivanje u ekipi koja zauzima vrh nogometne elite u Srbiji«, pojašnjava Nebojša kako je došlo do njegovog pristupanja novom klubu.

PARTIZAN

Sa samo četrnaest godina Nebojša Mezei se preselio u glavni grad, nakon što su skauti Partizana prepoznali njegov talent i pozvali ga u redove mlađih klupskih selekcija. A kako je bilo već tako rano otići iz obiteljskog doma, Nebojša kaže: »Momčad starijih pionira je bila moja prva selekcija u kojoj sam debitirao u Partizanu pod vodstvom trenera *Dušana Trbojevića*, a potom sam tijekom sljedeće četiri godine prošao sve mlađe selekcije u klubu, sve do omladinske momčadi iz koje sam sa sedamnaest godina prešao u Teleoptik. Iskreno, na početku mi nije bilo baš lako i prvih par mjeseci privikavanja sam teško podnosio, ali skupa s moja dva cimera i klupska druga s kojima sam živio u unajmljenom stanu uspio sam se adaptirati na novu sredinu, završiti prvo osnovnu, a zatim i srednju školu, te usporedno vrijedno raditi na nogometnom usavršavanju. Danas, kada se svega sjetim, osjećam ponos što sam dio svoje mladosti proveo u jednom tako velikom klubu«.

LIJEVI BOČNI

Mjesto u prvoj postavi Spartaka ZV Nebojša će pokušati izboriti na svojoj poziciji lijevog bočnog.

»Počeo sam na poziciji lijevog veznog, ali me je svojevremeno u najmlađim danima izbornik subotičke reprezentacije *Pršić* povukao na lijevog bočnog, procijenivši kako na ovoj poziciji mogu više pružiti i od tada, sve do danas, ostao sam uz lijevu crtu nogometnog terena. Ova pozicija u suvremenom nogometu bez klasičnih krilnih napadača je postala izuzetno važna i zahtijeva mnogo trčanja i dodatnog angažmana u fazi napada. Osobno smatram kako je moja najveća kvaliteta u dobrom i snažnom udarcu, te preciznom centaršutu s kojim sam u poziciji uposliti suigrače koji igraju u navali. Svih proteklih godina sam dosta radio na svim ovim elementima, trudeći se usavršiti ih što bolje«, opisao je Nebojša svoju igračku poziciju.

SPARTAK ZLATIBOR VODA

»Povratak u rodni grad donio mi je dvostruko zadovoljstvo jer sam u prilici biti dio jednog jakog superligaškog kolektiva, a pritom podstajarski život zamijeniti povratkom pod obiteljski krov. Uz nove suigrače, vratio sam se i svojim starijim prijateljima iz djetinjstva, što bi mi trebalo donijeti još jači motiv za dokazivanje na superligaškom planu. Spartak ZV je iskusna momčad koja je fenomenalno odigrala cijelu proteklu sezonu u Superligi i po prvi puta u svojoj povijesti izborila plasman u Europu. Nastupi u kvalifikacijama za Euroligu donijeli su momčadi novu snagu, a odličan start u prvim kolima novoga prvenstva potvrđuje kako se radi o jednoj kvalitetnoj momčadi predvođenoj kvalitetnim i iskusnim stručnjakom, kakav je trener *Miranović*. Na meni je da vrijednim radom i maksimalnim zalaganjem izborim svoje mjesto u prvoj momčadi«.

Subotica-trans

SUBOTICA-TRANS obavještava cijenjene putnike na međunarodnoj autobusnoj liniji, Subotica – Zagreb, važe cijene prijevoza s nizom pogodnosti:

- djeca do 6 godina voze se besplatno
- djeca od 6 do 12 godina imaju popust 50% (cijena povratne karte iznosi 1.225 din.)
- studenti uz prikaz studentske legitimacije (koja se dobiva na autobusnoj stanici) uživaju popust od 20% (povratna karta je 3.332 din., a u jednom smjeru 1.960 din.)

POPUSTI VAŽE ISKLJUČIVO ZA IZRAVNU LINIJU OD SUBOTICE DO ZAGREBA U OBA SMJERA I VAŽE 30 DANA.

VAŠ SUBOTICA-TRANS

Tel.: 024/555-566

PETAK
24.9.2010.

06.00 - Najava programa
 06.05 - Trenutak spoznaje (R)
 07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.05 - Vijesti
 07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
 08.35 - Vijesti
 08.40 - Dobro jutro, Hrvatska
 09.07 - Čarolija 10, serija (R)
 10.00 - Vijesti
 10.10 - Vijesti iz kulture
 10.15 - Overland 3 - Od Cape Towna do Nord Kappa: Tanzanija-Kenija, dokumentarna serija
 11.10 - Oprah show (1242.)
 12.00 - Dnevnik
 12.30 - More ljubavi
 13.20 - Sutra je novi dan 2, serija
 14.05 - Vijesti
 14.20 - Drugo mišljenje: Život s ambrozijom
 15.00 - Luda kuća 2, humoristična serija
 15.40 - Emisija pučke i predajne kulture
 16.15 - Vijesti
 16.25 - Hrvatska uživo
 17.40 - Proces
 18.05 - Iza ekrana
 18.45 - Odmori se, zaslužio si 1 - TV serija
 19.30 - Dnevnik
 20.10 - Otvorenje Varaždinskih baroknih večeri
 21.45 - Dnevnik 3
 22.25 - Peti dan, talk-show
 23.20 - Filmski maraton: Veliki Lebowski, film
 01.15 - Filmski maraton: Transamerika, film
 02.55 - Galactica 4, serija
 03.40 - Sutra je novi dan 2, serija
 04.25 - Pravi igrači, serija
 05.10 - Skica za portret
 05.20 - Oprah show

06.15 - Najava programa
 06.20 - More ljubavi
 07.05 - 101 dalmatinac, crtana serija
 07.30 - Žderonja, crtana serija
 07.55 - Mala TV:
 --- - TV vrtić: Vitamini
 --- - Crtani film
 --- - Tajni dnevnik patke Matilde
 08.25 - Dvorac igračaka, serija za djecu
 08.50 - Školski program:
 --- - Puni krug
 --- - Glazbeceda: Na slovo L
 09.35 - Na prvi pogled, serija

za djecu
 10.00 - Prijenos sjednice Hrvatskog sabora
 13.30 - Galactica 4, serija
 14.15 - Školski sat
 15.00 - Bio jednom jedan dječak, film
 16.35 - Briljanteen
 17.15 - Hokej na ledu, EBEL liga: Medveščak - VSV, prijenos
 19.45 - Hit dana
 20.00 - Filmovi naših susjeda: Duhovi Sarajeva, film
 21.40 - Starci 1, humoristična serija
 22.10 - Nijemi svjedok 11, mini-serija
 23.40 - Pravi igrači, serija
 00.25 - Jarun: T-Mobile In Music Festival - TBF, snimka koncerta
 01.25 - Kraj programa

06.00 Hitni slučaj, serija (10/12)
 06.55 Dona Barbara, serija (149/190)
 07.45 Bumba, crtana serija (87-88/150)
 08.05 Fifi i cvjetno društvo, crtana serija (40/52)
 08.20 Roary, crtana serija (15/52)
 08.45 Dona Barbara, serija (150/190)
 09.45 U ime ljubavi, serija (137-138/170)
 11.45 Naša mala klinika, serija (22/35)
 12.45 IN magazin
 13.30 Provjereno
 14.25 Dona Barbara, serija (151-152/190)
 16.20 U ime ljubavi, serija (139/170)
 17.00 Vijesti Nove TV
 17.25 U ime ljubavi, serija - nastavak
 17.35 U ime ljubavi, serija (140/170)
 18.30 IN magazin
 19.15 Dnevnik Nove TV
 20.05 Supertalent, talent show
 21.45 Mlade je slade, film
 23.40 Bliski odnosi, film
 01.35 Ezo TV, tarot show
 03.05 Bez izbora, igrani film
 04.50 Skriveno oružje, film
 06.15 Kraj programa

06.05 Miffy, animirana serija
 06.20 RTL ritam zona - Urban, glazbena emisija
 08.30 Ekkluziv, magazin (R)
 08.50 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
 10.00 1001 noć, dramska serija (dvije epizode) (R)
 11.25 Zabrana ljubav,

sapunica
 12.20 Nestala, telenovela
 13.10 Los Victorinos
 13.55 Andeo i vrag, telenovela (dvije epizode)
 15.35 Cobra 11, kriminalistička serija (dvije epizode)
 17.20 Bibin svijet, humoristična serija (dvije epizode)
 18.30 Vijesti
 18.55 Ekkluziv, magazin
 19.10 Večera za 5, lifestyle emisija
 20.00 1001 noć, dramska serija (dvije epizode)
 21.30 Instruktor, humoristična serija
 22.00 Slučajni turist, putopisni show
 23.00 Munjeni i zbunjeni, igrani film, komedija
 00.50 Vijesti, informativna emisija
 01.00 Vampir u Brooklynu, igrani film
 02.45 Astro show, emisija uživo

SUBOTA
25.9.2010.

06.05 - Najava programa
 06.10 - Drugo mišljenje: Život s ambrozijom (R)
 07.05 - Iza ekrana (R)
 07.30 - Emisija pučke i predajne kulture (R)
 08.00 - Vijesti
 08.10 - Kinoteka - ciklus klasičnog vesterna: Omča za vješanje, film
 09.25 - Dokumentarni film
 10.00 - Vijesti
 10.10 - Vijesti iz kulture
 10.15 - Kućni ljubimci
 10.50 - Veterani mira, emisija za branitelje
 12.00 - Dnevnik
 12.31 - More ljubavi, telenovela
 13.20 - Prizma, multinacionalni magazin
 14.05 - Duhovni izazovi
 14.40 - Kulturna baština: Brijuni
 14.55 - Eko zona
 15.25 - Prirodni svijet 3: Stanovnici šume hrasta plunjaka, dokumentarna serija
 16.20 - Euromagazin
 16.55 - Vijesti
 17.05 - Reporteri: Tony Blair: "Putovanje"
 18.10 - U istom loncu, kulinarski show
 18.45 - Potrošački kod
 19.15 - LOTO 7/39
 19.30 - Dnevnik
 20.10 - Što je muškarac bez brkova, hrvatski film

22.05 - Momci s Madisona 3, serija
 23.00 - Vijesti
 23.20 - Slagalice strave 2, američki
 00.55 - Filmski maraton: Kralj gubitnika, film
 02.35 - Filmski maraton: Psi lutilice, film
 04.05 - Reporteri: Tony Blair: "Putovanje" (R)
 05.10 - U istom loncu, kulinarski show (R)

07.00 - Panorame turističkih središta Hrvatske
 07.05 - Najava programa
 07.10 - More ljubavi, telenovela (R)
 07.55 - Trolovi, crtana serija
 08.20 - Slučaj za ekipu BARZ, serija za djecu (R)
 08.45 - Vrijeme je za Disneyja: Moji prijatelji Tigar i Pooh
 09.35 - Pustolovine Sare Jane 2, serija za djecu
 10.00 - Ni da ni ne: Varanje na testovima
 10.55 - Heidi, britansko-kanadsko-njemački animirani film
 12.15 - Briljanteen (R)
 12.55 - Seventeen Again, američki film
 14.30 - Što ako..., dokumentarni film
 15.55 - Singapur: F1 - kvalifikacijska utrka, prijenos
 17.10 - Svoga tela gospodar, snimka kazališne predstave
 19.25 - Sting Specijal
 20.00 - HNL: Zagreb - Rijeka, prijenos
 21.55 - HNL - emisija
 22.45 - Sinovi anarhije, serija
 23.40 - Sinovi anarhije, serija
 00.25 - Vrijeme je za jazz: Juvavum Brass featuring James Morrison (1.)
 01.20 - Kraj programa

06.25 Iznevjereno prijateljstvo, igrani film
 07.50 Dora istražuje, crtani film (47/64)
 08.15 Timmy Time, crtana serija (3/52)
 08.30 Winx, crtana serija (3/52)
 08.55 Chuggington, crtana serija (5/52)
 09.10 Ben 10: Alien Force, crtana serija (9/26)
 09.40 Kinder surprise memori kviz

HRT2, NEDJELJA,
26.9.2010., 20.05
KRALJEVSTVO NEBESKO
 – britansko-španjolsko-američko-njemački film
(KINGDOM OF HEAVEN, 2005.)

Srednjovjekovna Francuska 1184. godine. Markantni Balian (O. Bloom) mladi je kovač koji nakon tragične smrti djeteta i samoubojstva supruge dozna da je njegov pravi otac utjecajni križarski plemić Godfrey od Ibelina (L. Neeson). Prisiljen zbog

09:50 Bračne vode, serija (16/26)
 10:20 Frikovi, serija (4/16)
 11:20 Smallville, serija (10/20)
 12:20 Kloniraj me, igrani film
 14:00 Iznevjereno prijateljstvo, igrani film
 15:40 Mlade je slade, igrani film
 17:00 Vijesti Nove TV
 17:10 Mlade je slade, igrani film - nastavak
 17:50 Lud, zbunjen, normalan, serija (3/17)
 18:25 Lud, zbunjen, normalan, serija (3/25)
 19:15 Dnevnik Nove TV
 20:05 Daleko od očiju, igrani film
 22:10 15 minuta, igrani film
 00:25 Zatvorski obračun, igrani film
 02:10 Ezo TV, tarot show
 03:40 Zaboravljeni, igrani film
 05:10 Bliski odnosi, igrani film
 06:50 Kraj programa

07.15 Miffy, crtana serija
 07.55 Crvene kapice, crtana serija
 08.20 YooHoo i prijatelji, crta na serija
 08.50 Bakugan, crtana serija
 09.15 Učilica, dječji kviz (uživo)
 09.35 Sinovi i kćeri, humoristična serija
 10.20 Malcolm u sredini, humoristična serija
 12.05 Majmunska posla, film
 13.55 Moderni problemi, film
 15.35 Dutch, igrani film
 17.25 Zvijezde Ekstra: Johnny Depp, zabavna emisija kviz

ubojstva svećenika pobjeći, Balian se pridruži ocu te s njim krene na dugo putovanje prema Messini. Uči rukovati mačem i boriti se, te naposljetku primi i titulu križarskog viteza...

Nagrađivani epski povijesni spektakl «Kraljevstvo nebesko», scenarista Williamsa Monahana, još je jedno ostvarenje glasovitog Ridleya Scotta, nekadašnjeg redatelja reklamnih spotova nominiranog za Oscara za režije izvrsnih ostvarenja. Scottov film uzbudljivo je ostvarenje čija priča te fascinante i iznimno uzbudljive sekvence borbi za Jeruzalem gledatelja ostavljaju bez daha.

Uloge: Orlando Bloom, Eva Green, Jeremy Irons, Liam Neeson, Brendan Gleeson, Edward Norton, Ghassan Massoud, Marton Csokas, Alexander Siddig, David Thewlis, Kevin McKidd, Ulrich Thomsen, Iain Glen
Scenarist: William Monahan
Redatelj: Ridley Scott

- 15.50 - Coco Chanel, mini-serija
- 17.20 - 50 godina Tereze, koncert
- 18.45 - Globalno sijelo
- 19.15 - LOTO 6/45
- 19.30 - Dnevnik
- 20.10 - 1 protiv 100, kviz
- 21.05 - Kenjac, hrvatski film
- 22.40 - Paralele
- 23.15 - Vijesti
- 23.25 - Vijesti iz kulture
- 23.35 - Pusher, danski film
- 01.20 - Reprizni program (R)
- 04.50 - Plodovi zemlje (R)

- 07.00 - Panorame turističkih središta Hrvatske
- 07.05 - Najava programa
- 07.10 - Brucknerova Sedma - Simfonijski orkestar HRT-a pod ravnanjem Nikše Bareze
- 08.10 - Zlatna kinoteka: Sabrina, američki film
- 10.00 - Trsat: Misa, prijenos
- 12.00 - Biblija
- 12.10 - Opera box
- 12.40 - Putovanja željeznicom, dokumentarna serija
- 13.25 - Studio F1
- 13.50 - Singapur: F1 za Veliku nagradu Singapura
- 15.40 - Studio F1
- 16.10 - Buzet: Brdska utrka - EP u automobilizmu, reportaža
- 16.35 - Magazin LP
- 17.00 - Olimp - sportska emisija
- 17.25 - Osijek: Rukomet, Croatia cup: Hrvatska - Srbija, prijenos
- 19.00 - Olimp - sportska emisija
- 19.30 - Garaža
- 20.05 - Kraljevstvo nebesko, američki film
- 22.30 - Posebni dodaci, emisija o filmu
- 23.00 - Filmski butik: Treći čovjek
- 00.40 - Kraj programa

- 06.55 Dora istražuje, crtana serija (48/64)
- 07.20 Timmy Time, crtana serija (4/52)
- 07.35 Winx, crtana serija (4/52)
- 08.00 Chuggington, crtana serija (6/52)
- 08.15 Ben 10: Alien Force, crtana serija (10/26)
- 08.45 Kinder surprise memori kviz
- 08.55 Brza blagajna, serija

- (5/5)
- 09.25 Automotiv, auto-moto magazin
- 09.55 Magazin Lige prvaka
- 10.25 Heroji, serija (7-8/26)
- 12.25 Svaki put kad se rastaje-mo, igrani film
- 14.15 Istražiteljica, igrani film
- 16.00 Supertalent, talent show
- 17.00 Vijesti Nove TV
- 17.10 Supertalent, talent show- nastavak
- 17.55 Lud, zburjen, normalan, serija (4/17)
- 18.30 Lud, zburjen, normalan, serija (4/25)
- 19.15 Dnevnik Nove TV
- 20.05 Periferija city, serija (2/14)
- 21.05 Superman - povratak, igrani film
- 23.50 Red Carpet, showbiz magazin
- 01.15 Televizijska posla, serija (4/22)
- 01.45 Projekt meduza 1, film
- 03.15 Projekt meduza 2, film
- 04.45 Red Carpet, showbiz magazin
- 05.55 Kraj programa

- 06.10 Miffy, animirana serija
- 06.45 Crvene kapice, crtana serija
- 07.05 Yoohoo i prijatelji, crtana serija
- 07.40 Bakugan, crtana serija
- 08.15 Jesen stiže, dunjo moja, dramska serija
- 09.10 Malcolm u sredini, humoristična serija (četiri epizode)
- 11.10 Slučajni turist, putopisni show (R)
- 12.05 Columbo: Vrabac u ruci, kriminalistička serija
- 13.45 Sportska groznica, igrani film
- 15.35 Sahara, igrani film, avanturistički (R)
- 17.30 Discovery: Preživjeti divljinu - Belize, dokumentarni film
- 18.30 Vijesti
- 19.05 Ekzkluziv, magazin
- 20.00 Zatamnjenje, igrani film
- 21.45 CSI, kriminalistička serija (dvije epizode)
- 23.25 Zanimanje špijun, film
- 01.35 Vertikalna granica, film
- 03.35 Minsignor, igrani film

**PONEDJELJAK
27.9.2010.**

- 05.45 - Split: More
- 06.15 - Mir i dobro

- 07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
- 07.05 - Vijesti
- 07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
- 07.35 - Vijesti
- 07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
- 09.05 - Čarolija 10, serija
- 10.00 - Vijesti
- 10.10 - Vijesti iz kulture
- 10.15 - Overland 3 - Od Cape Towna do Nord Kappa: Kenija-Etiopija, dokumentarna serija
- 11.10 - Treća dob, emisija za umirovljenike
- 12.00 - Dnevnik
- 12.30 - More ljubavi
- 13.20 - Sutra je novi dan 2, serija
- 14.05 - Vijesti
- 14.20 - Normalan život, emisija o obitelji
- 15.00 - Luda kuća 2, humoristična serija
- 15.40 - Glas domovine
- 16.15 - Vijesti
- 16.25 - Hrvatska uživo
- 17.50 - 8. kat, talk-show
- 18.45 - Odmori se, zaslužio si 1 - TV serija
- 19.30 - Dnevnik
- 20.10 - Latinica
- 21.50 - Poslovni klub
- 22.30 - Dnevnik 3
- 23.00 - Vijesti iz kulture
- 23.10 - Veliko, večer, najveće - dokumentarna serija
- 00.00 - Mantova: Rigoletto, snimka (2 i 3/3)
- 01.35 - Galactica 4, serija (R)
- 02.20 - Sutra je novi dan 2, serija (R)
- 03.05 - 24 (7), serija (R)
- 04.00 - Glas domovine (R)
- 04.30 - Latinica (R)

- 06.15 - Najava programa
- 06.20 - More ljubavi
- 07.05 - 101 dalmatinac, crtana serija
- 07.30 - Žderonja, crtana serija
- 07.55 - Mala TV
- -- - Brlog
- -- - Profesor Baltazar
- 08.25 - Dvorac igračka, serija za djecu
- 08.50 - Školski program: -- -- - Ton i ton (2/10)
- -- - Na glasu: Divlji konj
- 09.35 - Na prvi pogled, serija za djecu
- 10.00 - Beverly Hills 3, serija
- 10.45 - Split: More
- 11.15 - Lijepom našom
- 12.15 - Reporter
- 13.30 - Galactica 4, serija
- 14.15 - Školski sat
- 15.00 - Mr. Music, film
- 16.45 - Veronica Mars 1, serija za mlade
- 17.30 - Moja žena i djeca 5, humoristična serija

- 17.55 - Ritam tjedna, glazbeni magazin
- 18.30 - Županijska panorama
- 19.00 - Overland 3 - Od Cape Towna do Nord Kappa: Kenija-Etiopija, dokumentarna serija
- 19.45 - Hit dana
- 20.00 - TV Bingo Show
- 20.45 - Juno, američki film
- 22.20 - 24 (7), serija
- 23.10 - Kalifornikacija 2, serija
- 23.40 - Retrovizor: Dva i pol muškarca 4, serija
- 00.00 - Retrovizor: Dr. House 3, serija
- 00.45 - Retrovizor: Kineska plaža 3, serija
- 01.30 - Kraj programa

- 05.50 Hitni slučaj, serija
- 06.50 Dona Barbara, serija
- 07.35 Bumba, crtana serija
- 07.50 Fifi i cvjetno društvo, crtana serija
- 08.00 Roary, crtana serija
- 08.25 Dona Barbara, serija
- 09.40 U ime ljubavi, serija
- 11.30 Naša mala klinika, serija
- 12.25 IN magazin
- 13.15 Najbolje godine, serija
- 14.15 Dona Barbara, serija
- 16.00 U ime ljubavi, serija
- 17.00 Vijesti Nove TV
- 17.25 U ime ljubavi, serija
- 18.20 IN magazin
- 19.15 Dnevnik Nove TV
- 20.05 Najbolje godine, serija
- 21.05 Lud, zburjen, normalan, serija
- 21.40 Lud, zburjen, normalan, serija
- 22.20 28 dana, igrani film
- 23.30 Večernje vijesti
- 23.45 28 dana, igrani film
- 00.40 Sunset, igrani film
- 02.35 Seks i grad, serija
- 03.05 Ezo TV, tarot show
- 04.05 Bračne vode, serija
- 04.30 Seks i grad, serija
- 04.55 Naša mala klinika, serija
- 05.40 Kraj programa

- 05.55 Miffy, animirana serija
- 06.10 RTL ritam zona - Pop hitovi, glazbena emisija
- 08.10 Ekzkluziv, magazin (R)
- 09.00 Bibin svijet, humoristična serija
- 09.45 1001 noć, dramska serija (dvije epizode) (R)
- 11.25 Zabranjena ljubav, sapunica
- 12.20 Nestala, telenovela
- 13.10 Los Victorinos
- 14.00 Andeo i vrag, telenovela (dvije epizode)

15.40 Cobra 11, kriminalistička serija (dvije epizode)
 17.25 Bibin svijet, humoristična serija (dvije epizode)
 18.30 Vijesti,
 18.55 Ekkluziv, magazin
 19.10 Večera za 5, lifestyle emisija
 20.00 1001 noć, dramska serija (dvije epizode)
 21.30 DOA: Dead Or Alive, igrani film, akcijski
 23.05 Mladi učitelj, film
 01.00 Vijesti,
 01.15 Instruktor, humoristična serija (R)
 01.45 Astro show, emisija uživo
 02.45 Dobrotvor, dramska serija (R)
 03.30 Zatamnjenje, igrani film, triler (R)

UTORAK
28.9.2010.

06.00 - Najava programa
 06.05 - Normalan život, emisija o obitelji
 07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.05 - Vijesti
 07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
 09.05 - Čarolija 10, serija
 10.00 - Vijesti
 10.10 - Vijesti iz kulture
 10.15 - Overland 3 - Od Cape Towna do Nord Kappa: Etiopija, dokumentarna serija
 11.10 - Oprah show
 12.00 - Dnevnik
 12.30 - More ljubavi
 13.20 - Sutra je novi dan 2, serija
 14.05 - Vijesti s
 14.20 - Među nama
 15.00 - Luda kuća 2, humoristična serija
 15.40 - Znanstvena petica
 16.15 - Vijesti
 16.25 - Hrvatska uživo
 17.50 - 8. kat, talk-show
 19.30 - Dnevnik
 20.10 - Država, selo, grad
 21.30 - Apokalipsa - Drugi svjetski rat: Svijet u plamenu, serija
 22.30 - Dnevnik 3
 23.00 - Vijesti iz kulture
 23.10 - Lica nacije
 00.00 - CSI: Las Vegas 9, serija (R)
 00.45 - Galactica 4, serija (R)
 01.30 - Sutra je novi dan 2, serija (R)
 02.15 - 24 (7), serija (R)
 03.00 - Bez traga 6, serija
 03.45 - Oprah show
 04.30 - Skica za portret
 04.40 - Znanstvena petica (R)
 05.10 - Lica nacije

06.15 - Najava programa
 06.20 - More ljubavi, telenovela (R)
 07.05 - 101 dalmatinac, crtana serija
 07.30 - Žderonja, crtana serija
 07.55 - Mala TV
 -- -- - Danica
 -- -- - Crtani film
 08.25 - Dvorac igračaka, serija za djecu
 08.50 - Školski program:
 -- -- - Navrh jezika
 -- -- - Kratki spoj: Čuvanje podataka
 09.35 - Na prvi pogled, serija za djecu
 10.00 - Beverly Hills 3, serija
 10.45 - Globalno sijelo
 11.15 - Prizma, multinacionalni magazin
 12.00 - U istom loncu, kulinarski show
 12.35 - Euromagazin
 13.05 - Proces
 13.30 - Galactica 4, serija
 14.15 - Školski sat
 15.00 - Mrs. Lambert Remembers Love, američki film
 16.45 - Veronica Mars 1, serija za mlade
 17.30 - Moja žena i djeca 5, humoristična serija
 17.55 - 4 zida, emisija pod pokroviteljstvom
 18.30 - Županijska panorama
 19.00 - Overland 3 - Od Cape Towna do Nord Kappa: Etiopija, dokumentarna serija (R)
 19.45 - Hit dana
 20.00 - Suci izvan zakona, američki film
 21.45 - CSI: Las Vegas 9, serija
 22.30 - 24 (7), serija
 23.20 - Bez traga 6, serija
 00.00 - Retrovizor: Dva i pol muškarca 4, humoristična serija
 00.20 - Retrovizor: Dr. House 3, serija
 01.05 - Retrovizor: Kineska plaža 3, serija
 01.50 - Kraj programa

05:50 Hitni slučaj, serija (12/12)
 06:50 Dona Barbara, serija (153/190)
 07:35 Bumba, crtana serija (91-92/150)
 07:50 Fifi i cvjetno društvo, crtana serija (42/52)
 08:00 Roary, crtana serija (17/52)

08:25 Dona Barbara, serija
 09:40 U ime ljubavi, serija
 11:30 Naša mala klinika, serija
 12:25 IN magazin
 13:15 Najbolje godine, serija
 14:15 Dona Barbara, serija
 16:00 U ime ljubavi, serija
 17:00 Vijesti Nove TV
 17:25 U ime ljubavi, serija
 18:20 IN magazin
 19:15 Dnevnik Nove TV
 20:05 Najbolje godine, serija
 20:40 Liga prvaka: Ajax - AC Milan, prijenos
 22:45 Večernje vijesti
 23:00 Mr. Bean, serija (10/14)
 23:30 Sažeci Lige prvaka
 00:00 28 dana, igrani film
 01:50 Seks i grad, serija
 02:20 Ezo TV, tarot show
 03:20 Bračne vode, serija
 03:45 Beskrajn dan, film
 05:20 Kraj programa

06.10 Miffy, animirana serija
 06.25 RTL ritam zona - Priča o..., glazbena emisija
 07.20 RTL ritam zona - Top 40 domaći, glazbena emisija
 08.20 Ekkluziv, magazin (R)
 08.35 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
 09.45 1001 noć, dramska serija (dvije epizode)
 11.25 Zabranjena ljubav, sapunica
 12.20 Nestala, telenovela
 13.10 Los Victorinos, telenovela
 14.00 Andeo i vrag, telenovela (dvije epizode)
 15.40 Cobra 11, kriminalistička serija (dvije epizode)
 17.20 Bibin svijet, humoristična serija (dvije epizode)
 18.30 Vijesti
 18.55 Ekkluziv, magazin
 19.10 Večera za 5, lifestyle emisija
 20.00 1001 noć, dramska serija (dvije epizode)
 21.30 Jezikova juha, reality show
 22.25 Moje prvo vjenčanje, igrani film, romantična komedija
 00.15 Vijesti, informativna emisija
 00.25 QR DOA: Dead Or Alive, igrani film
 02.00 Astro show, emisija uživo
 03.00 Savršeno oružje, znanstveno-fantastična serija

SRIJEDA
29.9.2010.

06.00 - Najava programa
 06.05 - Među nama
 07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.05 - Vijesti
 07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.35 - Vijesti
 07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
 08.35 - Vijesti
 09.05 - Čarolija 10, serija
 10.10 - Vijesti iz kulture
 10.15 - Overland 3 - Od Cape Towna do Nord Kappa: Jemen, dokumentarna serija
 11.10 - Oprah show
 12.00 - Dnevnik
 12.30 - More ljubavi,
 13.20 - Sutra je novi dan 2, serija
 14.05 - Vijesti
 14.20 - Ekumena, religijski kontakt program
 15.00 - Luda kuća 2, humoristična serija
 15.40 - Indeks, emisija o školstvu
 16.15 - Vijesti
 16.25 - Hrvatska uživo
 17.45 - 8. kat, talk-show
 18.35 - Odmori se, zaslužio si 1 - TV serija
 19.15 - LOTO 7/39
 19.30 - Dnevnik
 20.10 - Stipe u gostima 3, TV serija
 20.50 - Hrvatska kinoteka: Sokol ga nije volio
 22.20 - Dnevnik 3
 23.00 - Drugi format
 01.05 - Galactica 4, serija (R)
 01.50 - Sutra je novi dan 2, serija (R)
 02.35 - 24 (7), serija
 04.05 - Oprah show
 04.45 - Drugi format (R)
 05.30 - Indeks, emisija o školstvu (R)

06.15 - Najava programa
 06.20 - More ljubavi, telenovela (R)
 07.05 - Krava i pile, crtana serija
 07.30 - Žderonja, crtana serija
 07.55 - Mala TV
 -- -- - Ninin kutak
 -- -- - EBU drama
 08.25 - Dvorac igračaka, serija za djecu
 08.50 - Školski program:
 -- -- - Izazovi, dokumentarni film za mlade
 -- -- - Ta politika: Vlada
 09.35 - Na prvi pogled, serija za djecu
 10.00 - Prijenos sjednice Hrvatskog sabora
 13.30 - Galactica 4, serija
 14.15 - Školski sat
 15.00 - Tigar i snijeg, talijanski film

16.50 - Veronica Mars 1, serija za mlade
 17.35 - Moja žena i djeca 5, humoristična serija
 17.55 - e-Hrvatska, emisija pod pokroviteljstvom
 18.30 - Županijska panorama
 19.00 - Overland 3 - Od Cape Towna do Nord Kappa: Jemen, dokumentarna serija (R)
 19.45 - Hit dana
 20.30 - Nogomet, LP - emisija
 20.35 - Nogomet, LP
 22.35 - Nogomet, LP - emisija
 23.20 - 24 (7), serija (12)
 00.10 - Nove avanture stare Christine 4, humoristična serija
 00.30 - Retrovizor: Dva i pol muškarca 4, serija
 00.50 - Retrovizor: Dr. House 3, serija
 01.35 - Retrovizor: Kineska plaža 3, serija
 02.20 - Kraj programa

05:50 Hitni slučaj, serija
 06:50 Dona Barbara, serija
 07:35 Bumba, crtana serija
 07:50 Fifi i cvjetno društvo, crtana serija (43/52)
 08:00 Roary, crtana serija
 08:25 Dona Barbara, serija (143-144/170)
 09:40 U ime ljubavi, serija (143-144/170)
 11:30 Naša mala klinika, serija (25/35)
 12:25 IN magazin
 13:15 Najbolje godine, serija
 14:15 Dona Barbara, serija
 16:00 U ime ljubavi, serija
 17:00 Vijesti Nove TV
 17:25 U ime ljubavi, serija
 18:20 IN magazin
 19:15 Dnevnik Nove TV
 20:05 Najbolje godine, serija
 21:05 Lud, zburjen, normalan, serija (6/25)
 21:45 Lud, zburjen, normalan, serija (8/17)
 22:15 Periferija City, serija
 23:20 Večernje vijesti
 23:35 Ubojiti strojevi, igrani film
 01:20 Seks i grad, serija
 01:50 Ezo TV, tarot show
 02:50 Bračne vode, serija (19/26)
 03:15 Marija, Majka Sina Božjega, igrani film
 05:00 Seks i grad, serija (49/94)
 05:30 Kraj programa

06.10 Miffy, animirana serija
 06.20 RTL ritam zona - Retro,

glazbena emisija
08.20 Ekkluziv, magazin (R)
08.40 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
09.50 1001 noć, dramska serija (dvije epizode) (R)
11.30 Zabranjena ljubav, sapunica
12.25 Nestala, telenovela
13.15 Los Victorinos
14.05 Andeo i vrag, telenovela
15.45 Cobra 11, kriminalistička serija
17.25 Bibin svijet, humoristična serija (dvije epizode)
18.30 Vijesti, informativna emisija
18.55 Ekkluziv, magazin
19.10 Večera za 5, lifestyle emisija
20.00 1001 noć, dramska serija (dvije epizode)
21.30 Put osвете, kriminalistička serija
22.20 Kost, serija
23.10 Zaboravljeni slučaj, kriminalistička serija
00.05 Vijesti
00.15 Moje prvo vjenčanje, igrani film
01.55 Astro show
02.55 Najgori neprijatelj, kriminalistička serija (R)

**ČETVRTAK
30.9.2010.**

06.00 - Najava programa
06.05 - Ekumena, religijski program
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska

07.05 - Vijesti
07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
09.07 - Čarolija 10, serija
10.00 - Vijesti
10.10 - Vijesti iz kulture
10.15 - Overland 3 - Od Cape Towna do Nord Kappa: Arapski poluotok, dokumentarna serija
11.10 - Oprah show
12.00 - Dnevnik
12.30 - More ljubavi
13.20 - Sutra je novi dan 2, serija
14.05 - Vijesti
14.20 - Trenutak spoznaje
15.00 - Luda kuća 2, humoristična serija
15.40 - Domaći dokumentarni film
16.15 - Vijesti
16.25 - Hrvatska uživo
17.50 - 8. kat, talk-show
18.45 - Odmori se, zaslužio si 1 - TV serija
19.30 - Dnevnik
20.10 - 1 protiv 100, kviz
21.05 - Otvoreno
21.55 - Pola ure kulture
22.30 - Dnevnik 3
23.10 - Na rubu znanosti
00.00 - Strana serija (R)
00.45 - Galactica 4, serija (R)
01.30 - Sutra je novi dan 2, serija (R)
02.15 - 24 (7), serija
03.45 - Oprah show
04.30 - Znanstvene vijesti (R)
04.40 - Na rubu znanosti (R)
05.30 - Domaći dokumentarni film (R)

06.15 - Najava programa
06.20 - More ljubavi, telenovela (R)
07.05 - Krava i pile, crtana serija
07.30 - Žderonja, crtana serija
07.55 - Mala TV
-- -- - Crtani film
-- -- - Čarobna ploča - 7 kontinenata
08.25 - Dvorac igračka, serija za djecu
08.50 - Školski program:
-- -- - Kokice
-- -- - Abeceda EU: Slovo I
09.35 - Mega Mindy, serija za djecu
10.00 - Prijenos sjednice Hrvatskog sabora
13.30 - Galactica 4, serija
14.15 - Školski sat
15.00 - Talijan, ruski film
16.45 - Veronica Mars 1, serija za mlade
17.30 - Moja žena i djeca 5, humoristična serija
17.55 - Mijenjam svijet
18.20 - Znanstvene vijesti
18.55 - Nogomet, EL: Hajduk - Anderlecht, prijenos
21.00 - Nogomet, EL: PAOK - Dinamo, prijenos
22.55 - Nogomet, EL - emisija
23.10 - 24 (7), serija (12)
00.00 - Zovem se Earl 4, humoristična serija
00.20 - Retrovizor: Dva i pol muškarca 4, humoristična serija
00.40 - Retrovizor: Dr. House 3, serija
01.25 - Retrovizor: Kineska plaža 4, serija
02.10 - Kraj programa

05:50 Hitni slučaj, serija (2/14)
06:50 Dona Barbara, serija (157/190)
07:35 Bumba, crtana serija (95-96/150)
07:50 Fifi i cvjetno društvo, crtana serija (44/52)
08:00 Roary, crtana serija (19/52)
08:25 Dona Barbara, serija (158/190)
09:40 U ime ljubavi, serija (143-144/170)
11:30 Naša mala klinika, serija
12:25 IN magazin
13:15 Najbolje godine, serija (15/156)
14:15 Dona Barbara, serija (159-160/190)
16:00 U ime ljubavi, serija (147/170)
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 U ime ljubavi, serija (148/170)
18:20 IN magazin
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Najbolje godine, serija (16/156)
21:05 Provjereno, informativni magazin
22:05 Živa meta, serija (3/12)
23:05 Večernje vijesti
23:20 Kuća letećih bodeža, igrani film
01:40 Seks i grad, serija
02:10 Ezo TV, tarot show
03:10 Vjerovali ili ne, serija
03:35 Gospodar plime, igrani film
05:40 Kraj programa

06.15 Miffy, animirana serija
06.25 RTL ritam zona - Dalmatinski libar, glazbena emisija
07.25 RTL ritam zona - Top 40 strani, glazbena emisija
08.20 Ekkluziv, magazin (R)
08.35 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
09.45 1001 noć, dramska serija (dvije epizode) (R)
11.25 Zabranjena ljubav, sapunica
12.20 Nestala, telenovela
13.10 Los Victorinos
14.00 Andeo i vrag
15.40 Cobra 11, kriminalistička serija (dvije epizode)
17.20 Bibin svijet, humoristična serija (dvije epizode)
18.30 Vijesti, informativna emisija
18.55 Ekkluziv, magazin
19.10 Večera za 5, lifestyle
20.00 1001 noć, dramska serija (dvije epizode)
21.30 Kućanice, dramska serija (dvije epizode)
23.10 Uvod u anatomiju, dramska serija
00.05 Vijesti
00.15 Uvod u anatomiju, dramska serija
01.05 Put osвете, kriminalistička serija (R)
01.50 Astro show, emisija uživo
02.50 Kost, serija (R)
03.35 Zvezdane mape, igrani film, komedija

HRVATSKI PROGRAM NA RTV-U

Informativna emisija na hrvatskom jeziku »Dnevnik« emitira se od ponedjeljka do subote u terminu od 17,45 minuta na Drugom programu Radiotelevizije Vojvodine. Osim novosti iz života hrvatske manjinske zajednice, emisija donosi i informacije o događajima u zemlji i okruženju.

Emisija »Izravno« - razgovor na aktualne teme emitira se nedjeljom u 16 sati a emisija iz kulture »Svjetonik« nedjeljom od 16,30 sati.

GLAS HRVATA

Radijska emisija »Glas Hrvata« u produkciji HKUD »Vladimir Nazor« iz Stanišića emitira se na valovima Radio Sombora nedjeljom od 17 do 18 sati.

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku »Zvuci bačke ravnice« emitira se četvrtkom u 19 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

GLAS DOMOVINE

Emisija o životu Hrvata izvan domovine pod nazivom »Glas domovine«, emitira se na HRT1 subotom od 7,20 sati.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

HEMA ZA RADNE DANE:

18,00 - 19,00

Najava programa • Večernji dnevnik • Anemov prilog »Bolja Srbija« • Agencijske vijesti iz RH • Kronologija - Dogodilo se na današnji dan • Jezični savjetnik »Govorimo hrvatski«

19,00 - 19,30

• Poetski predah • 'Populame melodije' - zabavna glazba (ponedjeljkom) • 'Na valovima hrvatske glazbene tradicije' - narodna glazba (utorkom) • 'Veliki majstori glazbe' - ozbiljna glazba (srijedom) • 'Rock vremeplov' (četvrtkom) • 'Minute za jazz' (petkom)

19,30 - 20,00

• 'Europski magazin' - magazin Radija Deutsche Welle (ponedjeljkom) • 'Kultura povijest' (utorkom) • 'Znanjem do zdravlja' (srijedom) • 'Razmišljanje dopušteno' (četvrtkom) • 'Tjedni vodič' (petkom)

20,00 - 20,30

• »Razgovor s povodom« (ponedjeljkom) • 'Stazama agrara' (utorkom) • »Otvoreni studio« (srijedom) • »Kultur café« - magazin iz kulture Radija Deutsche Welle (četvrtkom) • »Vodič za moderna vremena« - emisija Hrvatskoga radija (petkom)

20,30 - 21,00

• Narodna glazba • Blic vijesti i odjava programa

HEMA ZA DANE VIKENDA:
Subota

• 18,00 Najava programa, Vijesti dana, zabavna glazba
• 18,15 'Vojvodanski tjedan'
• 18,30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
• 19,00 'Vjerska emisija', duhovna glazba
• 20,00 'Omladinska emisija', narodna glazba
• 20,55 Odjava programa

Nedjelja

• 18,00 Najava programa, Vijesti dana
• 18,10 Nedjeljni mozaik (kronologija, zanimljivosti, zabavna glazba)
• 18,30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
• 19,30 'Putnici kroz vrijeme' emisija za djecu Hrvatskoga radija
• 20,00 'Hrvatima izvan domovine' - emisija Pitomog radija iz Pitomače (RH)
20,55 Odjava programa

104, 4 Mhz

KRIŽALJKA

www.kviskoteka.hr

1081	SLAVNI SF PISAC ISAAC	"UNITED KINGDOM"	"ALLIANCE"	METALNU DURČANJE	ROBAC	ČVRST PLOT I ZEMINJA	POZORNICE	NATURALNO SLOVO	AMTAM	BILO TRO	NEKAD SLAVNI ILUSTRIRAN SKUPAJ TOJE	POKALJENA JEDINSTVA	HUGRAV DOMILA
JENSON BUTSON I NIKO PULIC													
LOVOR SADKOVIC								EVOLUCIJA U OBLU JALNOSTI TUBLO BRODA					
"BITEH"		GYULAIZ LAKF KOMNICE DOMEDANJE MILITARI							GRV OROVANJE GLUGONOV PREVISE VOLIC				
"MURSTO"			LOFTACHE SPORT U MIDI LUDJI DO 188 RILA										DEUCJA ZABAVA
"COPORD ENGLISH STUDIOS"				MAKARSKA NA M			UREDNJE RIVCE RUIH SE IZ RIL CELOJAD STRADA			GLUMAC WALLACH TEMOR CARUSO			
HOTACIJA						HILLENOW APHTER ALBERT ZAPRO						"DINAM" SVOČASNA PUEZMA	
ADONI TROF MOGOVETNI NUTRI IZ OINDOVINA					JEDINAKO TOMAC KRIJAN DUEČA JUNAK			VLADIMIR NAČOR ZENA IZ TUPISA			OREGON		
"POROUNI"				DEKUS- TICNI POD PUCANO POLE U SLAVONJI							RIJEČ NA VJENČANJE TAL. SKLA DARELI CATERINO		
CORCONAK													DESET NA KODNAT
TRUENICA ZA VELE PRODAJU												SUMPOR	
PREREDILA REDARCIJA ENIGMATSKOG TJEJENIKA "KVISKOTEKA"	VRSTA ALI TOMATSKJE PUNE LEPIONKA											TAILANDI ROH	
ROKO LEM URIC I U PAU GASOL									MURTER- SNO MESTO	REBRAGE NOVO IVE KODAR KRAJATI SE			
"ARNO"		NASRANA TI SE POSUDA ZA CVILECE											SLUČAJNA ROGREDKA
RENO VINIK			PANAMA RIVERO RUČNI DVA			NEKAD SLAVNI RU KOMETAS KOMER					MINERI INCUALI FORLE U KORDI		
ODLOZAK IGRAČI KARATA NAPON DI JELJENJA						TYEDNJE KOLJE NE TIEGA DO KISTALDI SEAN SEAN							
RODNO MESTO SLAVE RASKAJ					STANISLA PROSTOR RUDNAČKA						ARLEČA "WEST"		
NALOG ZAPOKLEO								NEKAD SLAVNI SPRINTER LOALJAS JESSE					

www.kviskoteka.hr
 KRIŽALJKA
 24. rujna 2010.